CRONICILE DIN NARNIA

C.S. LEWIS

Calul și băiatul

Cronicile din Narnia 3
Calul si baiatul
Clive Staples Lewis

1. SHASTA PORNEŞTE LA DRUM

Aici începe povestea unei aventuri care s-a petrecut în Narnia şi Calormen şi în ţinuturile dintre ele, în Epoca numită de Aur, atunci când în Narnia domnea Marele Rege Peter, iar fratele şi cele două surori ale lui erau Rege şi Regine supuse lui.

În zilele acelea, departe, în sudul ţinutului Calormen, pe o limbă de pământ la malul mării, trăia un pescar sărman, pe numele său Arsheesh. Împreună cu el locuia un băiat care-i spunea Tată. Numele băiatului era Shasta. Dimineaţa devreme, Arsheesh ieşea în larg la pescuit, iar după-amiaza îşi înhăma măgăruşul la căruţa încărcată cu peşte şi pornea înspre satul aflat cam la o milă mai la sud. Dacă vânzarea era bună, pescarul se înapoia acasă bine dispus şi Shasta scăpa de bruftuială. Dar dacă vânzarea mersese prost, Arsheesh îi găsea mereu nod în papură şi nu de puţine ori Shasta mânca bătaie. Şi nu era greu să-i găsească pricină, căci numeroase erau îndatoririle lui Shasta: de la reparatul şi curăţatul plaselor de pescuit şi până la pregătirea cinei şi dereticatul prin colibă.

Shasta nu găsea nimic care să-l atragă prin părţile ce se întindeau la sud de coliba lor. O dată sau de două ori îl însoţise pe Arsheesh în târg şi nu văzuse nimic vrednic de interes. Bărbaţi asemeni tatălui lui, bărbaţi cu caftane lungi, soioase şi saboţi de lemn cu vârfurile întoarse în sus, cu capul înfăşurat în turbane şi obrazul acoperit de barbă, care-şi vorbeau unul altuia cu glas tărăgănat despre treburi plicticoase. Băiatul, în schimb, era foarte curios să ştie ce se află în părţile dinspre nord, căci nimeni niciodată nu mergea într-acolo şi nici el nu avea îngăduinţa de-a se duce. Şi nu de puţine ori, stând afară singur, reparând plasele pescarului, privirea i se îndrepta lung şi cu nesaţ înspre nord. Din locul unde se afla coliba, ochiul se oprea la un deal înverzit, cu coamă netedă, dincolo de care se înălţa doar cerul, brăzdat de câte o pasăre.

Uneori, dacă Arsheesh era acasă, Shasta îl întreba: "Spune-mi, Tată, ce se află dincolo de dealul acela?" Şi atunci, dacă pescarul era cu ţâfnă, îi trăgea o palmă şi îi spunea să-şi vadă de treabă. Dar dacă era bine dispus, îi răspundea: "Nu-ţi lăsa, Fiule, mintea să-ţi lenevească la lucruri de prisos. Căci, după cum spune poetul, «Hărnicia este izvorul limpede al bogăţiei, iar

cel care cercetează lucruri ce nu-l privesc nu face decât să intre în apele tulburi ale sărăciei»".

Şi astfel, în mintea lui Shasta se formă gândul că dincolo de deal se află ascunsă o mare taină pe care tatăl său nu voia să i-o dezvăluie. În realitate însă pescarul vorbea aşa pentru că nici el nu ştia ce se întinde către nord. Şi, de altfel, nici că-l interesa. Pescarul era o fire foarte practică.

Într-o zi, dinspre sud, sosi un om care era altfel decât toţi oamenii pe care-i văzuse Shasta până atunci. Călărea un cal puternic, cu coama şi coada despletite. Scările şeii şi căpăstrul erau încrustate cu argint. Străinul purta cămaşă de zale şi un turban de mătase din mijlocul căruia se înălţa vârful ascuţit al unui coif de metal. La şold îi atârna un iatagan cu tăişul curbat, la spate avea un scut rotund cu ţinte din alamă şi în mâna dreaptă ţinea o suliţă. Pielea obrazului îi era întunecată, dar faptul acesta nu era lucru neobişnuit pentru Shasta, căci toţi locuitorii din Calormen aveau pielea închisă la culoare; ceea ce-l surprinse însă fu barba străinului. Era o barbă vopsită în roşu-aprins, răsucită şi unsă cu uleiuri parfumate. După aurul care împodobea braţul gol al străinului, Arsheesh ştiu imediat că acesta era un Tarkaan, un mare nobil, şi se aruncă de îndată cu faţa la pământ, zorindu-l şi pe Shasta să îngenuncheze.

Străinul ceru găzduire pentru noapte, iar pescarul nu îndrăzni să-l refuze. Toate bucatele mai de preţ din casă fură aşezate înaintea Tarkaanului (şi acesta nici măcar nu fu impresionat), iar Shasta, cum se întâmpla de obicei când pescarul avea oaspeţi, primi un colţ de pâine şi fu trimis afară din colibă. În împrejurări ca acestea, băiatul îşi încropea un culcuş în micul grajd acoperit cu paie, alături de măgăruş. Dar acum era mult prea devreme ca să meargă la culcare, şi Shasta, căruia nimeni nu-i spusese vreodată că nu e frumos să asculţi pe la uşi, se aşeză cu urechea lipită de o crăpătură din peretele de lemn al colibei, să audă ce vorbeau între ei oamenii mari.

— Şi acum, gazdă a mea, spuse Tarkaanul, am de gând să-ţi cumpăr băiatul.

— O, stăpâne al meu, răspunse pescarul (şi Shasta ştiu, după glasul mieros cu care vorbea, că în ochii lui Arsheesh se aprinsese o lumină lacomă), oare ce preţ l-ar putea îndemna pe servitorul tău, oricât ar fi el de sărman, să-şi vândă ca rob pe unicul lui fiu, trup din trupul lui? Căci, după cum spune poetul,

"iubirea e mai hrănitoare decât supa, iar copiii mai preţioşi decât cel mai de preţ dintre nestemate".

— Ai grăit bine, răspunse sec oaspetele. Dar tot poetul spune: "Cel ce încearcă să-l înşele pe cel înţelept îşi dezveleşte singur spinarea pentru bici". Nu-ţi încărca buzele venerabile cu minciuni. E limpede ca lumina zilei că acest băiat nu este fiul tău. Obrazul tău este la fel de întunecat ca şi al meu, dar băiatul e bălai şi cu pielea albă, asemeni blestemaţilor, dar frumoşilor barbari care locuiesc în ţinuturile din nordul cel îndepărtat.

— Cât de adevărat ai grăit, zise atunci pescarul, scuturile pot sta pavăză împotriva săbiilor, dar ochiul înţelepciunii străpunge orice apărare! Află deci adevărul, binecuvântat oaspete al meu. Află că din pricina grelei mele săracii nu m-am însurat niciodată şi nu am nici un copil. Dar, în acelaşi an în care Tisrocul (fie ca în veci să trăiască) şi-a început augusta şi milostiva lui domnie, într-o noapte cu lună plină, a fost voinţa zeilor să nu-mi pot găsi somnul. Ci m-am ridicat din culcuşul meu şi mi-am îndreptat paşii către malul mării, să mă răcoresc privind la valuri şi la lună şi să respir aer proaspăt. Şi cum stăteam aşa, nu trece mult şi aud plescăit de vâsle venind înspre mine peste valuri, urmate, mi s-a părut, de sunetul unui scâncet slab de copil. Şi iată că valurile aruncă pe mal o mică barcă, în care era un bărbat vlăguit de foame şi de sete, care pesemne murise cu doar câteva clipe înainte (căci nu se răcise încă), un burduf de apă gol şi un copil, încă în viaţă. "Fără îndoială, mi-am zis eu atunci, aceşti nefericiţi au scăpat dintr-un naufragiu, dar prin voinţa minunată a zeilor, cel bătrân s-a înfometat ca să ţină copilul în viaţă şi a murit când a văzut ţărmul aproape." Şi amintindu-mi că zeii nu uită niciodată pe cel ce-i ocroteşte pe nevoiaşi, şi fiind eu însumi cuprins de milă (căci umilul tău servitor este un om cu suflet milos)...

— Scuteşte-mă de aceste vorbe fără rost cu care te lauzi singur, îl întrerupse Tarkaanul. Îmi este de ajuns sa ştiu că ai luat copilul — şi e limpede că din munca lui câştigi de zece ori cât face pâinea lui zilnică. Limbuţia ta mă plictiseşte. Spune-mi cât vrei pe el.

— Chiar tu ai spus-o, preaînţeleptule, răspunse Arsheesh. Munca băiatului a fost pentru mine nepreţuită. Trebuie să ţinem seama de asta. Dacă-l vând, va trebui fireşte ori să cumpăr ori să tocmesc un altul care să-i ia locul.

— Îţi dau cincisprezece arginţi pe el, spuse nobilul.

— Cincisprezece! strigă Arsheesh cu un glas undeva între jeluire şi ţipăt. Cincisprezece! Pentru reazemul bătrâneţilor mele şi bucuria ochilor mei! Nu-mi batjocori barba căruntă, chiar de eşti tu Tarkaan. Preţul pe care-l cer e şaptezeci.

În momentul acesta, Shasta se ridică de la locul lui şi se îndepărtă în vârful picioarelor. Auzise tot ce voise să audă, căci ascultase adesea tocmeala bărbaţilor în târg şi ştia cum se face. Nu se îndoia că, în cele din urmă, Arsheesh avea să-l vândă pe un preţ mult mai mare decât cincisprezece arginţi, dar mult mai mic decât şaptezeci. Dar mai ştia şi că celor doi le vor trebui câteva ceasuri ca să ajungă la o înţelegere.

Nu trebuie să credeţi că Shasta se simţea la fel cum ne-am simţi noi dacă tocmai i-am fi auzit pe părinţii noştri plănuind să ne vândă ca sclavi. Oricum, Shasta trăia aproape ca un rob şi, cine ştie, poate că nobilul stăpân care călărea un cal atât de falnic, avea să se poarte mai bine cu el decât pescarul. Pe de altă parte, auzind cum fusese găsit într-o barcă, inima i se umpluse de emoţie şi de uşurare. Căci adesea se simţise ruşinat din pricină că niciodată, oricât de mult încercase, nu reuşise să-l iubească pe pescar, aşa cum ştia că un fiu se cuvine să-şi iubească părintele. Dar, din câte auzise acum, se dovedea că nu era nici un fel de rudă cu Arsheesh. Simţi că i se ia o mare piatră de pe inimă. "În felul ăsta, aş putea să fiu oricine! îşi zise el. Fiu de Tarkaan sau fiul Tisrocului (fie ca în veci să trăiască) — sau poate chiar fiul unui zeu!"

Se gândea la toate acestea şi stătea pe peticul de iarbă din faţa colibei. Înserarea se lăsa repede şi pe cer răsăriseră primele stele. Dar, către soare-apune mai dăinuiau încă luminile apusului. Nu departe de unde sta, păştea calul străinului, cu funia trecută prin ochiul unui inel de fier prins în peretele grajdului. Shasta se apropie de el şi-l mângâie pe grumaz. Calul continuă să pască, nepăsător.

Apoi, un alt gând încolţi în mintea băiatului.

— Mă întreb ce fel de om este nobilul Tarkaan, zise el cu voce tare. Ar fi minunat să fie un om bun. Unii din sclavii marilor nobili nu fac mai nimic toată ziua. În schimb, poartă veşminte frumoase şi au carne în fiecare zi la masă. Poate o să mă ia cu el la război, îi salvez viaţa şi mă eliberează, apoi mă adoptă ca fiu al lui şi-mi dă un palat, un car şi o armură. Dar tot atât de bine

ar putea fi un om crud şi rău, care m-ar trimite la munca câmpului, legat în lanţuri. Ce n-aş da să pot şti. Dar cum să aflu? Uite, calul acesta ştie, sunt sigur, măcar de mi-ar putea spune.

Calul îşi ridicase capul din pământ şi-l privea.

— Cât mi-aş dori să poţi vorbi, bătrâne, îi zise Shasta şi-l mângâie pe botul moale ca mătasea.

Apoi, preţ de o clipă, i se păru că visează. Căci auzi Calul zicând cu glas scăzut, dar limpede:

— Dar eu pot să vorbesc.

Shasta căscă nişte ochi aproape la fel de mari ca ai calului.

— Tu ştii să vorbeşti? întrebă el uluit.

— Şşşt! Nu vorbi atât de tare, zise Calul. De unde mă trag eu, aproape toate animalele vorbesc.

— Şi unde e asta? întrebă Shasta.

— În Narnia, răspunse Calul, în fericitul ţinut al Narniei — Narnia cea cu munţi acoperiţi de iarbă-neagră şi dealuri înmiresmate de lămâiţă, Narnia cea cu multe ape, cu văi mustind de umbră şi răcoare, cu peşteri căptuşite în muşchi şi codri adânci care răsună de ciocanele Piticilor. O, aerul îmbălsămat al Narniei! Un ceas de viaţă în Narnia e mai bun decât o mie de ani în Calormen.

Vorbele i se terminară cu un mic nechezat care aducea mult cu un oftat.

— Şi cum ai ajuns aici? întrebă Shasta.

— Răpit, răspunse Calul. Sau furat, sau prins — spune-i cum vrei. Pe atunci eram doar un mânz. Mama m-a avertizat să nu mă îndrept spre munţii din sud, din Archen şi de mai departe, dar eu n-am ascultat-o. Şi, pe Coama Leului, dacă n-am plătit scump pentru nebunia mea. În toţi aceşti ani, am fost rob al oamenilor, ascunzându-mi adevărata natură şi prefăcându-mă mut şi nătâng, ca un cal obişnuit.

— Dar de ce n-ai spus nimănui cine eşti?

— Atâta dram de minte am avut şi eu. Dacă s-ar fi aflat că ştiu să vorbesc, aş fi fost târât prin iarmaroace şi aş fi fost păzit mai straşnic ca oricând. Mi s-ar fi spulberat orice şansă de evadare.

— Şi de ce? începu Shasta, dar Calul îl întrerupse.

— Uite ce, zise el, hai să nu ne mai pierdem vremea cu întrebări fără rost. Vrei să ştii cum este stăpânul meu, Tarkaanul Anradin. Ei bine, e un om tare rău. Nu atât cu mine, căci un cal

de luptă e prea scump ca să nu-i porţi bine de grijă. Dar tu, mai bine ai muri în noaptea asta decât să ajungi mâine rob în casa lui.

— Atunci mai bine fug, zise Shasta pălind.

— Da, mai bine, zise Calul. Dar de ce n-ai fugi împreună cu mine?

— Şi tu vrei să fugi? întrebă Shasta.

— Da, dacă vii cu mine, răspunse Calul. E o şansă pentru amândoi. Vezi tu, dacă eu fug fără călăreţ, oricine mă vede o să-şi spună: "Cal fără stăpân" şi o să fie pe urmele mele cât ai zice peşte. Cu un călăreţ, aş putea trece neobservat. Aici mă poţi ajuta tu. Pe de altă parte, nici tu n-ai să poţi ajunge prea departe pe picioarele alea caraghioase ale tale (ce picioare absurde au oamenii!) fără să fii prins. Dar dacă mergi cu mine, n-o să te poată ajunge nici un alt cal din ţara asta. Aici îţi sunt eu de ajutor. Apropo, bănuiesc că ştii să călăreşti.

— A, da, bineînţeles, spuse Shasta. Am călărit pe măgar.

— Ai călărit pe ce? pufni Calul cu un dispreţ covârşitor. (Cam asta a vrut să spună, dar de fapt vorbele lui au sunat ca un fel de nechezat prelung; "Ai călărit pe ce-he-he-he". Când sunt enervaţi, caii vorbitori capătă întotdeauna un accent mai apropiat de cel al cailor obişnuiţi).

— În concluzie, reluă el, nu ştii să călăreşti. Asta e un dezavantaj. O să trebuiască să te învăţ din mers. Dacă nu ştii să călăreşti, ştii măcar să cazi?

— Bănuiesc că oricine ştie să cadă, zise Shasta.

— Vreau să spun, poţi să cazi şi să te ridici din nou, fără să plângi, şi iar să încaleci, şi iar să cazi, şi totuşi să nu-ţi fie teamă să cazi din nou?

— O — o să încerc, zise Shasta.

— Sărăcuţul de tine, spuse Calul pe un ton mai blând. Am uitat că nu eşti decât un mânz. Las' că, în timp, scoatem noi din tine un călăreţ pe cinste. Oricum, n-o să putem porni la drum până nu se culcă cei doi din colibă. Între timp, haide să plănuim ce avem de făcut. Stăpânul se îndrepta către nord, spre marea cetate Tashbaan, la curtea Tisrocului.

— N-ar trebui să spui: "Fie ca în veci să trăiască!"? îl întrerupse Shasta puţin şocat.

— De ce? zise Calul. Eu m-am născut în ţinutul liber al Narniei. De ce să folosesc graiul sclavilor şi al nerozilor? Eu unul

nu vreau ca Tisrocul să trăiască în veci, şi apoi nici nu va trăi în veci, fie că vreau eu sau nu. Şi dacă mă uit bine la tine, văd că şi tu te tragi din nordul cel liber. De acum înainte, între mine şi tine nu vreau să mai aud vorbe din astea de robi! Şi acum să ne întoarcem la planurile noastre. După cum ţi-am spus, stăpânul meu era în drum spre nord, spre Tashbaan.

— Asta înseamnă că noi trebuie s-o luăm spre sud?

— N-aş zice, răspunse Calul. Vezi tu, stăpânul mă crede neghiob, ca toţi ceilalţi cai ai lui. Dacă aş fi fost un cal obişnuit şi m-aş fi trezit dezlegat, m-aş fi întors într-adevăr acasă, la grajdul meu şi la păşunea mea, înapoi la palatul lui, care se află cale de două zile spre sud. Acolo o să mă caute, cu siguranţă. Nici prin cap nu i-ar trece că m-aş putea îndrepta singur spre nord. Şi apoi, va bănui probabil că cineva din satul vecin l-a văzut călare, l-a urmărit şi m-a furat.

— Ura! exclamă Shasta. Atunci ne vom îndrepta spre nord. Dintotdeauna mi-am dorit să merg în nord.

— Nu-i de mirare, zise Calul. Chemarea sângelui care-ţi curge prin vine. Sunt sigur că te tragi din nord. Dar să nu mai facem atâta gălăgie. Cred că se vor culca în curând.

— Mă duc să văd, spuse Shasta.

— O idee foarte bună, zise Calul. Dar ia aminte să nu fii văzut.

Se făcuse mult mai întuneric acum şi mult mai linişte. Singurul zgomot era al valurilor care se spărgeau de ţărm. Dar era un zgomot pe care Shasta nu-l mai lua în seamă căci, de când se ştia, îl auzise zi şi noapte. Pe măsură ce se apropia, desluşea coliba ce părea cufundată în întuneric. Îşi lipi urechea de uşa din faţă. Nu se auzea nimic. Se apropie de singurul geam al colibei şi, după câteva clipe, auzi sforăitul subţire şi atât de cunoscut al pescarului.

Dacă totul ieşea bine, nu avea să mai audă niciodată acest sunet. Ţinându-şi respiraţia şi simţindu-şi inima puţin grea, dar nu atât de grea pe cât era de bucuroasă, Shasta se îndepărtă prin iarbă înspre grajdul măgăruşului. Pipăi prin întuneric după locul unde se ţinea de obicei cheia, descuie şi găsi şaua şi căpăstrul Calului, care fuseseră încuiate acolo pe timpul nopţii. Se aplecă şi sărută măgăruşul pe nas.

— Îmi pare atât de rău că nu te putem lua şi pe tine, zise el.

— În sfârşit te-ai întors, spuse Calul când băiatul se înapoie. Începusem să mă întreb ce s-a întâmplat cu tine.

— Ţi-am adus lucrurile din grajd, zise Shasta. Îmi spui cum să le pun?

Preţ de câteva minute, Shasta fixă atent şaua, cu grijă, ca să nu zăngăne bucăţile de metal între ele, în timp ce Calul îi dădea instrucţiuni: "Strânge chinga aia mai tare" sau: "Vezi că e o cataramă ceva mai jos" sau: "O să trebuiască să scurtezi mult scările." Şi când totul fu gata, Calul zise :

— Trebuie să avem frâu doar aşa, de ochii lumii, dar n-o să-l foloseşti. Leagă-l de oblâncul şeii: nu-l strânge prea tare, ca să-mi mişc capul în voie. Şi ţine minte: nu trebuie să-l atingi.

— Atunci, la ce slujeşte? întrebă Shasta.

— În mod normal, frâul se foloseşte ca să struneşti şi să conduci un cal, răspunse Bree. Dar cum în călătoria asta intenţionez să fiu eu cel care va conduce, te-aş ruga să-ţi ţii mâinile pentru tine. Şi mai e ceva. Nu accept să te ţii de coama mea.

— Dar dacă nu mă ţin nici de frâu, nici de coamă, atunci de ce o să mă ţin? întrebă Shasta puţin speriat.

— Din genunchi, îi zise Calul. Asta e secretul călăriei. Mă prinzi între genunchi şi strângi cât poţi de tare; stai drept, băţos chiar, în şa, cu coatele pe lângă corp. Şi, apropo, ce-ai făcut cu pintenii?

— I-am pus pe călcâie, bineînţeles, zise Shasta. Atâta lucru ştiu şi eu.

— Te poftesc să-i scoţi şi să-i pui în desagă. S-ar putea să-i vindem la Tashbaan. Eşti gata? Acum încalecă.

— Uuu! Eşti groaznic de înalt, icni Shasta după prima încercare nereuşită.

— Sunt doar un cal şi nimic mai mult, veni răspunsul. Dar, după cum încerci să te caţeri pe mine, ai zice că sunt mai degrabă o căpiţă de fân! E, aşa e mai bine. Acum îndreaptă-ţi spatele şi ţine minte ce ţi-am spus despre genunchi. Şi când te gândeşti că eu, care am condus şarje de cavalerie şi am ieşit învingător la curse, am ajuns acum să duc în spate un sac de cartofi! Dar asta e! Şi-acum, hai să pornim, încheie Calul chicotind, dar fără răutate.

Şi astfel îşi începură cei doi drumul prin noapte. Cu mare grijă, însă. Mai întâi, Calul se îndreptă spre un mic pârâiaş care

se vărsa în mare puţin mai la sud de coliba pescarului. Acolo avu grijă să lase în malul moale urme clare de copite, care păreau să se îndrepte spre sud. Intrară apoi în apă, dar când ajunseră pe la mijlocul pulului, Calul se întoarse şi o porni în susul apei. Merseră tot aşa, îndepărtându-se de ţărm, depăşiră coliba şi intrară mai adânc în interior. Căutară apoi o porţiune cu pietriş, în care nu se puteau lăsa urme, şi ieşiră pe malul dinspre nord. Şi, de acolo, o porniră tot înainte, spre nord, la pas, până ce singurele repere ale lumii lui Shasta de până atunci — coliba, pomul singuratic, grajdul măgarului şi limba de pământ — rămaseră mult în urmă, înghiţite de noaptea lăptoasă de vară. Urcară dealul şi ajunseră pe coama netedă — aceeaşi coamă care fusese dintotdeauna hotarul universului lui Shasta. De partea cealaltă, până unde puteau zări prin umbrele nopţii, se deschidea un ţinut întins, de pământ şi iarbă; un ţinut nesfârşit: sălbatic, singuratic şi liber.

— Ia te uită! exclamă Calul. Ce de loc! Numai bine pentru un galop. Ce zici, încercăm?

— O, nu, te rog, se rugă Shasta. Nu încă. Încă nu pot, te rog, Calule. Nici nu te-am întrebat cum te cheamă.

— Breehy-hinny-brinny-huuhy-hah, spuse Calul.

— E prea greu de pronunţat, zise Shasta. Pot să te strig doar Bree?

— Dacă mai bine nu se poate, bănuiesc că trebuie să accept, zise Calul. Pe tine cum te cheamă?

— Mă cheamă Shasta.

— Hm, zise Bree. Iată un nume cu adevărat greu de pronunţat. Dar ce spuneai de ideea unui galop? Dacă ai şti... e mult mai plăcut decât să mergi la trap, pentru că nu mai trebuie să te salţi şi să cobori tot timpul în şa. Ţine-te strâns cu genunchii şi priveşte drept înainte printre urechile mele. Nu te uita în pământ. Dacă simţi că aluneci, strânge mai tare din genunchi şi îndreaptă-te mai mult de spate. Eşti gata? Şi acum la drum ! Spre nord, spre Narnia!

2. O AVENTURĂ LA MARGINE DE DRUM

Era aproape de amiază a doua zi, când pe Shasta îl trezi ceva cald şi moale care îl mângâia pe obraz. Deschise ochii şi se trezi privind faţa prelungă a unui cal; nasul şi buzele acestuia aproape ca le atingeau pe ale sale. Dintr-o dată îşi aminti de întâmplările palpitante ce avuseseră loc cu o seară înainte şi dădu să se ridice în capul oaselor. Dar gemu adânc.

— Auu, Bree, icni el. Mă doare peste tot. Abia mă pot mişca.

— Bună dimineaţa, micuţule, zise Bree. Eram sigur c-o să fii puţin înţepenit. Dar nu din pricina căzăturilor. Păi, n-ai căzut decât de vreo douăsprezece ori şi de fiecare dată pe iarbă proaspătă şi moale, pe care e o plăcere să cazi. Una singură a fost mai rea, dar ai avut noroc cu tufa aceea de grozamă. Îţi spun eu, nu căzăturile sunt de vină, ci călăritul — nu-i uşor de prima oară. Dar acum ce-ai zice de un mic dejun? Eu am şi mâncat.

— Ce mic dejun! De mic dejun îmi arde mie acum? Îţi spun că nu mă pot mişca.

Dar Calul îl îmboldi delicat cu nasul şi cu copita până ce băiatul fu nevoit să se ridice. Şi apoi se uită în jur, să vadă unde se aflau. În spatele lor era o pădurice; în faţă, se întindea un covor de iarbă, o pajişte largă, punctată cu flori albe, care cobora în pantă domoală până la buza unei falezei înalte şi stâncoase. Departe jos, la poalele falezei, se zărea marea, al cărei freamăt abia dacă răzbătea până la ei. Shasta nu mai văzuse niciodată marea de la asemenea înălţime sau pe o asemenea întindere, şi nici nu visase câte culori putea avea apa. De pe buza falezei se zărea, la dreapta şi la stânga, ţărmul şerpuit. Se vedeau valurile repezindu-se în capetele promontoriilor, spuma albă care urca pe stânci, dar nu se auzea nimic căci faleza era înaltă. Pe deasupra zburau pescăruşi, iar din pământ se ridicau valuri tremurânde de căldură; era o zi fierbinte. Dar ceea ce-i atrase imediat atenţia băiatului fu aerul. Era ceva cu aerul, deşi nu ştia ce anume. Şi dintr-o dată îşi dădu seama. Aerul nu mirosea a peşte. Căci bineînţeles, nici în colibă şi nici printre plasele pescarului, Shasta nu scăpase niciodată de mirosul de peşte. Aerul cel nou era atât de dulce, iar viaţa de dinainte a băiatului parcă atât de îndepărtată, încât, preţ de câteva clipe, Shasta uită şi de vânătăi, şi de durere şi spuse :

— Bree, ziceai ceva de micul dejun?

— Ziceam într-adevăr, îi răspunse Bree. Cred că e ceva de mâncare într-una din cele două traiste. Sunt colo, agăţate în copac, unde le-ai pus tu astă-noapte — sau mai bine zis azi-dimineaţă.

Căutară în traiste şi rezultatul fu îmbucurător — un pateu cu carne, încă destul de proaspăt, o mână de curmale uscate, o bucată de brânză tare, o butelcuţă de vin şi nişte bani; aproape patruzeci de arginţi, ceea ce era mai mult decât văzuse Shasta vreodată.

Băiatul se aşeză pe jos — cu mare chin şi grijă — se sprijini de trunchiul unui copac şi începu să ronţăie din pateu. Bree luă şi el o gură de iarbă, ca să-i ţină companie.

— Dar dacă folosim banii nu înseamnă că furăm? întrebă Shasta.

— Mmm, mormăi Calul ridicând capul, cu gura plină de iarbă. Nu mi-am pus niciodată problema aşa. Desigur, un cal liber şi cuvântător nu are voie să fure. Dar ceea ce facem noi nu cred că e furt. Amândoi suntem prizonieri şi captivi într-o ţară duşmană. Banii sunt pradă de război. Şi apoi, dacă nu ne folosim de ei, n-avem cu ce să cumpărăm de mâncare pentru tine. Căci bănuiesc că nici tu, pentru că eşti om, nu mănânci mâncare naturală, precum iarba şi ovăzul.

— Nu pot.

— Ai încercat vreodată?

— Da, am încercat, dar nu-i chip să înghit. Nici tu n-ai putea dacă ai fi în locul meu.

— Ciudate fiinţe mai sunteţi şi voi, oamenii, zise Bree.

Shasta îşi termină micul dejun (care a fost de departe cel mai gustos pe care-l mâncase vreodată) şi Bree îi zise:

— Înainte să pui şaua pe mine, dă-mi voie să mă tăvălesc un pic prin iarbă.

Ceea ce şi începu să facă imediat.

— E bine. E grozav de bine, zise el, frecându-şi spatele de iarba moale şi scuturându-şi toate cele patru picioare prin aer. Şi tu ar trebui să faci la fel, Shasta. Te răcoreşte nemaipomenit.

Dar Shasta izbucni în râs.

— Arăţi caraghios aşa, pe spate, cu picioarele în aer! zise el.

— Ba n-arăt deloc caraghios, replică Bree.

Dar în clipa următoare se lăsă să cadă într-o parte, înălţă capul şi privi lung înspre băiat, gâfâind uşor.

— Chiar crezi că arăt caraghios? întrebă el îngrijorat.

— Da, arăţi, răspunse Shasta. Dar ce importanţă are?

— Crezi că tăvălitul prin iarbă e un lucru pe care caii cuvântători nu-l fac niciodată, un giumbuşluc prostesc pe care l-am învăţat de la caii obişnuiţi? Ar fi îngrozitor să descopăr, când ajungem în Narnia, că am căpătat o mulţime de obiceiuri proaste, care nu se potrivesc cu condiţia mea. Tu ce crezi, Shasta? Fii sincer cu mine şi nu mă menaja. Crezi că adevăraţii cai liberi — caii cuvântători — se tăvălesc prin iarbă?

— De unde să ştiu eu? răspunse Shasta. Dar în locul tău nu mi-aş face atâtea griji de pe-acum. Stai să ajungem mai întâi în Narnia. Cunoşti drumul?

— Ştiu cum să ajungem la Tashbaan. De acolo, începe deşertul. N-avea grijă, ne descurcăm noi şi cu traversatul deşertului. Păi, începând de acolo o să avem tot timpul în faţă munţii din nord. Îţi dai seama? Spre nord, spre Narnia! Nimic nu ne va mai putea opri. Totul e să trecem cu bine de Tashbaan. După aceea o să mă simt mult mai liniştit. E mai puţin primejdios dacă ne ţinem departe de oraşe.

— Nu putem să ocolim Tashbaanul?

— Nu putem decât dacă pătrundem mult în interiorul ţării, şi asta ne-ar scoate la câmpuri cultivate şi la drumuri principale; şi apoi, nici nu cunosc locurile pe-acolo. Nu, va trebui să ne strecurăm numai şi numai de-a lungul ţărmului. Aici, pe dealurile de coastă, n-o să întâlnim decât oi, iepuri, pescăruşi şi câţiva păstori răzleţi. Şi dacă tot veni vorba, mai stăm mult? Nu plecăm?

Shasta se strâmbă de durere când încălecă şi se aşeză din nou în şa. Dar Calul se purtă blând cu el şi merse în pas domol toată după-amiaza. Pe înserat coborâră în vale, pe o potecă abruptă, şi ajunseră la un sat. Shasta descălecă şi intră în sat pe jos ca să cumpere o pâine, câteva cepe şi nişte ridichi. Calul rătăci prin grădinile din jur şi se întâlni cu Shasta la capătul celălalt al satului. Acesta deveni planul lor pentru fiecare a doua noapte.

Pentru Shasta, zilele se scurgeau minunate, fiecare zi mai plăcută decât cea dinainte, pe măsură ce muşchii i se întăreau şi cădea tot mai puţin. Bree însă continua să-i spună că se ţine

în şa ca un sac de făină. "Şi chiar de n-ar fi nici o primejdie, micuţule, tot mi-ar fi ruşine să fiu văzut cu tine la drumul mare." Dar în ciuda observaţiilor lui puţin plăcute, Bree se dovedi a fi un profesor plin de răbdare. Nimeni nu te poate învăţa mai bine să călăreşti decât un cal. Shasta învăţă ce-nseamnă să mergi la trap, în galop mic, să sari peste obstacole, şi mai învăţă să se ţină în şa chiar şi când calul se oprea pe neaşteptate sau făcea întoarceri bruşte la dreapta sau la stânga — manevre care, îi explică Bree, puteai fi nevoit să le faci în orice clipă pe un câmp de luptă. Desigur că Shasta ardea de curiozitate să afle despre războaiele în care Bree îl purtase pe nobilul Tarkaan. Şi atunci, Bree se lăsa înduplecat şi-i povestea despre marşuri forţate şi traversări de ape repezi, despre şarje şi ciocniri crâncene între corpuri de cavalerie duşmane — înfruntări nemiloase în care caii luptau alături de cavaleri, fiind toţi armăsari aprigi şi neînfricaţi, instruiţi să izbească cu copitele şi să muşte, să se ridice pe picioarele dinapoi la momentul potrivit, pentru ca greutatea calului împreună cu greutatea călăreţului să se prăvale ca un trăsnet asupra duşmanului, în vuietul săbiei sau al securii. Dar Bree nu voia să vorbească despre bătălii atât de des pe cât ar fi vrut Shasta să audă.

— Nu mai vorbi de războaie, băiete, spunea el. Au fost războaiele Tisrocului şi le-am luptat ca rob şi animal necuvântător. Dar să vezi tu războaiele Narniei când am să lupt ca un Cal liber printre ai mei! Acelea vor fi războaie care merită povestite. Şi acum spre nord, spre Narnia! Bra-ha-ha! Bruu huu!

Shasta învăţă repede că la auzul acestor cuvinte trebuie să se pregătească de un galop.

Călătoreau de mai multe săptămâni. Shasta pierduse socoteala golfurilor şi a promontoriilor, a râurilor şi a satelor pe care le lăsaseră în urmă. Dar iată că sosi o noapte cu lună, când porniră la drum pe înserat, deoarece ziua şi-o petrecuseră dormind. Lăsaseră în urmă dealurile de coastă şi străbăteau acum o câmpie largă, pe care, la vreo jumătate de milă spre stânga, se întindea o pădure. Marea, ascunsă vederii de dune joase de nisip, era cam la aceeaşi distanţă, dar spre dreapta. Merseseră de vreun ceas, uneori la trap, alteori la pas, când dintr-o dată Bree se opri brusc pe loc.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Shasta.

— Ş-ş-şşt! zise Bree, încordându-şi gâtul şi ciulind urechile. Nu auzi nimic? Ascultă!

— Parcă ar fi un alt cal — undeva între noi şi pădurea de colo, spuse Shasta după ce ascultă atent.

— Nu ar fi, ci este un alt cal, zise Bree. Asta nu-mi place.

— Poate-i doar un ţăran care a întârziat pe câmp şi se întoarce acasă, zise Shasta. Şi căscă.

— Nu-mi spune tu mie! fornăi Bree. Un ţăran nu călăreşte aşa. Şi ăsta nu e pas de cal de ţară. Nu auzi cum sună? Asta-i eleganţă; cel care merge aşa e un cal de rasă. Şi are în şa un călăreţ adevărat, îţi spun eu ce este, Shasta, băiatule. E un Tarkaan la liziera pădurii. Şi nu e pe calul lui de luptă — pasul e prea uşor ca să fie cal de luptă. E o iapă pursânge, asta e.

— Oricum, orice ar fi fost s-a oprit acum, zise Shasta.

— Întocmai, spuse Bree. Şi de ce s-ar opri atunci când ne oprim şi noi? Shasta, băiatule, cred că cineva ne-a luat urma.

— Ce ne facem? întrebă atunci Shasta în şoaptă. Crezi că ne şi vede sau doar ne aude?

— În lumina asta nu ne poate vedea, atâta vreme cât stăm liniştiţi, răspunse Bree. Dar uite! Se apropie un nor. Aşteptăm până acoperă luna şi apoi o luăm binişor la dreapta, în jos, spre malul mării. De-o fi mai rău şi mai rău, ne pitim printre dune.

Aşteptară cuminţi până ce luna dispăru în spatele norului, după care, mai întâi la pas şi apoi în trap uşor, o cotiră înspre dune.

Norul era mai gros şi mai întins decât păruse la început şi în curând nu se mai vedea nimic în jur. Shasta tocmai îşi spunea că mult nu mai puteau avea până la dune, când inima-i sări din piept de spaimă. Căci din întuneric ţâşni deodată un sunet îngrozitor; un răget prelung, sfâşietor, melancolic şi cu desăvârşire sălbatic. Dintr-o mişcare, Bree făcu cale-ntoarsă şi o rupse la goană înapoi, în direcţia din care veniseră.

— Ce-i asta? întrebă Shasta.

— Lei! îi răspunse Bree într-un suflet, fără să-şi domolească pasul şi fără să privească în urmă.

Alergară întins, fără vorbe, până ce ajunseră la un fir de apă larg şi puţin adânc. Îl traversară în fugă şi Bree se opri pe malul opus. Shasta observă că tremura şi era ud de sudoare.

— Cred că apa ne-a şters urma, gâfâi Bree, când reuşi să-şi recapete oarecum suflul. Să mergem puţin la pas.

Şi, în timp ce mergeau, Bree zise:

— Îmi este foarte ruşine de mine, Shasta. Mă sperii ca un cal prost din Calormen. E-adevărat. Nu mă simt deloc Cal Cuvântător. Nu-mi pasă de săbii, de suliţe sau săgeţi, dar nu pot să sufăr creaturile astea. Hai s-o luăm la trap.

Dar aproape imediat trapul se transformă în galop, căci răgetul ţâşni din nou din beznă, venind de data asta din stânga, dinspre pădure.

— Sunt doi, mugi Bree, rupând-o la goană.

După alte câteva minute de galop frenetic, când răgetele păreau a fi amuţit, Shasta zise:

— Ascultă! Celălalt cal aleargă pe lângă noi. E aici, foarte aproape.

— Cu atât mai b-bine, gâfâi Bree. E Tarkaan — are spadă — protejează pe toţi.

— Dar Bree! zise Shasta. Că ne omoară leii sau că suntem prinşi de Tarkaan e totuna. Pentru mine cel puţin, e totuna. Or să mă spânzure că am furat un cal.

Leii îl înspăimântau mai puţin decât Tarkaanul pentru că nu văzuse niciodată vreunul; însă Bree ştia el ce ştia.

Fornăi drept răspuns, dar o coti totuşi puţin spre dreapta. În mod ciudat, celălalt cal se îndepărtă şi el în partea opusă; în câteva clipe distanţa dintre ei se mări considerabil. Dar nu trecu mult şi răgetele spintecară din nou bezna, venind unul din dreapta şi altul din stânga. Cei doi cai se apropiară din nou unul de celălalt. Leii, de asemenea. De fapt, cele două fiare păreau îngrozitor de aproape şi ţineau pasul cu galopul cailor. La un moment dat, norul se risipi, iar luna, surprinzător de strălucitoare, lumină totul cu putere, ca în plină zi. Cei doi cai alergau acum unul lângă altul, ca la curse. De altfel, mai târziu Bree avea să spună că o mai frumoasă cursă nici că se văzuse vreodată în Calormen.

Shasta îşi pierduse orice speranţă şi începuse să se întrebe dacă leii te omoară repede sau dacă mai întâi se joacă cu tine, aşa cum face pisica cu şoarecele, şi cât de dureros va fi. În acelaşi timp (aşa cum se întâmplă totdeauna în momentele cele mai cumplite) observa tot ce era în jur. Văzu astfel că celălalt călăreţ era o persoană mică şi slăbuţă, îmbrăcată într-o cămaşă de zale (care lucea în bătaia lunii) şi care călărea ca un adevărat cavaler. Barbă însă nu avea.

La un moment dat, zări ceva neted şi întins care lucea în faţa lor, nu foarte departe. Dar până să se dumirească ce e, se auzi ditamai pleoscăitul, şi Shasta se trezi cu gura plină pe jumătate de apă sărată. Suprafaţa netedă şi lucitoare se dovedi a fi un braţ lunguieţ al mării. Caii înotau, iar lui Shasta apa-i ajungea până la genunchi. În spatele lor se auzi un răget turbat şi furios şi, privind în urmă, Shasta zări conturul unei forme uriaşe de animal, lăţos şi înfricoşător, culcat pe burtă la marginea apei; dar era unul singur. "Probabil că al doilea a renunţat," îşi zise el.

Dar şi leul acesta părea să-şi fi pierdut cheful de a-i urmări; în orice caz, nu se arătă deloc grăbit să intre în apă după ei. Caii continuau să înoate, umăr lângă umăr, şi erau acum pe la mijlocul golfului. În faţă se şi vedea malul opus. Tarkaanul nu scosese încă nici un cuvânt. "Dar va vorbi, sunt sigur, îşi zise Shasta. De îndată ce ieşim pe mal. Ce-am să-i zic? Trebuie să inventez ceva..."

Tocmai atunci lângă el se auziră două voci.

— Ah, cât sunt de obosită, spuse una.

— Ţine-ţi gura, Hwin, şi nu fi proastă, spuse cealaltă.

"Visez, îşi zise Shasta în sinea lui. Puteam să jur că şi celalalt cal vorbeşte."

Malul se apropia. Deja caii călcau pe fundul apei. Şi nu după mult, cu apa şiroindu-le de pe corp şi de pe cozi şi în scrâşnetul pietrişului strivit sub patru perechi de copite, cei doi cai păşiră pe malul celălalt al golfului. Spre uimirea lui Shasta, Tarkaanul nu dădu nici un semn cum că ar vrea să-l iscodească. Dimpotrivă, nici măcar nu-i aruncă o privire, ci păru grăbit să-şi vadă imediat de drum. Dar Bree făcu un salt înainte şi bară calea celuilalt cal.

— Bruu-huu-hah! fornăi el. Staţi aşa! Unde plecaţi? V-am auzit. Adevărat, vă spun. N-are nici un rost să vă prefaceţi, Doamnă. Eu v-am auzit. Sunteţi un Cal Cuvântător, un cal din Narnia, la fel ca mine.

— Şi ce te priveşte pe tine? se repezi bătăios călăreţul, ducându-şi mâna la mânerul spadei. Dar vocea îl trădă.

— E doar o fată! exclamă Shasta.

— Şi ce dacă sunt doar o fată? i-o reteză străinul. Tu ce-oi fi? Doar un băiat, şi încă unul de rând şi obraznic — un sclav probabil, care a furat calul stăpânului.

— Ce ştii tu, replică Shasta.

— Nu, micuţă Tarkheena, băiatul nu e hoţ, interveni Bree. Dacă e cineva aici care a furat, acela sunt eu. Eu l-am furat pe el. Şi pentru că mă întrebaţi de ce mă priveşte...doar nu credeţi că aş putea să trec pe lângă o doamnă din rasa mea în această ţară străină fără să-i vorbesc? E un lucru cât se poate de firesc.

— Aşa este, zise iapa.

— Mai bine ţi-ai fi ţinut gura, Hwin, spuse fata. Uite în ce bucluc am intrat.

— Nu ştiu despre ce bucluc vorbeşti, zise Shasta. Puteţi pleca oricând doriţi. Noi nu vă împiedicăm.

— Atâta v-ar trebui, replică fata.

— Ce fiinţe certăreţe sunt oamenii, zise Bree, adresându-i-se lui Hwin. Sunt mai ceva decât catârii. Nu vreţi să încercăm să discutăm rezonabil? Presupun, Doamnă, că povestea dumneavoastră este asemănătoare cu a mea. Capturată în tinereţe — ani de sclavie printre locuitorii din Calormen, nu?

— Întocmai, Domnule, răspunse iapa cu un nechezat trist.

— Şi acum probabil că — aţi fugit, nu-i aşa?

— Spune-i să-şi vadă de-ale lui, Hwin, zise fata.

— Nu, n-am să-i spun, Aravis, răspunse Hwin prompt, dându-şi urechile pe spate. Suntem amândouă amestecate în povestea asta. Şi sunt convinsă că un nobil cal de luptă, cum este Domnul, nu ne va trăda. Încercăm să fugim, da, să ajungem în Narnia.

— În Narnia! Şi noi tot acolo mergem, spuse Bree. Nici nu era greu de bănuit, îmi închipui. Un băieţel în zdrenţe călărind (sau încercând să călărească) un cal de luptă în toiul nopţii nu poate însemna decât că e fugar. Şi, dacă-mi este permis, o, nobilă Tarkheena! călărind singură, noaptea — îmbrăcată în armura fratelui ei — şi foarte doritoare să fie lăsată-n pace de toată lumea, nu poate decât să stârnească bănuieli. Dacă n-am dreptate să-mi spuneţi ce vreţi.

— Bine, bine, zise Aravis. Ai ghicit. Hwin şi cu mine am fugit de-acasă. Încercăm să ajungem în Narnia. Şi ce-i cu asta?

— Păi, dacă-i aşa, de ce n-am merge împreună? spuse Bree. Sper, Doamnă Hwin, că veţi putea accepta modestul ajutor şi protecţia pe care aş putea să v-o ofer în timpul călătoriei?

— De ce insişti să vorbeşti cu calul meu şi nu cu mine? întrebă fata.

— Să-mi fie cu iertare, Tarkheena, răspunse Bree (cu o uşoară aplecare pe spate a urechilor), dar felul acesta de a vedea lucrurile se potriveşte numai celor din Calormen. Noi doi, Hwin şi cu mine, ne tragem din Narnia cea liberă. Şi, dacă-mi este îngăduit, faptul că şi nobila Tarkheena tot spre Narnia se îndreaptă, este un semn că şi ea îşi doreşte să cunoască această libertate. Dacă este aşa, atunci de pe acum trebuie să ştiţi că Hwin nu vă mai aparţine. Tot atât de bine se poate spune că înălţimea voastră aparţine ei.

Fata deschise gura să vorbească, dar se opri. Era limpede că nu-şi pusese niciodată problema astfel.

— Şi totuşi, spuse ea după un moment de tăcere, nu văd de ce-am merge împreună. Riscăm să atragem şi mai mult atenţia asupra noastră.

— Dimpotrivă, mai puţin, spuse Bree.

— Are dreptate, Aravis, adăugă Hwin. E mai bine să mergem împreună. Aşa, o să mă simt şi eu mai în siguranţă. Noi nici nu prea ştim care e drumul cel bun. Fără îndoială că acest nobil cal de luptă ştie mult mai multe decât noi.

Dar Shasta insistă să le lase să plece.

— Hai să ne vedem de drumul nostru, Bree, spuse el, şi lasă-le pe ele să-şi vadă de-al lor. Nu vezi că nu ne vor?

— Ba vă vrem, zise Hwin.

— Uite ce e, spuse fata. Nu mă deranjează să merg cu tine, Domnule Cal-de-Luptă, dar cu băiatul ăsta ce e? De unde ştiu eu că nu e un spion?

— De ce nu spui mai degrabă că nu mă consideri vrednic de nasul tău? replică Shasta.

— Nu vorbi aşa, Shasta, spuse Bree. Întrebarea Tarkheenei este foarte rezonabilă. Mă pun eu chezaş pentru băiat, nobilă Tarkheena. A fost cinstit cu mine şi e un bun prieten. Şi apoi şi el se trage cu siguranţă ori din Narnia, ori din Ţinutul Archen.

— Fie, atunci. Să mergem împreună, cedă Aravis. Dar lui Shasta nu-i mai aruncă nici măcar o privire. Era limpede că pe Bree îl voia alături de ea şi nu pe el.

— Minunat! exclamă Bree. Şi acum, că am pus acest braţ de apă între noi şi acele oribile animale, ce-ar fi dacă ne-aţi scoate şeile ca să ne odihnim puţin şi să ne ascultăm apoi poveştile, unu altora?

Zis şi făcut. Caii se apucară de păscut, în timp ce, din desaga ei, Aravis scoase câteva bunătăţi de mâncare. Dar Shasta se îmbufnă şi spuse "Nu, mulţumesc, nu-mi este foame." Şi apoi se strădui să se poarte aşa cum credea el că se poartă oamenii pe la casele mari. Coliba unui pescar însă nu este locul cel mai potrivit pentru a deprinde bunele maniere, iar rezultatul fu absolut dezastruos. Conştient că nu se pricepe, Shasta se bosumflă şi mai tare şi deveni şi mai stângaci. Caii însă păreau să se înţeleagă de minune, îşi aduseră aminte de aceleaşi locuri din Narnia —"pajiştile de deasupra Stăvilarului Castorilor" şi descoperiră că sunt veri de-al doilea. Ceea ce încordă situaţia şi mai mult între cei doi copii, până când lui Bree îi veni o idee.

— Şi acum, nobilă Tarkheena, spune-ne povestea ta. Aşa pe-ndelete şi fără grabă. Mă simt mult mai bine acum.

Aravis nu se lăsă rugată de două ori şi începu să povestească, stând jos pe iarbă, într-o poziţie destul de ţeapănă, şi pe un ton mult diferit de cel obişnuit. Căci în Calormen, povestitul (indiferent dacă poveştile sunt sau nu adevărate) se învaţă, aşa cum băieţii şi fetiţele din Anglia învaţă să scrie compuneri. Diferenţa este că toţi vor să audă poveştile, în timp ce nu am auzit pe nimeni care să vrea să citească compunerile.

3. LA PORŢILE CETĂŢII TASHBAAN

Numele meu, începu fata de îndată, este Aravis Tarkheena, fiică a lui Kidrash Tarkaan, fiul lui Rishti Tarkaan, fiul lui Kidrash Tarkaan, fiul lui Ilsombreh Tisroc, fiul lui Ardeeb Tisroc, coborâtor din însuşi seminţia zeului Tash. Tatăl meu este stăpân peste provincia Calavar şi unul dintre puţinii care se bucură de îngăduinţa de a sta încălţat şi în picioare în faţa Tisrocului însuşi (fie ca în veci să trăiască!). Când mama mea a murit (pacea zeilor fie cu ea), tatăl meu şi-a luat o a doua soţie. Primul dintre fraţii mei a căzut răpus în luptele cu rebelii de la hotarele de apus. Al doilea frate e doar un copil. Nenorocirea a făcut ca eu să nu mă bucur de bunăvoinţa soţiei tatălui meu. Ba, mai mult, atât de mare i-a fost duşmănia faţă de mine, că liniştea nu-şi putea găsi sălaş în sufletul ei, câtă vreme eu trăiam încă în casa tatălui meu. Şi astfel, şi-a pus în gând să-l convingă pe tatăl meu să mă dea de soţie lui Ahoshta Tarkaan. Acest Ahoshta nu este defel de neam, dar în ultimii ani, prin

linguşiri şi viclenie, a izbutit să câştige bunăvoinţa Tisrocului (fie ca în veci să trăiască!), iar acesta l-a făcut Tarkaan şi stăpân peste multe oraşe. Se zvoneşte chiar că Ahoshta are să fie numit Mare Vizir când moartea va chema la ea pe cel ce este acum Vizir. Şi mai are Ahoshta peste şaizeci de ani, o spinare cocoşată şi un obraz de maimuţă. Dar toate acestea nu l-au împiedicat pe tatăl meu, îndemnat fiind de soţia lui şi ispitit de avuţia şi de puterea lui Ahoshta, să-i trimită acestuia soli şi oferindu-mă în căsătorie. Ceea ce Ahoshta nu a refuzat, ba a trimis chiar vorbă că nunta se va face în anul acesta, la mijlocul verii.

Când am aflat această veste, cerul s-a întunecat deasupra mea şi m-am lăsat pe patul meu şi am plâns o zi întreagă. Dar a doua zi m-am ridicat, m-am spălat pe faţă, am poruncit să se pună şaua pe iapa mea, am luat cu mine un pumnal ascuţit care a fost al fratelui meu şi am pornit călare, singură. Şi când am fost îndeajuns de departe de casa tatălui meu, într-un luminiş de pădure unde nu sunt case de oameni, am descălecat şi am scos pumnalul. Apoi mi-am desfăcut veşmintele, dezgolind calea cea mai scurtă până la inimă şi m-am rugat la toţi zeii ca de îndată ce mor să-mi îngăduie să-l regăsesc pe fratele meu. Şi apoi am închis ochii, am încleştat din dinţi şi am ridicat pumnalul să-l împlânt adânc în inimă. Dar înainte să pot duce la bun sfârşit lucrul pentru care venisem, iapa mea a prins a vorbi cu glasul unei fiice a omului. Şi iată ce mi-a spus : "O, stăpână a mea, nu te pripi să mori. Atât cât ţi-e dat să trăieşti, norocul încă te mai poate găsi. Dar morţii de morţi nu se pot deosebi."

— N-am vorbit nici pe departe atât de frumos, murmură Hwin.

— Şşşt, Doamnă, şşşt, spuse Bree, care asculta fascinat povestea. Tarkheena vorbeşte precum nobilii meşteri povestitori din Calormen. Nici cel mai de preţ vorbitor de la curtea Tisrocului nu ar putea grăi mai bine. Spuneţi mai departe, rogu-vă, Tarkheena.

— Când am auzit limba omului rostită de iapa mea, continuă Aravis, primul gând a fost că teama de moarte mi-a tulburat simţurile până într-atât încât am început să am vedenii. Şi faptul m-a umplut de două ori mai mult de ruşine, căci cei din neamul meu nu trebuie să aibă frică de moarte mai mult decât de muşcătura unei gângănii. Şi asta mai aprig m-a făcut să

vreau să isprăvesc. Dar n-am putut, căci iapa mea s-a pus cu botul în calea pumnalului. Şi din nou a pornit să-mi vorbească, şi numai adevăruri spunea, şi mă dojenea precum o mamă îşi dojeneşte fiica. Uimirea mea era atât de mare, încât am uitat de toate, şi de Ahoshta, şi de ce mă aflam acolo şi am spus: "O, Hwin, cum de ştii a grăi precum o fiică a omului?" Şi atunci Hwin mi-a povestit ceea ce cu toţii ştim, cei ce ne aflăm aici în astă-seară, şi anume că în Narnia vieţuiesc animale cuvântătoare. Şi mi-a mai spus cum a ajuns ea, mânz răpit, să trăiască în ţinuturile de aici. Şi atât mi-a vorbit de codrii şi de apele Narniei, de cetăţile şi de corăbiile sale, până când n-am mai putut şi am strigat: "În numele marelui Tash, al lui Azaroth şi al lui Zardeenah, Zeiţa Nopţii, simt în mine o mare dorinţă de a cunoaşte acest Tărâm al Narniei."

— O, stăpână mea, spuse atunci Hwin, dacă te-ai afla în Narnia ai fi fericită, căci acolo nici o fecioară nu este ţinută să lege căsătorie împotriva voinţei ei.

— Şi am stat aşa multă vreme vorbind între noi, şi inima mi s-a umplut din nou de nădejde, şi m-am bucurat că nu mi-am luat viaţa. Şi atunci am hotărât să fugim, Hwin şi cu mine, şi iată cum am făcut. Ne-am întors la casa tatălui meu şi eu mi-am îmbrăcat cele mai vesele veşminte şi am cântat şi am dansat în faţa tatălui meu şi m-am prefăcut nespus de bucuroasă de alegerea pe care el o făcuse pentru mine. Şi apoi i-am spus: "O, Tată preaiubit, dă-i fiicei tale îngăduinţa de a lua cu ea pe una din însoţitoarele ei şi de a intra în inima pădurii, timp de trei zile şi trei nopţi, ca să aducă jertfe lui Zardeenah, zeiţa Nopţii şi a Fecioarelor, aşa cum se cuvine şi cum fac fetele când se apropie vremea să-şi ia rămas bun de la Zardeenah şi să se gătească de nuntă." Iar tatăl meu mi-a spus:

"O, Fiică a mea, lumina ochilor mei, îţi dau îngăduinţă să faci precum doreşti".

Dar plecând din faţa tatălui meu, l-am căutat pe cel mai bătrân dintre robii lui, acela care este scrib al tatălui meu şi care mă ştie de când eram prunc şi mă sălta pe genunchii lui, îndrăgindu-mă mai mult decât aerul şi lumina. Şi când l-am aflat, l-am pus să jure că-mi va păstra taina. Apoi l-am rugat să-mi scrie o scrisoare. Iar el a plâns şi m-a rugat fierbinte să-mi schimb hotărârea, dar în cele din urmă a zis: "Aud şi mă supun".

Şi a scris întocmai ce i-am spus eu. Apoi am pecetluit scrisoarea şi am ascuns-o în sân.

— Şi ce spunea în scrisoare? întreba Shasta.

— Taci, copile, zise Bree. Strici toată povestea. O să aflăm despre scrisoare la vremea potrivită. Spune mai departe, Tarkheena, te ascultăm.

— Am ales apoi o însoţitoare care să meargă cu mine în pădure, am chemat-o şi i-am poruncit să mă scoale a doua zi, dis-de-dimineaţă. Şi apoi m-am prefăcut veselă şi i-am dat să bea vin; dar în cupă amestecasem prafuri care ştiam că o vor face să doarmă timp de o noapte şi o zi. Am aşteptat apoi până ce somnul i-a cuprins pe toţi ai casei, apoi m-am ridicat din pat şi am îmbrăcat armura fratelui meu, pe care o ţineam în iatac, ca să-mi amintească de el. În chimir am ascuns bani şi câteva bijuterii, am luat de-ale gurii, cu mâna mea am pus şaua pe Hwin şi am pornit la drum la a doua strajă a nopţii. Dar nu m-am îndreptat spre pădurea unde credea tatăl meu că am să mă aflu, ci înspre nord, spre Tashbaan.

Timp de trei zile cel puţin, ştiam că tatăl meu nu mă va căuta, înşelat fiind de vorbele pe care i le spusesem. În a patra zi, am ajuns la cetatea Azim Balda. Pentru cei ce nu ştiu, cetatea se află la o mare întretăiere de drumuri şi este locul de unde vin şi pleacă curierii Tisrocului (fie ca în veci să trăiască), pe cai iuţi, spre toate colţurile imperiului. A putea trimite mesaje prin aceşti curieri este o onoare dată numai celor mai de seamă dintre Tarkaani. M-am înfăţişat deci în faţa mai-marelui curierilor, în Casa Mesageriei Imperiale din Azim Balda şi iată ce i-am spus: "O, vrednice sol, iată aici o scrisoare de la unchiul meu Ahoshta Tarkaan către Kidrash Tarkaan, stăpânul Calavarului. Ia aici cinci galbeni şi fă precum ţi-am spus. Şi mai-marele curierilor a zis: "Aud şi mă supun".

Scrisoarea era scrisă ca venind din partea lui Ahoshta şi iată ce spunea "Ahoshta Tarkaan către Kidrash Tarkaan, pace îţi aduc şi salutul meu. În numele lui Tash, cel atotputernic şi neîndurător, îţi fac cunoscut ţie, că pe când mă îndreptam către casa ta pentru a pecetlui solia de nuntă între mine şi fiica ta, Aravis Tarkheena, i-a fost plăcut norocului şi zeilor să mi-o scoată în cale chiar pe ea, pe fiica ta, în pădurea unde adusese jertfe lui Zardeenah, după obiceiul fecioarelor. Şi când am aflat cine este, vrăjit fiind de frumuseţea şi de cuviinţa ei, m-am

aprins de dragoste pentru ea. Şi am simţit că n-aş mai fi putut deosebi ziua de noapte dacă nu o iau de soţie chiar atunci, pe loc. Şi aşa, m-am grăbit să aduc jertfele cuvenite şi am luat pe fiica ta de soţie în acelaşi ceas în care am cunoscut-o. Şi apoi am luat-o cu mine în casa mea. Şi te rugăm amândoi să binevoieşti a veni aici de grabă, ca să ne bucurăm împreună; şi tot aşa, ia aminte să aduci cu tine zestrea soţiei mele, de care am mare nevoie, având mari cheltuieli de făcut. Şi pentru că tu şi cu mine suntem fraţi, trag nădejde că nu te vei fi mâniat de graba cutare s-a făcut nunta, vinovată de aceasta fiind doar iubirea arzătoare ce o am pentru fiica ta. Zeii să te aibă în pază."

De îndată ce-am trimis scrisoarea, am părăsit cetatea Azim Balda în cea mai mare grabă, dar fără teamă de a fi urmărită. Fără îndoială, mi-am spus eu, la primirea unei astfel de scrisori, tatăl meu se va îngriji să-i trimită mai întii răspuns lui Ahoshta sau se va duce chiar în casa lui. Trăgeam nădejde că, până să se afle fapta mea, eu să fiu departe de Tashbaan. Aceasta este povestea mea de la început şi până în această noapte când am fugit din calea leilor şi v-am cunoscut după trecerea braţului cu apă sărată de mare.

— Şi fata aceea ce-a păţit — cea căreia i-ai dat prafuri de dormit? o întrebă Shasta.

— A fost biciuită, fără îndoială, pentru că s-a trezit târziu, răspunse Aravis cu răceală. Dar o merita — era doar o iscoadă a soţiei tatălui meu. Mă bucură gândul că a fost pedepsită.

— Nu mi se pare un lucru prea plăcut, zise Shasta.

— Nu am povestit toate astea ca să-ţi fac ţie plăcere, i-o reteză Aravis tăios.

— Şi mai e ceva ce nu înţeleg în această poveste, insistă Shasta Tu nu eşti mare, vreau să spun nu cred că eşti mai mare decât mine. Ba dimpotrivă, cred că eu sunt mai mare decât tine. Cum ai putea să te măriţi la vârsta asta?

Aravis nu spuse nimic, dar Bree interveni imediat:

— Shasta, nu arătă lumii cât eşti de neştiutor. În marile familii, căsătoriile au loc întotdeauna la această vârsta.

Shasta roşi până în vârful urechilor (deşi lumina era slabă şi nimeni nu observă) şi se simţi luat peste picior. Fu apoi rândul lui Bree, la rugămintea lui Aravis, să povestească păţaniile prin care trecuseră. Ceea ce Bree făcu cu mare plăcere, deşi lui

Shasta i se păru că insistă mai mult decât ar fi fost nevoie pe numărul de căzături cu care se alesese el şi cât de puţin ştia despre călărie. Bree râse cu poftă, dar Aravis nu zise nimic. Şi când Bree termină de povestit, găsiră că era de cuviinţă să se culce.

A doua zi, porniră toţi patru la drum. Lui Shasta călătoria îi plăcuse mai mult înainte, când nu erau decât el şi cu Bree. Căci acum Calul discuta mai mult cu Aravis decât cu el. Bree trăise multă vreme în Calormen, printre Tarkaani şi cai de nobili, şi cunoştea o mulţime de oameni şi de locuri pe care le ştia şi Aravis. Şi ea spunea: "Dar dacă ai luat parte la bătălia de la Zulindreh înseamnă că l-ai văzut şi pe vărul meu, Alimash," iar Bree răspundea: "O, Alimash! Cum să nu! Era comandant peste carele de luptă. Din păcate, eu niciodată nu m-am împăcat cu ideea de car sau cu genul de cai ce le trag. Adevărata cavalerie este cu totul altceva. Dar asta nu înseamnă că Alimash nu este un nobil cavaler. După victoria de la Teebeth mi-a umplut desaga cu zahăr." Sau alteori începea Bree: "În vara aceea am fost la lacul Mezreel," şi Aravis îl completa: "Oh, la Mezreel! Am avut o prietenă acolo, pe Lasaraleen Tarkheena. Ce loc minunat! Toate grădinile acelea şi Valea celor O Mie de Parfumuri!" Bree nu voia să-l excludă într-adins pe Shasta din discuţie, deşi băiatul era cam de altă părere. Trebuie să înţelegeţi însă că două persoane care au fost în aceleaşi locuri şi care au cunoscut aceiaşi oameni nu se pot abţine, când au prilejul, să nu vorbească la nesfârşit despre ceea ce ştiu. Nenorocirea este că, dacă te afli de faţă, te simţi întotdeauna dat la o parte.

Cât despre Hwin, aceasta era oricum sfioasă din fire, iar acum, în prezenţa unui nobil cal de luptă cum era Bree, nu mai vorbea aproape deloc. Iar Aravis nu i se adresa niciodată lui Shasta decât dacă nu avea încotro.

În curând însă mintea le fu ocupată de lucruri mult mai importante. Se apropiau de Tashbaan. Satele se înmulţiseră, iar drumurile erau tot mai pline de oameni. Acum cei patru fugari călătoreau numai noaptea, iar ziua stăteau ascunşi. Şi la fiecare popas discutau şi se contraziceau despre ce şi cum aveau să facă odată ajunşi la Tashbaan. Gândul acesta îi speriase pe toţi şi fiecare se străduise să-l alunge undeva în fundul minţii. Dar de acum nu mai puteau să nu-l ia în seamă. Şi cu fiecare discuţie, Aravis devenise puţin, doar puţin, mai prietenoasă cu

Shasta; căci e curios ce bine te înţelegi cu cei din jur atunci când pui ceva la cale împreună cu ei, faţă de atunci când vorbeşti nimicuri.

Bree fu de părere că trebuia, înainte de toate, să-şi stabilească un loc de întâlnire pentru cazul în care s-ar fi rătăcit unii de alţii când traversau oraşul. Şi cel mai bun loc, zise el, era lângă Mormintele Vechilor Regi, care se aflau de partea cealaltă a oraşului, chiar de unde începea deşertul.

— Sunt ca nişte viespare uriaşe de piatră, le explică el. N-aveţi cum să nu le vedeţi. Şi ce-i minunat e că nici un locuitor din Calormen nu se încumetă să treacă pe-acolo; locul, se spune, e bântuit de strigoi şi oamenii se tem.

Aravis vru să ştie dacă locul era într-adevăr bântuit. Dar Bree răspunse că el, un cal liber din Narnia, nu credea în poveştile astea din Calormen. Şi atunci Shasta zise că nici el nu se trage din Calormen şi deci nici lui nu-i pasă dacă locul e sau nu bântuit. Ceea ce era o mare minciună desigur, dar vorbele lui produseră o puternică impresie asupra lui Aravis (deşi pe moment o scoaseră din sărite) şi ca urmare, se grăbi să adauge că nici pe ea n-o speriau strigoii, oricât ar fi fost de mulţi. Rămase deci stabilit să se întâlnească la Morminte, de partea cealaltă a Tashbaanului, ceea ce-i făcu pe toţi să se simtă foarte stăpâni pe situaţie. Dar sentimentul fu de scurtă durată, până ce Hwin zise, încet şi sfios, că după părerea ei adevărata problemă nu era unde să se întâlnească după ce traversau oraşul, ci cum anume îl vor traversa, fără a atrage atenţia.

— Scumpă Doamnă, mâine o să lămurim toate aceste amănunte, o linişti Bree. Acum e vremea pentru un pui de somn.

Dar amănuntele se dovediră mai greu de lămurit decât crezuseră. Tashbaanul era construit pe o insulă în mijlocul unui râu; Aravis veni cu ideea ca ei să traverseze râul înot, pe timpul nopţii, în felul acesta ocoleau cu totul oraşul. Dar Bree nu fu de acord, în primul rând, râul era foarte lat, iar Hwin nu ar fi putut înota pe o asemenea distanţă, mai ales cu un călăreţ în spate. (Distanţa era mare chiar şi pentru el, dar Bree trecu repede peste acest aspect), în al doilea rând, pe râu aveau să fie cu siguranţă o mulţime de bărci şi de corăbii de tot felul. Nu se putea să nu-i vadă cineva — doi cai traversând râul înot, noaptea.

Shasta întrebă dacă nu puteau merge mai în susul râului şi să-l traverseze pe unde albia era mai îngustă. Dar Bree îi spuse că pe ambele maluri ale râului, până departe în sus, se întindeau grădini şi palate de vară.

Locul ar fi fost plin de Tarkaani şi Tarkheene, ieşiţi să se destindă prin grădinile palatelor sau dând petreceri pe apă. Era locul unde riscau cel mai mult să întâlnească persoane care ar fi recunoscut-o pe Aravis sau chiar pe el.

— Atunci trebuie să ne deghizăm, zise Shasta.

După părerea lui Hwin însă cel mai puţin primejdios era să traverseze oraşul de la un capăt la altul, de la o poartă la cealaltă. Asta le-ar fi dat posibilitatea să se ascundă în mulţimea de pe străzi. Dar îi plăcu şi ideea lui Shasta cu deghizatul.

— Copiii trebuie să fie zdrenţăroşi şi să arate ca nişte săteni sau sclavi zise ea. Armura lui Aravis şi ce mai avem le împachetăm şi le ducem noi în spate. Copiii se vor preface că ne duc de dârlogi, iar noi, că suntem nişte biete animale de povară.

— Scumpa mea! exclamă Aravis puţin zeflemitor. Cine crezi tu că ar putea să-l confunde pe Bree cu un animal de povară, indiferent cât de bine îl deghizăm!

— Asta cam aşa e, zise Bree pufnind şi plecându-şi urechile uşor, uşor de tot pe spate.

— Ştiu că nu este un plan foarte bun, insistă Hwin. Dar cred că este singura noastră şansă. De mult n-am mai fost ţesălaţi şi deci nu arătăm chiar cum ar trebui să arătăm (cel puţin eu ştiu că nu arăt). Eu zic că dacă ne murdărim bine de noroi şi mergem cu capetele plecate ca şi cum am fi osteniţi şi leneşi — târându-ne copitele pe jos — avem toate şansele să trecem neobservaţi. Iar cozile ar trebui tăiate mai scurt: nu de tot, înţelegeţi voi, ci doar aşa cât să pară încâlcite.

— Vai, Doamnă! izbucni Bree. V-aţi gândit vreo clipă cât de îngrozitor ar fi să ajungem în Narnia într-o stare atât de jalnică?

— Eu zic, insistă Hwin (care era o iapă foarte cu capul pe umeri), că trebuie mai întâi să putem ajunge în Narnia.

Nimeni nu se arătă foarte încântat de ideea lui Hwin, dar era cea mai bună din tot ce găsiseră până atunci. Planul nu era foarte uşor de pus în practică, mai ales că necesita şi ceva furtişaguri, cum spunea Shasta, sau "rechiziţionare", cum spunea Bree. Într-o noapte, dintr-o gospodărie dispărură câţiva saci şi din alta, nişte funie. Dintr-un alt sat apropiat Shasta

cumpără straie de băiat, zdrenţăroase, pentru Aravis, şi apăru cu ele triumfător cam pe la vremea când se lăsa seara. Ceilalţi îl aşteptau ascunşi într-un pâlc de copaci, la poalele unui deal împădurit. Toţi aveau emoţii, căci acesta era ultimul deal care-i despărţea de oraşul Tashbaan aflat, în vale, de partea cealaltă.

— Cât mi-aş dori să-l fi traversat deja, murmură Shasta către Hwin.

— Şi eu la fel, şi eu la fel, îi răspunse Hwin neliniştită

În noaptea aceea urcară coasta dealului, mergând prin pădure, pe o potecă de pădurari. Şi când ieşiră dintre copaci, pe coama dealului, zăriră deschizându-se la picioarele lor o vale sclipind de mii de luminiţe. Shasta nu avea idee cum arată un mare oraş, şi priveliştea îl sperie. Mâncară de seară şi copiii se culcară. Caii îi treziră însă foarte devreme a doua zi.

Stelele nu apuseseră încă, iar iarba era îngrozitor de rece şi de umedă. Zorile abia mijeau undeva departe spre est, pe cerul de la hotarul mării. Aravis intră în pădure şi se întoarse îmbrăcată în straiele cele ponosite în care arăta oarecum ciudat; îşi împachetase lucrurile şi le aducea în braţe. Acestea împreună cu armura, scutul, iataganul, cele două şei şi celelalte piese preţioase din harnaşamentul cailor au fost apoi puse în saci. Bree şi Hwin arătau cât puteau de murdari şi de neîngrijiţi. Mai rămânea doar să li se taie cozile. Singura unealtă cu care se putea face asta era iataganul lui Aravis, iar acesta fusese deja împachetat. Aşa că au trebuit să desfacă din nou unul din saci ca să-l găsească. Tăiatul cozilor le luă ceva timp şi fu destul de dureros pentru cai.

— Pe cuvântul meu! exclamă Bree. Dacă n-aş fi fost un Cal Cuvântător, primeai o copită în faţă de vedeai stele verzi! Parcă era vorba să tai coada, nu s-o smulgi, aşa cum simt că faci.

Dar, în ciuda luminii scăzute şi a degetelor amorţite de frig ale copiilor, totul fu în cele din urmă gata. Sacii plini fură legaţi pe spinările celor doi cai, copiii apucară de funii (pe care caii le purtau în loc de căpăstru şi dârlogi) şi porniră la vale, înspre oraş.

— Şi nu uitaţi, le spuse Bree. Încercăm să stăm împreună. Dar dacă nu putem, ne întâlnim la Mormintele Vechilor Regi. Cine ajunge primul îi aşteaptă pe ceilalţi.

— Iar voi nu uitaţi unde vă aflaţi, le zise Shasta cailor. Orice s-ar întâmpla, nu care cumva să începeţi să vorbiţi.

4. PRIMA ÎNTÂLNIRE

La început, Shasta nu vedea nimic în vale în afară de o pâclă groasa din care ţâşneau ici şi colo câteva cupole şi turle ascuţite; dar pe măsură ce ziua creştea, iar ceaţa se risipea, începu să vadă din ce în ce mai mult. Valea era străbătută de un râu lat care se despărţea în două braţe. Pe insula dintre cele două braţe se înălţa oraşul Tashbaan, una din minunile lumii. Oraşul era înconjurat la bază de un zid masiv de piatră, mângâiat în permanenţă de apele râului şi întărit cu atât de multe turnuri încât Shasta renunţă în curând la ideea de a le mai număra. Iar dincolo de zid, insula creştea ca un deal uriaş, pe ale cărui coaste, de jos şi până în vârf, la palatul Tisrocului şi, mai sus, la Templul lui Tash, se ivea un talmeş-balmeş de case şi clădiri aşezate în trepte — terasă peste terasă, stradă peste stradă, drumuri în zigzag, scări abrupte mărginite de portocali şi lămâi, acoperişuri cu grădini, balcoane, arcade adânci, alei mărginite de coloane, foişoare înguste, creneluri, minarete, turle înalte şi ascuţite. Şi când soarele răsări din mare, razele sale scânteiară pe cupola de argint a templului din vârf. Shasta simţi că ameţeşte.

— Mergi, Shasta, nu te opri, îl îmboldi Bree.

Pe pereţii văii, de o parte şi de alta a râului, se înghesuiau grădini atât de numeroase încât de departe valea părea împădurită. Dar când te apropiai, vedeai cum de sub ramurile pomilor te priveau pe furiş şiruri de ziduri, împrejmuind căsuţe albe. Shasta remarcă imediat parfumul delicios de fructe şi flori care plutea în aer. Nu trecu mult şi se aflau jos în vale, printre grădini. Mergeau încet pe un drumeag drept şi domol, mărginit de-o parte şi de alta de ziduri albe, peste care se aplecau coroanele pomilor.

— Ce loc minunat! Exclamă Shasta uimit.

— Ai dreptate, zise Bree. Dar şi mai bine m-aş simţi dacă ne-am afla de partea cealaltă a oraşului. Spre nord, spre Narnia!

În momentul acela, aerul răsună de un sunet grav şi prelung, care spori şi spori până ce valea întreagă fu cuprinsă de tremur. Era un sunet muzical, dar atât de puternic şi de solemn încât era întrucâtva înfricoşător.

— Sunt cornurile care anunţă deschiderea porţilor oraşului, le spuse Bree. Mai avem puţin şi ajungem. Aravis, te rog să mergi cu umerii căzuţi şi cu pasul mai greoi. Încearcă să arăţi mai puţin a prinţesă, închipuie-ţi că de când te ştii ai fost lovită cu piciorul, că ţi s-au dat palme şi ţi s-a vorbit urât.

— Dacă e pe-aşa, zise Aravis, ce-ar fi să încerci şi tu să mergi cu capul mai plecat, fără să-ţi arcuieşti gâtul. Încearcă să arăţi mai puţin a cal de luptă.

— Şşşt, zise Bree, am ajuns.

Ajunseseră într-adevăr pe malul râului, de unde drumul se continua peste un pod sprijinit pe un şir de piloni arcuiţi. Apa dansa veselă în lumina dimineţii; în dreapta lor, înspre gura de vărsare a râului se zăreau câteva catarge. Nu erau singuri pe drum. Pe pod se mai aflau alţi drumeţi, cei mai mulţi săteni, cu coşuri pe cap sau trăgând după ei măgari sau catâri împovăraţi de mărfuri. Copiii se alăturară mulţimii, ţinând caii strâns lângă ei.

— S-a întâmplat ceva? Îi şopti Shasta lui Aravis, pe al cărei chip apăruse o expresie ciudată.

— Ce ştii tu! Îi răspunse Aravis cam sălbatic. Ce-ţi pasă ţie de Tashbaan? Eu însă aş fi putut intra aici purtată pe o lectică precedată de soldaţi şi urmată de sclavi, aş fi putut merge la un ospăţ în chiar palatul Tisrocului (fie ca în veci să trăiască) — nu să intru aşa, pe furiş, ca un hoţ. Pentru tine e cu totul altceva.

Lui Shasta toate aceste gânduri i se păreau prosteşti.

La capătul celălalt al podului zidurile oraşului se înălţau uriaşe deasupra lor şi porţile de bronz erau date în lături. Intrarea era largă, dar din pricina înălţimii părea îngustă. De o parte şi de alta era străjuită de vreo şase soldaţi sprijiniţi în suliţe. La vederea lor, Aravis nu se putu stăpâni să nu-şi spună: "Dacă ar şti a cui fiică sunt, ar lua imediat poziţie de drepţi şi mi-ar da onorul". Ceilalţi însă nu-şi doreau decât să se poată strecura cât mai uşor pe lângă soldaţi. Din fericire, aceştia nu-i opriră, însă unul dintre ei apucă totuşi un morcov din coşul unui ţăran şi azvârli cu el în Shasta, râzând cu glas gros:

— Măi, argatule! Strigă el. O s-o iei pe coajă dacă te prinde stăpânul că i-ai folosit calul de călărie ca animal de povară.

Shasta se sperie puţin, căci asta arăta că oricine se pricepea cât de cât la cai nu se putea înşela în privinţa lui Bree.

— Uite aşa mi-a poruncit stăpânul! Răspunse Shasta.

Dar mai bine şi-ar fi ţinut gura, căci soldatul îi trase o palmă care-l trânti aproape la pământ.

— Na, neisprăvitule, zise soldatul. Ca să te înveţi minte altă dată cum vorbeşti cu oamenii liberi.

Dar acesta fu singurul incident. Reuşiră să intre în oraş fără alte necazuri. Shasta vărsă doar puţine lacrimi; bătaia nu era ceva neobişnuit pentru el.

De partea cealaltă a porţilor, oraşul nu mai era atât de impresionant cum părea de la depărtare. Prima străduţă pe care merseră era strâmtă şi în zidurile care o mărgineau de ambele părţi abia dacă erau tăiate câteva ferestre. Străzile erau mult mai aglomerate decât se aşteptase Shasta: săteni (în drum spre piaţă) care intraseră în oraş o dată cu ei, dar şi sacagii, vânzători de zaharicale, hamali, soldaţi, cerşetori, copii zdrenţăroşi, găini, câini fără stăpân şi sclavi în picioarele goale. Ceea ce te izbea imediat erau mirosurile — mirosul de oameni nespălaţi şi de câini nespălaţi, amestecat cu miros de parfumuri, de usturoi, de ceapă şi de mormane de gunoi care se înălţau peste tot.

Shasta mergea în fruntea grupului, dar Bree era cel care cunoştea drumul şi îl ghida pe băiat prin mici smucituri ale nasului. În curând o luară la stânga şi începură să urce o coastă abruptă a dealului. Aici aerul era mult mai răcoros şi mai respirabil, căci drumul era mărginit de pomi, iar casele se întindeau numai pe partea dreaptă; la stânga privirea le cobora peste acoperişurile caselor şi ajungea până jos la râu, ba chiar mai departe, în susul apei. Drumul se răsuci apoi în serpentină spre dreapta şi conţină să urce. De fapt, începuseră să urce şerpuit, spre centrul oraşului, care se afla în vârful dealului. Nu după mult, ajunseră într-o zonă mai plăcută a oraşului, unde drumurile erau bune. Pe piedestaluri şlefuite erau aşezate statui măreţe ale zeilor şi eroilor calormeni — figuri mai degrabă impresionante decât plăcute privirii. Palmieri şi alei mărginite de coloane aruncau umbră pe deasupra străzilor fierbinţi. Şi dincolo de porţile arcuite ale palatelor pe lângă care treceau, Shasta văzu ramuri verzi, fântâni răcoroase şi curţi pavate cu iarbă. Trebuie să fie foarte plăcut înăuntru, îşi spuse el.

La fiecare cotitură a drumului Shasta spera să scape de mulţime, dar mulţimea se încăpăţâna să ţină pasul cu ei. Înaintau greu şi din când în când erau nevoiţi să stea pe loc.

Asta se întâmpla când peste forfota mulţimii răsuna câte o voce puternică, strigând: Faceţi loc! Loc! Loc! Pentru Tarkaan sau pentru Tarkheena, sau pentru al cincisprezecelea Vizir, sau pentru Ambasador. Atunci mulţimea toată se lipea de ziduri şi peste capetele lor Shasta putea zări uneori pe nobilul sau pe nobila pentru care se producea toată acea învălmăşeală şi care se legăna tolănit în câte o lectică purtată pe umeri de patru sau uneori şase sclavi uriaşi. Căci în Tashbaan exista o singură regulă de circulaţie care spunea că oricine este mai mic în rang trebuie să se dea la o parte din calea celui mai mare în rang, dacă nu voia să simtă muşcătura biciului sau lovitura unui mâner de spadă.

Însă cea mai groaznică dintre aceste opriri avu loc tocmai sus, pe ultima stradă din vârful dealului (mai sus de care se afla doar palatul Tisrocului).

— Loc! Loc! Loc! Se auzi deodată o voce. Faceţi loc pentru Regele Barbarilor Albi, oaspetele Tisrocului (fie ca în veci să trăiască)! Faceţi loc pentru delegaţia de nobili din Narnia!

Shasta încercă să se tragă într-o parte şi să-l facă şi pe Bree să dea înapoi. Dar nici un cal, nici chiar un Cal Cuvântător din Narnia, nu se poate da lesne îndărăt cu spatele. Şi o femeie cu un coş foarte colţuros, aflată chiar în spatele lui Shasta, îi înfipse cu putere coşul între umeri, răţoindu-se:

— Ia vezi pe unde calci! Pe cine crezi tu că împingi aşa?

Apoi altcineva îl înghionti dintr-o parte şi, în zăpăceala momentului, băiatul scăpă funia lui Bree. Şi apoi întreaga mulţime din spatele lui deveni atât de compactă şi de nemişcată, încât Shasta rămase înţepenit pe loc. Şi uite aşa se pomeni, fără voia lui, în chiar primul rând, de unde putea vedea bine grupul care cobora strada.

Era un grup cu totul deosebit de tot ce văzuse în ziua aceea. Crainicul care mergea în faţă strigând "Loc, loc!" era singurul din Calormen. Şi nu se vedea nici o lectică; întregul grup mergea pe jos. Era alcătuit cam din şase bărbaţi cum Shasta nu mai văzuse niciodată până atunci. Toţi aveau pielea albă ca şi el, şi cei mai mulţi erau blonzi. Veşmintele le erau cu totul deosebite de cele ale locuitorilor din Calormen. Cei mai mulţi aveau picioarele dezgolite până la genunchi. Purtau tunici colorate, în nuanţe frumoase, luminoase şi puternice — verde-adânc, galben-vesel sau albastru-curat. În loc de turbane,

purtau pe cap coifuri din fier sau argint, unele încrustate cu nestemate, unul dintre ele având montate o pereche de aripioare de o parte şi de alta. Câţiva erau cu capul gol. Spadele care le atârnau la şold erau drepte şi lungi, şi nu curbate ca iataganele din Calormen. Şi în loc să pară gravi şi misterioşi, precum cei mai mulţi dintre calormeni, străinii înaintau în pas săltăreţ, legănându-şi braţele şi umerii, discutând şi râzând între ei. Unul mergea fluierând. Păreau gata să lege prietenie cu oricine se arăta prietenos şi nici că le păsa de cei îmbufnaţi. Shasta îşi spuse că nu văzuse nimic mai frumos în viaţa lui.

Dar nu avu timp să se bucure prea mult, căci chiar atunci se întâmplă un lucru îngrozitor. Conducătorul grupului de bărbaţi blonzi arătă dintr-o dată înspre Shasta şi strigă cu voce tare:

— Uite-l! Uite-l pe fugarul nostru! Şi îl apucă de umăr.

În clipa următoare, Shasta primi o palmă, dar nu una dureroasă, care să-ţi umple ochii de lacrimi, ci doar usturătoare, destul ca să înţelegi că ai fost mustrat pentru o prostie făcută. Şi apoi străinul clătină din cap şi adăugă:

— Ruşine să vă fie, Domnul meu! Ruşine! Regina Susan are ochii roşii de cât a plâns. Cum! Să lipsiţi o noapte întreagă de acasă! Pe unde aţi umblat?

Dacă ar fi putut, Shasta ar fi ţâşnit sub burta lui Bree încercând să se piardă în mulţime; dar bărbaţii cei blonzi îl înconjuraseră şi îl ţineau cu putere pe loc.

Primul lui impuls fu, bineînţeles, să spună că el nu era decât un biet fiu de pescar şi că nobilul domn străin se înşela şi îl lua drept altcineva. Apoi îşi dădu seama că ultimul lucru de care avea nevoie, cu toată acea mulţime împrejur, era să înceapă să explice cine este şi pentru ce se află acolo. Dacă ar fi început, ar fi fost întrebat imediat de unde-şi găsise calul şi cine era Aravis — şi atunci putea să-şi ia adio de-a mai putea ieşi din Tashbaan. Următorul lui impuls fu să se întoarcă spre Bree şi să-i ceară ajutor din priviri. Dar Bree nu avea de gând să dezvăluie acelei mulţimi că era un Cal Cuvântător şi stătea acolo cu un aer prostănac. Cât despre Aravis, Shasta nici nu încercă să se întoarcă spre ea, de teamă să nu atragă atenţia. Şi nu mai era timp de gândire, căci conducătorul grupului de narnieni zise imediat:

— Peridan, apucă respectuos pe tânăra noastră alteţă de una din mâini, iar eu am să-l apuc de cealaltă. Şi acum să ne

continuăm drumul. Regina, sora noastră, se va linişti de îndată ce-o să-l vadă pe micul nostru fugar la adăpost în casa în care suntem găzduiţi.

Şi astfel se prăbuşiră toate planurile lor, înainte să fi apucat să ajungă măcar la jumătatea oraşului.

Shasta fu luat pe sus de un grup de necunoscuţi, fără să-şi poată lua rămas bun de la ceilalţi. N-avea nici cea mai mică idee ce i s-ar putea întâmpla mai departe. Regele Narniei — căci după cum i se adresau ceilalţi era cu siguranţă un rege — continuă să-l asalteze cu întrebări: unde fusese, cum ieşise din palat, ce făcuse cu hainele lui, şi dacă nu-şi dădea seama cât fusese de neastâmpărat. Numai că regele îi spuse "făr'de-astâmp'" în loc de neastâmpărat.

Shasta nu răspunse nimic, deoarece nu ştia ce putea spune care să nu fie periculos.

— Cum? Aţi amuţit? Continuă regele. Trebuie să vă spun din capul locului, Alteţă, că această muţenie de câine bătut se cuvine încă şi mai puţin unuia din neamul vostru decât chiar fapta înfăptuită. Să fugi o noapte de acasă poate trece drept o năzdrăvănie de băieţaş isteţ. Dar fiul regelui din Archen trebuie să se mândrească cu fapta lui, nu să meargă cu capul plecat ca un sclav din Calormen.

Toată această situaţie era foarte neplăcută, căci Shasta simţea că acest tânăr rege era cel mai drăguţ adult pe care-l cunoscuse vreodată şi i-ar fi plăcut să-i facă o impresie bună.

Străinii îl conduseră — ţinându-l strâns de ambele mâini — de-a lungul unei străzi înguste şi în jos pe nişte scări scunde, apoi în sus pe alte scări până la o intrare mare, tăiată într-un zid alb şi străjuită în ambele părţi de doi chiparoşi înalţi, de un verde-închis. Dincolo de arcul intrării, Shasta se pomeni într-o curte-grădină. Un bazin de marmură, cu apă limpede, era alimentat de o mică fântână ţâşnitoare care creştea din mijlocul său. În jurul bazinului, pe un covor de iarbă moale creşteau portocali, iar pe zidurile care închideau grădina se întindeau trandafiri căţărători. Zgomotul, praful şi mulţimea de pe străzi părură dintr-o dată foarte îndepărtate. Traversară grădina şi ajunseră la o intrare întunecoasă. Crainicul rămase afară. Străinii îl conduseră apoi pe un coridor lung, a cărui pardosea de piatră îi răcorea de minune tălpile înfierbântate, şi urcară la etaj. Câteva clipe mai târziu, Shasta se pomeni clipind în lumina unei

încăperi mari şi spaţioase, cu ferestrele toate deschise înspre nord, ca să nu pătrundă soarele. Pardoseala era acoperită cu un covor cu cele mai frumoase culori pe care le văzuse Shasta vreodată, în care se afundă cu tălpile, ca şi cum ar fi călcat pe un pat moale de muşchi. De-a lungul pereţilor erau înşirate divane joase, încărcate cu perne mari, şi încăperea părea plină de oameni; oameni foarte ciudaţi, unii dintre ei, îşi zise Shasta. Dar nu avu prea mult timp să se gândească la asta, căci una dintre cele mai frumoase doamne pe care o văzuse vreodată se ridică în picioare şi îl cuprinse în braţe, sărutându-l:

— Corin! Corin! Cum ai putut să-mi faci una ca asta? Mie, care ţi-am fost cea mai apropiată prietenă, după moartea mamei tale. Ce i-aş fi spus eu augustului tău părinte dacă mă înapoiam fără tine? Ar fi fost prilej de război între Archen şi Narnia, ţinuturi prietene din zorii timpurilor. A fost urât, prietene, foarte urât din partea ta să ne faci una ca asta.

"S-ar părea că sunt luat drept prinţul acestui Archen, pe unde o mai fi şi ăsta, îşi spuse Shasta în sinea lui. Iar oamenii ăştia trebuie să fie toţi narni-eni. Unde o fi adevăratul Corin?" Dar aceste gânduri nu-l ajutară cu nimic. Rămase mut ca mai înainte.

— Pe unde ai umblat, Corin? Îl întrebă doamna, cu mâinile încă sprijinite pe umerii lui.

— N-Nu ştiu, se bâlbâi Shasta.

— Ce ţi-am spus eu, Susan, zise atunci Regele. N-am izbutit să scot nimic de la el, adevăr sau minciună.

— Majestăţile Voastre! Regină Susan! Rege Edmund! Se auzi dintr-o dată o voce: şi când Shasta se întoarse să vadă de unde vine, aproape că-i sări inima din piept de uimire. Căci vorbitorul era una din acele fiinţe stranii pe care le observase din colţul ochiului atunci când intrase prima oară în încăpere. Avea cam aceeaşi înălţime cu Shasta. De la mijloc în sus semăna a om, dar picioarele îi erau acoperite cu blană ca la ţap, ba chiar aveau formă de picioare de ţap. Avea copite de ţap şi o coadă. Pielea îi era roşiatică, părul creţ, avea o bărbuţă scurtă şi ascuţită şi două corniţe. Personajul era de fapt un Faun, dar Shasta nu văzuse aşa ceva nici măcar în desene şi nu ştia că există. Şi dacă aţi citit cumva o carte care se numeşte Şifonierul, Leul şi Vrăjitoarea, veţi vrea poate să aflaţi că acesta era acelaşi Faun Tumnus, pe care Lucy, sora Reginei Susan, îl

cunoscuse din chiar prima zi când pătrunsese în Narnia. Dar acum Faunul era mai bătrân, căci Peter, Susan, Edmund şi Lucy domneau peste Narnia de mai mulţi ani.

— Majestăţile Voastre, spuse el, Micul nostru Prinţ are insolaţie. Uita-ţi-vă la el! E ameţit. Nu ştie unde se află.

Şi atunci toată lumea încetă să-l mai dojenească şi să-l mai iscodească şi începu să se agite în jurul lui, fu culcat pe un divan, cu multe perne sub cap, şi i se dădu să bea şerbet glasat dintr-o cupă de aur şi i se spuse să stea liniştit.

Aşa ceva nu i se întâmplase lui Shasta în viaţa lui. Niciodată nu visase că va ajunge vreodată să stea întins pe ceva atât de comod cum era acel divan sau să bea ceva atât de delicios cum era acel şerbet. Încă se mai întreba ce s-o fi întâmplat cu Bree, Hwin şi Aravis şi cum avea să reuşească să scape de aici ca să-i întâlnească la Morminte, şi ce se va întâmpla cu el când o să apară adevăratul Corin. Dar nici una din grijile astea nu mai păreau atât de chinuitoare acum, când se simţea atât de bine. Şi poate, cine ştie, mai târziu or să apară şi ceva bucate!

Între timp, privea cu interes la ceilalţi oameni din încăperea aerisită şi răcoroasă. Pe lângă Faun mai erau doi pitici (o altă creatură pe care el n-o mai văzuse vreodată) şi un Corb foarte mare. Restul erau toţi adulţi, dar tineri, şi atât femeile, cât şi bărbaţii aveau chipuri şi glasuri mai plăcute decât majoritatea celor din Calormen. Şi nu după mult, Shasta începu să devină atent la ce se vorbea în jurul lui.

— Şi-acum, Doamnă, o întrebă Regele pe Regina Susan (doamna care-l sărutase pe Shasta), ce spui? Stăm în acest oraş de aproape trei săptămâni încheiate. Te-ai hotărât dacă te vei căsători cu acest iubit al tău cu pielea măslinie, cu acest Prinţ Rabadash, sau nu? Doamna clătină din cap.

— Nu, frate, spuse ea, nici pentru toate nestematele din Tashbaan.

("I-auzi! Îşi zise Shasta. Deşi sunt Rege şi Regină, sunt de fapt frate şi soră, nu soţ şi soţie.")

— Ce veste îmbucurătoare, surioară, spuse Regele. Adevărat îţi spun că te-aş fi iubit mai puţin dacă l-ai fi luat în căsătorie. De când au venit primii ambasadori ai Tisrocului în Narnia pentru a discuta această căsătorie, şi chiar mai târziu când Prinţul a fost oaspetele nostru la Cair Paravel, a fost un mister pentru mine că inima ta i-a arătat atâta bunăvoinţă.

— Au fost momente de nebunie, Edmund, răspunse Regina Susan, pentru care-ţi cer iertare. Şi cu toate acestea, când a fost cu noi în Narnia, acest Prinţ s-a arătat într-o altă lumină decât aici, la Tashbaan. Căci vă iau pe toţi ca martori ai uimitoarelor fapte de vitejie pe care le-a înfăptuit la marele turnir şi la întrecerea pe care fratele nostru, Marele Rege, le-a organizat în cinstea lui şi cât de blând şi curtenitor s-a purtat cu noi timp de şapte zile. Dar aici, în oraşul lui, ne-a arătat o altă faţă.

— Ah! Croncăni Corbul. Există un vechi proverb care spune: Pe urs, de vrei să-l ştii, în bârlog vei iscodi.

— Adevărat grăieşti, Gheară-Palidă, spuse unul dintre Pitici. Şi un alt proverb spune: Vino, stai în casa mea şi atunci mă vei afla.

— Da, zise Regele. L-am văzut pe Prinţ aşa cum este el de fapt: un tiran orgolios, sângeros şi crud, care iubeşte luxul şi face numai ce-i place lui.

— Atunci, în numele lui Aslan, spuse Susan, să plecăm chiar astăzi din Tashbaan.

— Ei, aici e-aici, surioară, zise Edmund. Căci a venit vremea să-ţi mărturisesc tot ceea ce mi-a stat pe suflet de mai multe zile. Peridan, dacă nu ţi-e cu supărare, verifică la uşă, să nu fim ascultaţi. Nu-i nimeni? Bine, atunci. Trebuie să vorbim în mare taină.

Asistenţa deveni dintr-o dată foarte serioasă. Regina Susan sări în picioare şi se apropie de fratele ei.

— Edmund, exclamă ea. Ce se întâmplă? Îţi citesc ceva îngrozitor pe chip.

5. PRINŢUL CORIN

Scumpa mea soră şi buna mea Doamnă, începu Regele Edmund, trebuie să dai dovadă de tărie. Căci, deschis îţi spun, ne paşte o mare primejdie.

— Ce s-a întâmplat, Edmund? întrebă Regina.

— Iată ce e, spuse Edmund. Nu cred că vom putea părăsi oraşul atât de uşor. Câtă vreme Prinţul a tras nădejde că-l vei accepta de soţ, am fost trataţi ca oaspeţi de onoare. Dar pe Coama Leului, de-ndată ce va fi întâmpinat de refuzul tău categoric, nu vom mai fi decât nişte prizonieri.

Unuia dintre Pitici îi scăpă un fluierat ascuţit.

— V-am avertizat, Majestăţile Voastre, v-am avertizat, spuse Gheară-Palidă, Corbul. Lesne de intrat, dar anevoie de ieşit, aşa cum a spus racul des-pre oală!

— L-am văzut pe Prinţ azi-dimineaţă, continuă Edmund. Nenorocirea face că nu e obişnuit să nu i se îndeplinească dorinţele. Şi e foarte deranjat de lungile tale amânări şi de răspunsurile în coadă de peşte. Azi-dimineaţă a insistat foarte mult să ştie care este decizia ta. L-am amânat — încercând în acelaşi timp să-i mai domolesc speranţele — cu câteva glume uşurele despre firea schimbătoare a femeilor şi i-am dat de înţeles că cererea lui ar putea fi refuzată. Atunci a devenit furios şi periculos; în fiecare cuvânt pe care l-a rostit a picurat stropi de ameninţare, deşi purtarea lui a fost încă curtenitoare.

— Da, întări Faunul Tumnus. Acelaşi lucru l-am observat şi eu când am luat cina cu Marele Vizir astă-noapte. M-a întrebat cum îmi place Tashbaanul. Iar eu (căci nu-i puteam spune că urăsc fiecare piatră de aici şi nici nu voiam să-l mint) i-am răspuns că, de la sosirea verii, inima-mi tânjeşte după codrii umbroşi şi plaiurile ondulate şi răcoroase ale Narniei. Atunci Vizirul m-a dăruit cu un zâmbet strepezit şi mi-a spus: Nimic nu te va împiedica să dansezi din nou pe acele plaiuri, picior de ţap; cu condiţia să ne laşi în schimb o mireasă pentru prinţul nostru.

— Vrei să spui că doreşte să mă ia de soţie cu de-a sila? exclamă Susan.

— Mă tem că da, surioară, spuse Edmund. Soţie sau sclavă, ceea ce ar fi şi mai rău.

— Dar cum se poate? Crede el, Tisrocul, că fratele nostru, Marele Rege, ar suferi un asemenea afront?

— Sire, i se adresă Peridan, Regelui. Nu pot fi atât de nebuni. Ce cred ei, că în Narnia nu există spade şi suliţe?

— Din păcate, eu cred că Tisrocul se teme prea puţin de Narnia, zise Edmund. Noi suntem un ţinut mic. Şi micile ţinuturi de la hotarul marilor imperii stârnesc întotdeauna duşmănia nobililor imperiului. Încolţeşte în ei pofta de a le distruge, de a le înghiţi — Se prea poate ca atunci când Tisrocul a acceptat să-l trimită pe Prinţ la Cair Paravel ca peţitor pentru tine, surioară, să nu fi fost decât un prilej de-a ne căuta gâlceavă. Cel mai

probabil este că nutreşte dorinţa de a ocupa Narnia şi Ţinutul Archen dintr-o singură mişcare.

— Să încerce numai, spuse cel de-al doilea Pitic. Pe mare suntem tot atât de puternici ca şi el. Şi, dacă ne atacă pe uscat, va avea de traversat mai întâi deşertul.

— E adevărat ce spui, prietene, zise Edmund. Dar este oare deşertul o adevărată piedică în calea lui? Ce spune Gheară-Palidă, sfetnicul nostru?

— Cândva cunoşteam deşertul destul de bine, spuse Corbul. Deseori l-am străbătut în zbor când eram mai tânăr (Shasta deveni din ce în ce mai atent). Şi un lucru e sigur: dacă Tisrocul alege drumul care trece prin oaza cea mare, nu va putea niciodată să ajungă cu o armată numeroasă până în Archen. Căci, deşi ar putea înnopta în oază la sfârşitul unei singure zile de marş, izvoarele de apă care există acolo ar fi neîndestulătoare pentru a stinge setea tuturor oştenilor şi a cailor. Dar mai există un drum în afară de acela.

Shasta deveni dintr-o dată foarte atent.

— Pentru a găsi acest drum, continuă Corbul, trebuie să porneşti de lângă Mormintele Vechilor Regi şi să mergi în direcţia nord-vest, în aşa fel încât să nu pierzi din ochi piscul dublu al Muntelui Pire. După o zi şi ceva de mers călare, se ajunge la gura unei văi pietroase, îngustă ca o crăpătură. Cine nu ştie poate sta chiar pe buza ei şi să nu-şi dea seama ce ascunde. Poţi chiar să priveşti în gura văii, dar nu vei vedea nici iarbă, nici apă — nimic îmbietor. Dar, dacă-ţi struneşti totuşi calul în această vale, vei da până la urmă de un râu a cărui albie te scoate direct în inima Ţinutului Archen.

— Şi oare armata Tisrocului cunoaşte acest drum? întrebă Regina.

— Prieteni, prieteni, spuse Edmund, ce rost au toate aceste vorbe de prisos? Întrebarea nu este cine va ieşi învingător în cazul unui război între Narnia şi Calormen, ci cum să salvăm onoarea Reginei noastre şi să scăpăm cu viaţă din acest oraş drăcesc. Căci, chiar dacă fratele meu, Marele Rege Peter, îl va înfrânge pe Tisroc de mai multe ori la rând, gâturile noastre vor fi fost de mult tăiate înainte să apucăm ziua aceea, iar graţioasa noastră Regină va fi devenit soţia sau mai degrabă sclava acestui prinţ.

— Dar suntem înarmaţi, Sire, spuse primul Pitic. Iar această locuinţă pare destul de uşor de apărat.

— Nu mă îndoiesc că nici unul dintre cei prezenţi nu ar ezita să-şi dea viaţa apărând intrarea în acest loc, iar duşmanii nu ar ajunge la Regină decât călcând peste cadavrele noastre, spuse Regele. Dar nu am face decât să ne zbatem ca nişte şobolani prinşi în capcană.

— Foarte adevărat, croncăni Corbul. Aceste planuri de-a ne baricada şi de-a lupta până la ultimul om sunt bune ca subiecte de poveste, dar ele nu au avut niciodată sorţi de izbândă. După primele încercări nereuşite, duşmanul pune întotdeauna foc la locuinţă.

— Din cauza mea se întâmplă toate astea, zise atunci Susan izbucnind în lacrimi. Ah, dacă n-aş fi plecat niciodată de la Cair Paravel. Ultima noastră zi fericită a fost înainte de sosirea acelor soli din Calormen. Cârtiţele tocmai ne plantau o nouă livadă... oh..., oh...

Şi îşi îngropă faţa în palme, plângând amarnic.

— Curaj, Su, curaj, o îmbărbătă Edmund. Adu-ţi aminte — dar ce se întâmplă cu tine, domnule Tumnus? Căci Faunul se ţinea cu ambele mâini de corniţe de parcă încerca să-şi ţină capul să nu fugă şi se răsucea pe loc ca măcinat de o mare durere.

— Nu-mi vorbiţi, nu-mi vorbiţi, zise Tumnus. Încerc să gândesc. Mă gândesc aşa de tare că abia mai pot să respir. Aşteptaţi puţin, aşteptaţi.

Urmă un moment de tăcere nelămurită după care Faunul îşi înălţă ca-pul, trase aer adânc în piept, îşi şterse fruntea şi zise:

— Singura problemă este cum să ajungem jos la corabia noastră — cu nişte provizii — fără să fim văzuţi sau opriţi.

— Da, observă sarcastic unul dintre Pitici. Tot aşa cum singura problemă a cerşetorului care ar călări e că nu are cal.

— Staţi puţin, staţi puţin, zise agitat Domnul Tumnus. Nu avem nevoie decât de un pretext pentru a primi îngăduinţa să coborâm astăzi la corabie şi să încărcăm câteva provizii.

— Şi? întrebă Regele Edmund nelămurit.

— Ei bine, continuă Faunul, ce-aţi zice dacă Majestăţile Voastre l-ar invita pe Prinţ la un mare ospăţ, să zicem pentru mâine seară, la bordul corabiei noastre, Splendour Hyaline? Cuvintele invitaţiei trebuie bine meşteşugite, să fie cât se poate

de curtenitoare, dar fără să angajeze cu nimic onoarea Reginei: doar atât cât să-i dea Prinţului speranţa că Regina a început să se înduplece în hotărârea ei.

— Iată un sfat cu adevărat înţelept, Sire, zise Corbul.

— Şi apoi, se aprinse şi mai tare Tumnus, nu va mai fi de mirare pentru nimeni să ne vadă urcând şi coborând de pe vas, căci ar şti că ne pregătim de oaspeţi. Câţiva dintre noi vor trebui să meargă prin bazar să cumpere fructe, zaharicale şi vinuri, ca şi cum chiar am pregăti un ospăţ. Şi mai trebuie să tocmim scamatori, jongleri, dansatoare şi cântăreţi care să fie la bordul vasului mâine-noapte.

— Înţeleg, înţeleg, spuse Regele Edmund frecându-şi palmele.

— Şi apoi, continuă Tumnus, ne îmbarcăm cu toţii în seara asta. Şi de îndată ce se lasă întunericul...

— Ridicăm pânzele şi scoatem vâslele! exclamă Regele.

— Şi ieşim în larg! strigă Tumnus, sărind în picioare şi începând să danseze.

— Înspre nord, zise primul Pitic.

— Fugim acasă! Ura pentru Narnia şi pentru nord! exclamă celălalt pitic.

— Iar Prinţul se va trezi a doua zi de dimineaţă şi va găsi colivia goală! adăugă Peridan, bătând din palme.

— O, Domnule Tumnus, dragă Domnule Tumnus, zise Regina prinzându-l de mâini şi învârtindu-se cu el în pas de dans. Ne-ai salvat pe toţi.

— Prinţul va porni după noi, observă un alt nobil, al cărui nume Shasta nu-l auzise.

— Nu mi-e teamă de asta, spuse Edmund. Am văzut toate corăbiile lor de pe râu şi printre ele nu se află nici un vas de război şi nici vreo galeră rapidă. Chiar mi-aş dori să ne urmărească! Căci Splendour Hyaline poate scufunda orice vas care s-ar încumeta să-i ia urma — presupunând că ne-ar putea ajunge.

— Sire, zise Corbul. Şapte zile dacă mai stăm să cugetăm, tot nu vom găsi alt plan mai bun decât al Faunului. Şi dacă ne-am hotărât, hai să ne îngrijim mai înainte de cuiburi şi apoi de ouă, aşa cum spunem noi, păsările. Cu alte cuvinte, haideţi să mâncăm şi apoi să ne apucăm de treaba ce ne-aşteaptă.

La auzul acestor vorbe, toată lumea se ridică în picioare, uşile se deschiseră, iar nobilii şi celelalte fiinţe din încăpere se dădură în lături lăsând loc pentru Rege şi Regină. Shasta tocmai se întreba ce să facă, dar Domnul Tumnus îl linişti:

— Staţi cuminte, Alteţă. Vă aduc eu îndată ceva de mâncare. Nu e nevoie să vă mişcaţi până nu suntem gata de îmbarcare.

Shasta îşi lăsă capul înapoi pe perne şi în curând rămase singur în încăpere.

"Ce mi se întâmplă e de-a dreptul îngrozitor," îşi spuse el. Nu-i trecuse nici o clipă prin minte să le spună acestor narnieni întregul adevăr şi să le ceară ajutorul. Fiind crescut de un om aspru şi zgârcit cum fusese Arsheesh, îşi făcuse un obicei de a nu spune nimic, dacă se putea, oamenilor mari: era convins că adulţii întotdeauna strică sau te împiedică să faci ceea ce vrei. Şi se mai gândea că Regele s-ar fi purtat frumos cu cei doi cai, deoarece erau animale cuvântătoare din Narnia, dar nu şi cu Aravis, căci era din Calormen, şi ar fi putut s-o vândă ca sclavă sau să o trimită înapoi la tatăl ei. Cât despre el, "Nici în ruptul capului n-aş avea curajul să le spun că eu nu sunt adevăratul Prinţ Corin, în orice caz nu acum, îşi zise el. Le-am auzit toate planurile. Dacă ar afla că eu nu sunt unul de-al lor, n-aş mai ieşi viu din casa asta. Le-ar fi teamă că i-aş trăda Tisrocului. M-ar ucide. Dar dacă apare totuşi adevăratul Corin, o să iasă totul la iveală şi atunci mă vor ucide, cu siguranţă." Shasta nu avea, vedeţi voi, nici o idee de cum se poartă oamenii nobili şi liberi.

"Ce mă fac? Ce mă fac? îşi repeta el întruna. Dar ia te uită — se înapoiază fiinţa cu picioare de ţap."

Faunul intră în cameră, pe jumătate dansând, purtând pe braţe o tavă care era aproape cât el de mare. O aşeză pe o măsuţă încrustată de lângă divanul lui Shasta şi apoi îşi încrucişă picioarele de ţap şi se aşeză direct pe covor.

— Acum, micul meu prinţ, spuse el, mănâncă bine. O să fie ultima ta masă în Tashbaan.

Era un ospăţ pe cinste, după obiceiul celor din Calormen. Nu ştiu dacă vouă v-ar fi plăcut sau nu, dar Shasta a fost încântat. Se aflau pe tavă languste şi salată, becaţă umplută cu migdale şi trufe şi un fel complicat făcut din ficăţei de pasăre amestecat cu orez, stafide şi nuci, apoi pepeni răcoroşi, jeleu de agrişe şi jeleu de dude şi o mulţime de alte bunătăţi pregătite cu

gheaţă. Era de asemenea şi o carafă mare cu vin, din acela care se numeşte "alb" deşi, de fapt, este galben.

Şi cât timp Shasta mâncă, bunul Faun, care-l credea încă ameţit de soare, îi vorbi despre clipele minunate care aşteaptă atunci când vor ajunge înapoi acasă, despre bătrânul lui părinte, Regele Lune, care domnea peste Ţinutul Archen, şi despre micuţul castel unde locuia pe versantul de sud al trecătorii.

— Şi nu uita, zise Domnul Tumnus, că de ziua ta vei primi prima ta armură şi primul cal de luptă. Şi apoi Alteţa Voastră va începe să înveţe cum să mânuiască«uliţa şi cum să se dueleze în turnir. Şi în câţiva ani, dacă totul merge bine, Regele Peter i-a promis părintelui vostru că el însuşi vă va unge Cavaler la Cair Paravel. Dar până atunci o să tot fie un du-te-vino între Narnia şi Archen, prin trecătoarea munţilor. Şi nu uitaţi că mi-ai promis că vii să stai cu mine o săptămână întreagă, cât ţine Festivalul Verii, când în inima pădurii se aprind focuri, iar Faunii şi Driadele dansează până-n zori. Şi apoi, cine ştie? — poate o să-l vedem chiar pe Aslan!

După ce băiatul termină de mâncat, Faunul îl îndemnă pe Shasta să stea liniştit acolo unde era.

— Nu ţi-ar strica un puiuţ de somn, adăugă el. Te scol eu când vine timpul să ne îmbarcăm. Şi apoi, mergem Acasă. Spre nord, spre Narnia!

Lui Shasta atât de mult îi plăcuse masa şi toate câte i le povestise Tumnus, că atunci când rămase singur gândurile lui luară o cu totul altă întorsătură. Îşi dorea acum ca adevăratul Prinţ Corin să nu apară decât când era prea târziu şi ca el, Shasta, să poată pleca pe corabie spre Narnia. Mă tem că Shasta nu se gândea deloc la ce-ar fi păţit adevăratul Corin dacă era lăsat în urmă în Tashbaan. Îl îngrijora puţin gândul că Aravis şi Bree îl vor aştepta la Morminte. Dar apoi, îşi zise: "Şi ce pot face eu acum? Oricum, Aravis nu mă consideră de nasul ei, aşa că poate foarte bine să meargă mai departe şi singură." Shasta nu se putu împiedica să nu-şi spună că era mult mai plăcut să ajungă în Narnia pe mare decât să-şi croiască drum greu prin deşert.

După ce-şi spuse toate acestea, Shasta făcu ceea ce cred că aţi fi făcut şi voi dacă v-aţi fi sculat foarte devreme dimineaţa, aţi fi mers mult pe jos, aţi fi trecut printr-o grămadă de emoţii şi apoi vi s-ar fi dat o masă bună şi v-aţi fi aflat lungiţi

pe un divan, într-o încăpere răcoroasă, unde nu se auzea nici un zgomot decât bâzâitul rătăcit al unei albine intrate pe fereastra deschisă. Shasta adormi.

Ceea ce-l trezi fu un zgomot neaşteptat de obiect spart. Sări în picioare şi privi în jur. Îşi dădu seama imediat, după cum se schimbaseră lumina şi umbra din încăpere — că dormise câteva ceasuri bune. Observă de asemenea şi de unde venise zgomotul care-l trezise: un vas scump de porţelan care fusese pe pervazul uneia dintre ferestre era acum împrăştiat în cioburi pe jos. Dar nu dădu mare atenţie acestui lucru. Ceea ce-i atrase însă privirile fură nişte degete agăţate de pervazul ferestrei. Cineva atârnat de partea cealaltă se trăgea în sus, căci degetele erau crispate şi albe la încheieturi. Apoi în cadrul ferestrei apăru un cap şi o pereche de umeri şi, câteva clipe mai târziu, un băiat de vârsta lui Shasta stătea călare pe pervaz, cu un picior înăuntru şi altul în afară.

Shasta nu-şi văzuse niciodată chipul într-o oglindă. Dar, chiar dacă l-ar fi văzut, poate nu şi-ar fi dat seama că celălalt băiat arăta (în împrejurări normale) exact ca el. Acum însă acest băiat nu mai semăna cu nimeni, căci avea un ochi complet vânăt, un dinte lipsă, iar hainele (care fuseseră cu siguranţă minunate când le îmbrăcase) erau rupte şi murdare. Faţa îi era mânjită cu noroi şi sânge.

— Cine eşti tu? întrebă băiatul în şoaptă.

— Tu eşti Prinţul Corin? întrebă Shasta.

— Bineînţeles, răspunse celălalt, dar tu cine eşti?

— Eu nu sunt nimeni, adică vreau să spun, nimeni anume zise Shasta. Regele Edmund m-a prins pe stradă şi m-a luat drept tine. Presupun că semănăm. Pot să ies pe unde ai intrat tu?

— Da, dacă te pricepi la căţărat, spuse Corin. Dar de ce te grăbeşti aşa? Eu zic că putem să ne distrăm cu chestia asta de-a fi luaţi unul drept celălalt.

— Nu, nu, insistă Shasta. Trebuie să ne schimbăm rolurile imediat. Ar fi îngrozitor dacă Domnul Tumnus ar intra acum pe uşă şi ne-ar găsi aici pe amândoi. A trebuit să mă prefac că sunt tu. Iar voi urmează să plecaţi în noaptea asta — în mare secret. Şi apoi unde ai întârziat atâta?

— Un băiat de pe stradă a făcut o remarcă necuviincioasă despre Regina Susan, zise Prinţul Corin, aşa că i-am dat un

pumn şi l-am trimis la pământ. A fugit urlând şi a intrat într-o casă de unde a ieşit fratele lui mai mare. Aşa că m-am bătut şi cu fratele mai mare. Şi atunci s-au luat după mine şi am fugit până ne-am izbit de trei bărbaţi mai în vârstă cu suliţe care se numesc Straja. Aşa că m-am bătut şi cu Straja până ce m-au pus ei pe mine la pământ. Între timp se făcuse întuneric. Atunci Straja m-a luat să mă închidă undeva. Dar pe drum i-am întrebat dacă nu le-ar plăcea o carafă cu vin şi ei mi-au spus că de ce nu. Atunci i-am dus la un negustor de vinuri şi le-am cumpărat nişte vin şi s-au aşezat cu toţii şi au băut până ce au adormit. Mi-am zis atunci că e vremea să mă fac nevăzut, aşa că am ieşit tiptil afară unde l-am găsit iar pe primul băiat de la care pornise totul — şi care se ţinuse după noi. Aşa că i-am tras un pumn de l-am trimis iar la pământ. După asta m-am căţărat pe un burlan până pe acoperişul unei case, unde am stat cuminte până s-a luminat de ziuă. De atunci mi-am găsit drumul înapoi până aici. Ia zi, mai e ceva de băut?

— Nu, am băut eu tot, spuse Shasta, Şi acum, arată-mi pe unde ai intrat. Nu e nici o clipă de pierdut. Ai face mai bine să te întinzi pe canapea şi să te prefaci — dar nu se poate, cu toate vânătăile astea şi cu ochiul înnegrit. Va trebui să le spui adevărul, de îndată ce eu mă fac nevăzut.

— Cum crezi că le-aş putea spune altceva decât adevărul? întrebă Prinţul cam mânios. Şi la o adică cine eşti tu?

— Nu am timp să-ţi explic, spuse Shasta într-o şoaptă disperată. Sunt un narnian, cred; cineva din nord, oricum. Dar toată viaţa am fost crescut în Calormen. Iar acum vreau să evadez, să traversez deşertul, împreună cu un Cal Cuvântător numit Bree. Hai, spune-mi repede pe unde să ies?

— Uite, zise Corin. Sări de la fereastra asta pe acoperişul verandei. Dar trebuie să sari uşor, pe vârfuri, că altfel se aude. Apoi o iei la stânga şi te sui pe zidul de colo, dacă eşti bun la căţărat. Mergi de-a lungul zidului până la colţ. De acolo sări pe mormanul de gunoi care o să fie de partea cealaltă a zidului şi ai scăpat.

— Mulţumesc, îi spuse Shasta, care era deja călare pe pervaz.

Cei doi băieţi se priviră unul pe celălalt şi dintr-o dată simţiră că sunt prieteni.

— La revedere, spuse Corin. Şi mult noroc. Sper din tot sufletul să reuşeşti să evadezi.

— La revedere, îi răspunse Shasta. Ai avut ceva peripeţii, nu glumă.

— Nici pe departe ca ale tale, zise Prinţul. Haide, sări; uşor, îţi spun, adăugă el în timp ce Shasta îşi dăduse deja drumul. Sper să ne întâlnim din nou în Archen. Du-te la tatăl meu, Regele Lune, şi spune-i că eşti un prieten de-al meu. Ai grijă! Aud paşi; vine cineva.

6. SHASTA PRINTRE MORMINTE

Shasta alergă în vârful picioarelor de-a lungul acoperişului. Acesta era încins şi îi frigea tălpile. În câteva clipe se căţără pe zidul din capătul curţii şi când ajunse la colţ se pomeni privind în jos spre o străduţă îngustă şi urât mirositoare. Lipit de zid era un morman de gunoi, exact aşa cum îi spusese Corin. Înainte de a sări, Shasta privi în jur pentru a se orienta. Din câte îşi dădu seama, se afla acum de partea cealaltă a dealului-insulă pe care era construit oraşul. Înaintea lui totul cobora în trepte, acoperiş după acoperiş, până jos, departe, spre turnurile şi crenelurile zidului de nord al oraşului. Dincolo de ziduri se vedea râul şi, pe malul celalalt, peretele văii acoperit cu grădini. Dar dincolo de grădini începea ceva ce el nu mai văzuse niciodată: o întindere gri-gălbuie, plată şi nemişcată ca o mare, care mergea până unde vedeai cu ochii.

La orizont se zăreau nişte înălţimi albăstrui, masive şi colţuroase, unele din ele cu vârfuri albe. "Deşertul! Munţii!" îşi spuse Shasta.

Sări jos pe mormanul de gunoi şi o luă la vale cât putu de repede pe străduţa cea strâmtă. Aceasta se vărsa într-o alta, mai lată, unde erau mai mulţi oameni. Nimeni nu se obosi să întoarcă privirea după un băieţel zdrenţăros care alerga pe stradă în picioarele goale. Cu toate acestea, Shasta se simţea neliniştit şi frământat până când, dând un colţ, zări în faţă poarta oraşului. Mulţi erau cei care voiau să iasă, şi Shasta se trezi înghiontit când într-o parte, când într-alta. Pe podul de dincolo de porţi, mulţimea se preschimbă într-o procesiune înceată de oameni care înaintau în şir, unii după alţii. Dar acolo,

cu apa limpede curgând la dreapta şi la stânga podului, aerul era minunat de curat faţă de mirosurile, căldura şi zgomotul din Tashbaan.

Odată ajunsă la capătul podului, lumea începea să se risipească; unii o luau la dreapta, alţii la stânga, de-a lungul malului râului. Shasta o luă însă drept înainte, pe un drumeag ce şerpuia printre grădini şi care nu părea a fi prea bătut. Abia ce merse puţin şi se trezi singur pe drum. Câţiva paşi încă şi ajunse în vârful peretelui înverzit al văii. Acolo se opri şi privi în jur. Era ca şi cum ar fi ajuns la capătul lumii, căci iarba se oprea brusc la câţiva paşi mai încolo şi începea deşertul: o întindere cât vedea cu ochii de nisip neted, asemănător cu nisipul de la ţărmul mării, numai că ceva mai aspru, căci aici nisipul nu era niciodată ud. La orizont se ridicau munţii, care erau acum mai îndepărtaţi decât i se păruseră lui mai devreme. Spre uşurarea lui, Shasta văzu în stânga, la numai cinci minute de mers de unde sta acum, ceea ce erau cu siguranţă Mormintele. Erau exact aşa cum le descrisese Bree: un grup de pietre înalte, roase de vreme, semănând cu nişte viespare, numai că puţin mai înguste. Arătau foarte negre şi lugubre, căci soarele apunea chiar în spatele lor.

Shasta se întoarse spre vest şi porni într-acolo. Nu se putea stăpâni să nu scotocească cu privirea după vreun semn al prezenţei prietenilor lui, deşi soarele îi bătea drept în faţă şi îl orbea. "Oricum, îşi zise el, dacă sunt aici mă vor aştepta, fireşte, de partea cealaltă a Pietrei celei mai îndepărtate, şi nu de partea asta, unde ar putea fi văzuţi din oraş."

Erau cu totul vreo douăsprezece Morminte, fiecare cu câte o intrare arcuită dincolo de care se deschidea un hău întunecat. Nu erau aranjate în nici un fel de ordine, aşa că Shasta le luă pe toate la rând, dând roată în jurul fiecăruia, ca să fie sigur că nu-i scapă nici un loc necercetat. Asta îi luă ceva timp. Dar nu găsi pe nimeni.

Aici, la marginea deşertului, liniştea era apăsătoare; iar soarele apusese cu adevărat.

Deodată, din spatele lui, răsună un sunet teribil. Inima îi sări din piept de spaimă şi îşi muşcă limba ca să nu ţipe. În clipa următoare însă îşi dădu seama ce se auzea: era sunetul care anunţa închiderea porţilor oraşului. "Nu fi prost, laşule, se certă

singur Shasta. E acelaşi sunet pe care l-ai auzit şi azi-dimineaţă."

Dar între un sunet auzit în cursul dimineţii, în tovărăşia prietenilor tăi, şi care îţi îngăduie să pătrunzi într-un oraş şi acelaşi sunet auzit la căderea nopţii, care te vesteşte că ai rămas pe-afară, singur, e o mare diferenţă. Şi acum, că porţile oraşului se închiseseră, Shasta îşi dădu seama că nu mai era nici o speranţă să sosească şi ceilalţi la locul de întâlnire, în noaptea aceea. "Fie n-au putut ieşi din oraş înainte de închiderea porţilor, îşi zise el, fie au plecat mai departe fără mine. De Aravis nu m-aş mira dacă ar face aşa ceva. Bree însă m-ar fi aşteptat. Sunt sigur că m-ar fi aşteptat — Oare?"

În felul lui de-a o judeca pe Aravis, Shasta greşea din nou. Aravis era cu siguranţă orgolioasă şi fără ocolişuri în purtare, dar când venea vorba de cuvântul dat era de neclintit. Pentru nimic în lume nu şi-ar fi părăsit un tovarăş de drum, chiar dacă nu-l plăcea.

Acum Shasta realiză că va fi nevoit să-şi petreacă noaptea singur (se făcea din ce în ce mai întuneric) şi locul începu să-i displacă din ce în ce mai mult. Formele acelea mari şi mute de piatra îi dădeau fiori. Shasta încercase din răsputeri să nu se ducă cu gândul la strigoi, dar găsea că îi era din ce în ce mai greu să nu o facă.

— Au! Au! Ajutor! ţipă el deodată, căci chiar în momentul acela simţi ceva atingându-i piciorul. Cine n-ar ţipa dacă i-ar veni ceva pe la spate şi l-ar atinge pe neaşteptate; şi mai ales într-un loc ca acela şi la o oră atât de târzie, când inima-i este cât un purice. Shasta era atât de îngrozit, ca în loc să o rupă la goană îngheţă pe loc. Orice era mai bine decât să fie fugărit printre pietrele mormintelor de ceva la care nu îndrăznea să se uite. Nu, Shasta făcu lucrul cel mai cuminte cu putinţă. Se întoarse şi privi în spate. Şi inima aproape că-i plesni de uşurare. Ceea ce-l atinsese nu era decât o pisică.

Lumina era prea slabă ca să o poată vedea bine. Observă însă că era o pisică foarte mare şi foarte solemnă. Ai fi zis că trăise de mulţi, mulţi ani singură printre Morminte. Ochii ei te lăsau să crezi că ştie taine de nimeni altcineva ştiute.

— Pisi, pisi, începu Shasta. Bănuiesc că tu nu eşti o pisică cuvântătoare.

Pisica îl privi şi mai intens. Apoi se întoarse şi se îndepărtă. Shasta, bineînţeles, se luă după ea. Pisica îl conduse dincolo de Morminte, în locul de unde începea deşertul. Acolo se aşeză cu spatele drept, cu coada răsucită în jurul picioarelor şi cu faţa îndreptată spre adâncul pustiului de nisip, spre Narnia şi spre nord. Şi rămase aşa nemişcată de parcă veghea la sosirea unui duşman. Shasta se întinse lângă ea, cu spatele lipit de cel al pisicii şi cu faţa spre Morminte, căci atunci când ţi-e teamă de ceva, nimic nu-ţi dă mai multă tărie decât să priveşti primejdia din faţă şi să ai ceva cald şi solid în spate. Cu siguranţă că vouă nisipul nu vi s-ar fi părut foarte comod, dar de câteva săptămâni Shasta dormise direct pe pământ şi abia dacă luă aminte la cât era nisipul de tare. Foarte curând adormi, deşi chiar şi în vis continuă să se întrebe ce s-o fi întâmplat cu Bree, Aravis şi Hwin.

Fu trezit brusc de un sunet pe care nu-l mai auzise niciodată până atunci. "Poate a fost doar un coşmar," îşi zise el. În acelaşi timp realiză că pisica dispăruse şi îşi dorea ca ea să nu fi plecat. Dar rămase nemişcat, fără să deschidă ochii, căci era sigur că se va speria şi mai tare dacă se ridica în picioare şi privea la Morminte şi la pustiu; exact aşa cum tu sau eu ne-am ghemui nemişcaţi, cu păturile trase peste cap. Dar sunetul se auzi din nou — era un strigăt ascuţit, prelung, sfredelitor — şi venea din spatele lui, dinspre deşert. Shasta fu nevoit să deschidă ochii şi să se ridice în capul oaselor.

Luna strălucea puternic. Mormintele — mult mai mari şi mai aproape decât avusese el impresia — arătau gri în lumina lunii. De fapt arătau oribil, ca nişte oameni uriaşi, înfăşuraţi din cap până-n picioare în veşminte lungi şi gri care le ascundeau faţa. Nu era o privelişte plăcută pentru unul ce-şi petrece noaptea singur, într-un loc necunoscut. Dar strigătul se auzise din partea opusă, dinspre deşert. Shasta fu nevoit să se întoarcă cu spatele la Morminte (ceea ce nu-i plăcu deloc) şi să scruteze cu privirea adâncul pustiului întunecat. Urletul sălbatic răsună încă o dată.

"Sper că nu sunt tot lei", îşi zise Shasta. Urletele însă nu prea semănau cu răgetele pe care le auzise în noaptea aceea când se întâlniseră cu Hwin şi Aravis. Erau, de fapt, urlete de şacali, dar Shasta nu avea de unde să ştie. Şi chiar de-ar fi ştiut, tot n-ar fi fost plăcută întâlnirea cu un şacal.

Urletele sfâşiau bezna iar şi iar. "Orice ar fi, sunt mulţi", îşi zise Shasta. "Şi se apropie."

Poate dacă l-ar fi dus mintea ar fi luat-o printre morminte, înapoi către râu, unde se aflau case şi unde era mai puţin probabil să se apropie animalele sălbatice. Dar mai era (sau credea el că este) şi problema strigoilor. Dacă mergea acum printre Morminte însemna să treacă pe lângă acele intrări tenebroase săpate în Pietre; şi cine ştie ce putea să iasă de acolo? Poate vi se pare caraghios, dar Shasta simţi că mai degrabă riscă întâlnirea cu animalele sălbatice. Apoi, pe măsură ce urletele se apropiau tot mai mult, începu să se răzgândească.

De fapt tocmai se pregătea s-o rupă la fugă când deodată, între el şi pustiu, apăru un animal mare. Cum luna bătea din spate, nu distingea decât o formă mare şi neagră. Shasta nu-şi putu da seama ce animal este, decât că are un cap foarte mare şi cu multă blană, şi merge pe patru picioare. Animalul nu părea să-l fi observat pe Shasta, căci se opri, îşi întoarse capul înspre deşert şi dădu un răget al cărui ecou se lovi de pietrele Mormintelor şi păru să zgâlţâie nisipul de sub picioarele băiatului. Strigătele celorlalte creaturi amuţiră, şi lui Shasta i se păru că aude zgomot de picioare care se îndepărtează în fugă, speriate. Şi apoi fiara se întoarse şi privi către Shasta.

— E un leu. Sunt sigur că e leu, îşi zise atunci Shasta. S-a sfârşit cu mine. Mă întreb dacă doare tare. Ce bine ar fi dacă s-ar termina odată. Ce s-o fi întâmplând cu oamenii după moarte. O-o-o-h! Iată-l că vine!" Şi băiatul închise ochii şi strânse din dinţi.

Dar în loc de colţi şi de gheare, Shasta simţi doar ceva cald aşezându-se la picioarele lui. Şi când deschise ochii, exclamă:

— Dar nu e nici măcar atât de mare pe cât credeam! E numai pe jumătate... dar ce spun eu! E doar un sfert din cât mi s-a părut! Zău dacă nu e chiar pisica!!! Probabil că am visat că era mare cât un cal.

Şi într-adevăr, fie că visase sau nu, ceea ce şedea acum întins la picioarele lui şi îl privea neliniştitor de fix, fără să clipească, cu nişte ochi imenşi şi verzi, era pisica, deşi era una dintre cele mai mari pisici pe care le văzuse Shasta vreodată.

— Oh, Pisi, răsuflă băiatul uşurat. Dac-ai şti cât sunt de fericit că te-ai întors! Am avut nişte vise oribile.

Şi se lungi din nou pe jos, spate în spate cu pisica, aşa cum fuseseră la începutul nopţii. Căldura animalului îi pătrunse în tot corpul.

— Cât oi trăi, zău dacă am să mai fac vreun rău vreunei pisici, zise Shasta, vorbind pe jumătate cu el, pe jumătate cu pisica. Am făcut odată, ştii. Am aruncat cu pietre după o amărâtă de miţă fără stăpân, care era aproape moartă de foame. Hei! Lasă-mă.

Pisica se întorsese către el şi îl zgâriase uşor cu laba.

— Lasă-mă acum, spuse Shasta. Ai zice că înţelegi tot ce spun.

Şi cu asta adormi la loc.

A doua zi dimineaţă, când se trezi, pisica dispăruse, soarele se ridicase pe cer, iar nisipul era fierbinte. Shasta se simţea foarte însetat. Se ridică de jos şi se frecă la ochi. Deşertul era de o albeaţă dureroasă şi, deşi răzbăteau până la el murmurele oraşului, totul era neclintit acolo unde se afla el. Ca să scape de soarele orbitor, îşi întoarse privirea puţin către stânga şi spre vest şi zări munţii din capătul îndepărtat la deşertului. Se vedeau atât de clar şi de limpede că păreau doar la o aruncătură de băţ. Shasta observă mai ales un vârf foarte înalt care se despărţea în două piscuri şi îşi zise că acela trebuie să fie Muntele Pire. "Dacă e să ne luăm după spusele Corbului, aceea e direcţia în care trebuie să mergem, îşi zise el. Am să fac un semn, ca să nu mai pierdem vremea când sosesc şi ceilalţi." Shasta se apucă şi săpă cu piciorul un şanţ adânc şi drept în direcţia Muntelui Pire.

Următorul lucru, în mod evident, era să facă rost de mâncare şi de apă. Shasta o porni înapoi printre Morminte — care acum i se păreau atât de familiare, încât băiatul se întrebă cum de se putuse speria de ele — înspre grădinile de pe malul râului. Ici şi colo zări câţiva oameni prin jur, dar nu prea mulţi, căci porţile oraşului fuseseră deschise cu câteva ceasuri în urmă şi mulţimea de dimineaţă era deja înăuntru. Aşa încât nu-i fu greu să facă puţină "rechiziţionare" (cum îi spunea Bree). Asta a presupus să sară gardul unei grădini şi să se întoarcă cu trei portocale, un pepene, câteva curmale şi o rodie. După asta, coborî pe malul râului, ceva mai departe de pod, şi îşi potoli setea. Apa era atât de plăcută încât Shasta îşi dezbrăcă hainele fierbinţi şi murdare şi se scăldă; crescând la malul mării, Shasta

învăţase să înoate de când învăţase să şi meargă. Când ieşi din apă, se lungi pe iarbă şi privi oraşul — în toată splendoarea, puterea şi măreţia lui. Dar asta îi reaminti şi de pericolele pe care le ascundea. Şi imediat îşi dădu seama că poate ceilalţi ajunseseră la Morminte cât se scăldase el ("şi să vezi tu că au plecat fără mine"). Aşa că se îmbrăcă degrabă şi o rupse la fugă înapoi. Fugi atât de repede încât, atunci când ajunse la Morminte, îi era din nou cald şi sete, de parcă nici nu băuse şi nici nu se scăldase.

Aşa cum se întâmplă totdeauna când eşti singur şi aştepţi pe cineva, ziua aceea părea să dureze o veşnicie. Avea multe la care să se gândească, dar când stai şi nu faci altceva decât să te gândeşti, timpul trece foarte încet. Shasta se gândi mult la narnienii pe care-i cunoscuse şi în special la Corin. Se întrebă ce se întâmplase când descoperiseră că băiatul care stătuse pe divan ascultându-le toate planurile de evadare nu fusese adevăratul Corin. Nu-i făcea plăcere să se gândească la faptul că toţi acei oameni cumsecade îl considerau o iscoadă.

Dar, pe măsură ce soarele urcă încet-încet pe cer şi apoi coborî spre apus, şi nimeni nu sosi şi nu se întâmplă nimic, Shasta începu să devină din ce în ce mai neliniştit. Îşi dădu seama că atunci când hotărâseră să se aştepte unul pe celălalt la Morminte nimeni nu spusese şi pentru cât timp. El nu putea aştepta acolo la nesfârşit! În curând avea să se lase din nou întunericul, şi urma o altă noapte, ca şi cea de ieri. Shasta începu să-şi facă fel de fel de planuri, toate proaste, şi în cele din urmă îl alese pe cel mai prost dintre ele. Se hotărî să aştepte până la căderea nopţii şi apoi să se strecoare înapoi spre râu, să fure atâţia pepeni câţi putea căra şi să pornească singur înspre Muntele Pire, încrezându-se în direcţia pe care o indica şanţul săpat azi-dimineaţă în nisip. Era o idee nebunească şi, dacă Shasta ar fi citit tot atât de multe cărţi ca şi voi despre călătoriile în deşert, şi-ar fi dat seama că planul lui era greşit din capul locului. Dar Shasta nu citise nici fel de carte.

Înainte ca soarele să dispară cu totul de pe cer, ceva însă se întâmplă. Shasta stătea în umbra unuia dintre Morminte când, ridicându-şi privirea, văzu doi cai venind spre el. Şi imediat inima-i săltă de bucurie, căci îi recunoscu pe Bree şi pe Hwin. Dar entuziasmul i se stinse aproape pe loc. Aravis nu era cu ei. Caii erau conduşi de un necunoscut, un bărbat înarmat,

îmbrăcat ca un sclav important dintr-o familie de nobili. Bree şi Hwin nu mai arătau a cai de povară, ci aveau căpăstrul şi şaua pusă. Ce însemnau toate astea? "E o cursă, îşi zise Shasta. Cineva a prins-o pe Aravis şi probabil a torturat-o, iar ea a dat totul în vileag. Acum vor să mă facă să ies din ascunzătoare şi să alerg în întâmpinarea lui Bree, ca să mă prindă şi pe mine! Şi totuşi dacă stau ascuns aş putea să pierd şi ultima şansă de a mă întâlni cu ei. Ah, de-aş şti ce s-a întâmplat!" Şi Shasta rămase amărât în ascunzătoare. Din când în când, mai arunca câte o privire pe după piatră, întrebându-se ce anume ar fi putut face care să nu fie primejdios.

7. ARAVIS ÎN TASHBAAN

Iată ce se întâmplase de fapt. Când Aravis l-a văzut pe Shasta luat pe sus de narnieni şi s-a trezit singură cu doi cai, care (din fericire) nu scoteau o vorbă, nu şi-a pierdut capul nici măcar o clipă. L-a apucat pe Bree de funie şi a rămas pe loc ţinând ambii cai; şi, deşi inima-i bătea să-i spargă pieptul, nimeni nu observă nimic. De îndată ce s-a îndepărtat grupul de nobili narnieni, Aravis a încercat să meargă mai departe. Dar înainte să poată face un pas, peste mulţime răsună vocea unui alt crainic ("Fir-ar să fie... toţi oamenii ăştia!", bombăni Aravis în sinea ei).

— Loc! Loc! Faceţi loc pentru Tarkheena Lasaraleen!

Imediat după el au apărut patru sclavi înarmaţi şi apoi alţi patru care duceau pe umeri o lectică ce se legăna în tremur de perdele de mătase şi în clinchet de clopoţei de argint, împrăştiind în jur miros de parfum şi flori. Lectica era urmată de sclave îmbrăcate în straie frumoase, apoi de câţiva rândaşi, mesageri, băieţi de casă şi alţi asemenea. Şi atunci Aravis a săvârşit prima greşeală.

O cunoştea foarte bine pe Lasaraleen — aşa cum, am putea spune, se cunosc două foste colege de şcoală — pentru că locuiseră adesea în aceeaşi casă şi fuseseră la aceleaşi ospeţe. Şi Aravis nu se putu împiedica să nu ridice ochii să vadă cum arată Lasaraleen, acum când era măritată şi devenise o foarte mare doamnă.

Mare greşeală. Ochii celor două fete se întâlniră. Şi imediat, Lasaraleen se ridică în capul oaselor şi strigă cât putu de tare:

— Aravis! Ce cauţi aici? Tatăl tău...

Nu era nici o clipă de pierdut. Fără să ezite, Aravis dădu drumul Cailor, se prinse de marginea lecticii şi se săltă sus, lângă Lasaraleen, şoptindu-i furioasă la ureche:

— Taci din gură! M-auzi? Taci din gura! Trebuie să mă ascunzi. Spune-le oamenilor tăi.

— Dar, draga mea..., începu Lasaraleen fără să-şi coboare glasul. (Nu-i displăcea câtuşi de puţin să atragă privirile; dimpotrivă, îi făcea chiar o mare plăcere.)

— Fă ce-ţi spun sau nu mai vorbesc niciodată cu tine, îi şuieră Aravis. Te rog, te rog grăbeşte-te, Las. E foarte, foarte important. Spune-le oamenilor tăi să prindă cei doi cai şi să-i ia cu noi. Lasă în jos perdelele lecticii şi du-mă undeva unde să nu pot fi găsită. Şi te implor, grăbeşte-te.

— Bine, bine, dragă, zise Lasaraleen cu glasul ei leneş. Poftim. Şi adresându-se sclavilor, zise: Doi dintre voi să prindă caii Tarkheenei. Şi duceţi-mă acasă. Draga mea, chiar crezi că e bine să lăsăm perdelele pe o zi ca asta? Vreau să spun...

Dar Aravis le trăsese deja, închizându-se împreună cu Lasaraleen sub un cort împodobit, parfumat, dar cam fără aer.

— ...Nu trebuie să fiu văzută, spuse ea. Tatăl meu nu ştie că sunt aici. Am fugit de acasă.

— Draga mea, dar ce palpitant, exclamă Lasaraleen. Abia aştept să-mi povesteşti. Nu te supăra, dragă, te-ai aşezat pe rochia mea. Te deranjează dacă te tragi mai încolo? Aşa. Ştii, e nouă. Îţi place? Am luat-o de la...

— ...O, Las, te rog fii serioasă, spuse Aravis. Unde este tatăl meu?

— Cum unde? Nu ştii? E aici, bineînţeles. A sosit chiar ieri în oraş şi întreabă de tine peste tot. Şi când te gândeşti că noi suntem aici amândouă şi el nici că bănuieşte! Totul e atât de amuzant!

Şi se porni pe chicotit. Aravis îşi aminti că întotdeauna prietenei ei îi plăcuse să chicotească.

— Ba nu e deloc amuzant, spuse ea. E chiar îngrozitor de serios. Unde mă poţi ascunde?

— Nici o problemă, draga mea, spuse Lasaraleen. Te duc acasă. Soţul meu e plecat şi nimeni n-o să te vadă. Pfiu! Nu e

deloc aer cu perdelele trase. Vreau să văd lumea de afară. Ce rost are să porţi o rochie nouă dacă mergi ferecată în lectică.

— Sper că nu te-a auzit nimeni când m-ai strigat pe nume, spuse Aravis.

— Oh nu, dragă, bineînţeles că nu, spuse Lasaraleen cu gândul aiurea. Dar tot nu mi-ai spus ce crezi despre rochie.

— Şi mai e ceva, continuă Aravis. Trebuie să le spui oamenilor tăi să se poarte foarte respectuos cu cei doi cai. Asta face parte din secret. Amândoi sunt Cai Cuvântători din Narnia!

— I-auzi! exclamă Lasaraleen. Ce interesant! Vai, draga mea, ai văzut-o pe regina barbarilor din Narnia? E oaspete la Tashbaan. Se spune că Prinţul Rabadash e îndrăgostit nebuneşte de ea. De două săptămâni se organizează cele mai frumoase petreceri şi vânători şi altele de felul acesta. Dar mie nu mi se pare atât de frumoasă cum se spune. Dar unii dintre bărbaţii narnieni sunt cu adevărat arătoşi. Alaltăieri, am fost la un banchet, pe râu, şi purtam...

— Cum îi împiedicăm pe oamenii tăi să vorbească şi să spună că ai în casă un oaspete îmbrăcat în haine de cerşetor? Vestea ar putea ajunge cu uşurinţă la tatăl meu.

— Hai, fii bună şi nu-ţi mai face atâtea griji, spuse Lasaraleen. O să-ţi dăm imediat nişte haine ca lumea. Iată că am şi ajuns!

Lectica se oprise şi era coborâtă de pe umerii sclavilor. Când perdelele fură date în lături, Aravis se trezi într-o curte-grădină foarte asemănătoare cu cea în care fusese dus Shasta cu câteva minute mai devreme, deşi într-o cu totul altă parte a oraşului. Lasaraleen ar fi intrat direct în casă dacă Aravis nu i-ar fi şoptit agitată să dea poruncă sclavilor ca nu cumva să vorbească de ciudatul oaspete al stăpânei lor.

— A, da, iartă-mă, draga mea, mi-a ieşit complet din minte, spuse Lasaraleen. Ia veniţi aici, cu toţii. Şi tu, străjerule. Nimeni n-are voie să plece din casă astăzi, ne-am înţeles? Şi pe cine aud că a spus cuiva de această tânără doamnă va fi mai întâi bătut până la moarte, apoi ars de viu şi apoi ţinut pe pâine şi apă timp de şase săptămâni. Am spus.

Deşi Lasaraleen zisese că moare de nerăbdare să audă povestea lui Aravis, nu se arătă deloc grăbită. Dintotdeauna îi plăcuse mai mult să vorbească decât să asculte. Înainte de-a o lăsa pe Aravis să-i povestească, insistă ca prietena ei să facă o

baie lungă şi luxoasă (băile din Calormen sunt renumite), după care o îmbrăcă în veşminte din cele mai bune. Tevatura pe care o făcu până să aleagă o rochie aproape că o scoase din minţi pe Aravis. Aşa fusese dintotdeauna Lasaraleen — preocupată mai ales de haine, petreceri şi bârfă. Pe Aravis, în schimb, o pasionau mai mult arcurile, săgeţile, caii, câini şi înotul. Vă închipuiţi că fiecare considera preocupările celeilalte ca fiind caraghioase. Dar, după ce luară masa (alcătuită în special din feluri cu frişcă, jeleu, fructe şi gheaţă), într-o minunată încăpere cu coloane (care i-ar fi plăcut mai mult lui Aravis dacă răsfăţata maimuţică a lui Lasaraleen nu s-ar fi zbânţuit peste tot), se aşezară la vorbă şi, în sfârşit, Lasaraleen o întrebă pe Aravis de ce fugise de-acasă.

— Dar în fond, draga mea, de ce nu vrei să te măriţi cu Ahoshta Tarkaan? întrebă Lasaraleen când Aravis termină de povestit. Toată lumea vorbeşte despre el. Soţul meu spune că Ahoshta va ajunge unul din cei mai puternici oameni din Calormen. Tocmai a fost făcut Mare Vizir, acum când moartea l-a chemat la ea pe Axartha. Nu ştiai?

— Nu-mi pasă. Nu pot să-l sufăr, spuse Aravis.

— Dar, dragă, gândeşte-te numai! Trei palate, dintre care unul e acela splendid de pe lacul de la Ilkeen. Şiraguri peste şiraguri de perle. Băi în lapte de măgăriţă. Şi, în plus, m-ai putea vizita atât de des.

— Din partea mea, poate să-şi păstreze perlele şi palatele, zise Aravis.

— Întotdeauna ai fost o fată ciudată, Aravis, spuse Lasaraleen. Ce vrei mai mult decât atât?

În cele din urmă, Aravis reuşi s-o facă pe Lasaraleen să înţeleagă că se află la strâmtoare. Ba chiar începură să facă tot felul de planuri. Caii puteau fi scoşi foarte uşor prin poarta de nord şi duşi la Morminte. Nimeni nu ar fi oprit un rândaş bine îmbrăcat, care duce la apă un cal de luptă şi o iapă elegantă. Iar Lasaraleen nu ducea lipsă de rândaşi. Cu Aravis însă era mai dificil. Aceasta întrebă dacă nu putea fi dusă într-o lectică cu perdelele trase. Dar Lasaraleen îi spuse că lecticile erau folosite numai în oraş şi că o lectică ieşind pe poarta oraşului nu va putea trece neobservată.

După ce vorbiră vreme îndelungată — şi ăsta pentru că lui Aravis îi era greu să-şi facă prietena să nu se abată de la subiect — Lasaraleen bătu dintr-o dată din palme şi exclamă:

— O, am o idee. Există o cale de a ieşi din oraş, care nu duce prin poarta oraşului. Grădina Tisrocului (fie ca în veci să trăiască!). Ştii, coboară drept la râu. Poarta de la capătul grădinii e folosită numai de oamenii palatului, bineînţeles — dar, vezi tu, draga mea (aici chicoti puţin din vârful buzelor), noi suntem ca şi oamenii palatului. Ai avut noroc că m-ai găsit tocmai pe mine. Dragul nostru Tisroc (fie ca în veci să trăiască!) este un om atât de bun. Suntem invitaţi la palat aproape în fiecare zi şi este pentru noi ca o a doua casă. Îmi sunt atât de dragi toţi prinţii şi prinţesele, iar pe Prinţul Rabadash pur şi simplu îl ador. Am intrare liberă la oricare din doamnele palatului, la orice oră din zi sau din noapte. Şi mă gândesc de ce nu am merge amândouă, după ce se lasă seara, şi să te ajut să ieşi prin poarta din fundul grădinii? Afară găseşti întotdeauna câteva bărcuţe. Şi dacă suntem văzute...

— Totul ar fi pierdut, zise Aravis.

— Draga mea, nu te pierde aşa cu firea, spuse Lasaraleen. Voiam să spun că, dacă ne prinde cineva, lumea o să spună că e doar una din glumele mele nebune. Ştii, mi-am făcut deja o oarecare faimă cu ele. Chiar acum două zile — trebuie să auzi asta, draga mea, e teribil de amuzant...

— Am vrut să spun că totul ar fi pierdut pentru mine, spuse Aravis, puţin sec.

— O — a! — da — acum înţeleg ce vrei să spui, draga mea. Atunci ai tu un plan mai bun?

Aravis nu avea şi deci zise:

— Nu. Va trebui să riscăm. Când putem pleca?

— O, în nici un caz în seara asta, spuse Lasaraleen. Nici să nu te gândeşti. În seara asta e un mare ospăţ (de altfel, în câteva clipe va trebui să încep să-mi aranjez părul) şi tot palatul va fi luminat ca ziua. Şi va fi plin de oameni! Nu, nu putem merge decât mâine seară.

Vestea n-o bucură prea mult pe Aravis, dar nu avea încotro; trebuia să se mulţumească şi cu atât. După-amiaza se scurse foarte încet şi Aravis se simţi pe deplin uşurată când Lasaraleen plecă la palat, căci se săturase de chicotelile ei şi de discuţiile interminabile despre rochii şi petreceri, despre nunţi, logodne şi

scandaluri. Aravis se culcă devreme şi se simţi bine: era atât de plăcut să dormi din nou pe perne şi între cearşafuri.

A doua zi s-a scurs la fel de greu. Lasaraleen voia să schimbe întreg planul şi îi tot spunea lui Aravis că Narnia este o ţară cu zăpadă şi gheaţă veşnică, unde locuiesc demoni şi vrăjitori şi că Aravis era nebună că voia să meargă acolo.

— Unde mai pui că mai călătoreşti şi împreună cu un fiu de ţăran! zise Lasaraleen. Gândeşte-te, draga mea! Nu se cade!

Aravis se tot gândise la asta, dar era atât de plictisită de sporovăiala prostească a lui Lasaraleen încât pentru prima oară îşi zise că drumul alături de Shasta era cu mult mai plăcut decât viaţa mondenă din Tashbaan. Aşa că se mărgini să spună:

— Uiţi că în Narnia nici eu şi nici el nu vom mai fi cine suntem aici. Şi apoi, i-am făgăduit.

— Şi când te gândeşti, insistă Lasaraleen, aproape în lacrimi, că, dacă ai avea un pic de minte, ai putea fi soţia Marelui Vizir!

Aravis se hotărî s-o lase în pace şi se duse să schimbe o vorbă cu cei doi cai.

— Puţin înainte de apusul soarelui o să vă ducă un rândaş jos, la Morminte, le zise ea. N-o să mai aveţi nimic în spate. O să fiţi înşeuaţi şi cu căpăstrul pus. Dar va trebui să luăm ceva merinde în desaga lui Hwin, iar de şaua ta, Bree, o să legam un burduf de apă. Băiatul are poruncă să vă lase să vă adăpaţi bine pe malul opus al râului, la piciorul podului.

— După care pornim spre nord, spre Narnia! şopti Bree. Ce ne facem însă dacă pe Shasta nu-l găsim la Morminte?

— Îl aşteptăm, bineînţeles, spuse Aravis. Sper că au avut grijă de voi aşa cum se cuvine.

— Niciodată n-am fost mai bine îngrijit, zise Bree. Dar dacă soţul acestei Tarkheene care ţi-e prietenă şi care chicoteşte tot timpul îl plăteşte pe grăjdarul şef să cumpere cel mai bun ovăz, atunci cred că grăjdarul şef îl înşală.

Aravis şi Lasaraleen luară masa în încăperea cu coloane.

Două ore mai târziu, erau gata de plecare. Aravis era îmbrăcată ca o sclavă de soi dintr-o într-o casă de nobili şi purta un văl peste faţă. Dacă cineva le oprea şi le întreba ce-i cu ele, se hotărâseră ca Lasaraleen să răspundă că Aravis este o sclavă pe care o duce în dar uneia dintre prinţese.

Cele două fete plecară pe jos. În câteva minute erau la porţile palatului. Ofiţerul străjerilor de la poartă o cunoştea destul de bine pe Lasaraleen şi le porunci oştenilor să ia poziţie de drepţi şi să dea onorul. Cele două fete intrară imediat în Sala de Marmură Neagră. Aici dădură peste mai mulţi curteni, sclavi şi alte persoane, dar asta le ajută să treacă neobservate. Traversară apoi Sala Coloanelor şi Sala Statuilor şi intrară pe coridorul cu arcade, trecând pe lângă uşile mari, din cupru bătut, ale sălii tronului. Tot ce se putea vedea în lumina slabă era cu adevărat magnific.

În curând ieşiră în grădina interioară care cobora în terase. Traversară grădina şi ajunseră la Palatul Vechi. Se făcuse deja destul de întuneric şi se treziră străbătând un labirint de coridoare, luminate ici şi colo de torţe prinse cu inele de ziduri. La un moment dat, Lasaraleen se opri. Ajunseseră la o întretăiere de coridoare.

— Nu te opri, te rog, nu te opri, îi şopti Aravis, a cărei inimă bătea de să-i spargă pieptul şi care avea impresia că în orice clipă puteau da nas în nas cu tatăl ei.

— Ia să vedem... zise Lasaraleen. Nu sunt absolut sigură pe unde o luăm de aici. Cred că o luăm la stânga. Da, sigur e la stânga. Ce palpitant e totul!

O luară la stânga şi intrară pe un alt coridor abia luminat şi care se termina cu nişte scări.

— E bine, spuse Lasaraleen. Sunt sigură că ne aflăm pe drumul cel bun. Mi-amintesc de treptele astea.

Dar în clipa următoare, din faţă, văzură apropiindu-se pâlpâitul unei lămpi. O clipă mai târziu, de după un colţ mai de departe, apărură umbrele a doi bărbaţi mergând cu spatele şi purtând lumânări înalte. Şi cine nu ştie că numai înaintea regilor mergi cu spatele. Aravis o simţi pe Lasaraleen apucând-o de braţ — sau mai bine zis ciupind-o de braţ, cu gestul celui cuprins de o spaimă de moarte. Lui Aravis i se păru ciudată spaima lui Lasaraleen din moment ce Tisrocul era un prieten atât de apropiat, după cum îi spusese, dar nu mai avu timp să-şi ducă gândurile până la capăt. Lasaraleen se răsucise pe călcâie şi o grăbea înapoi pe scări. Mergeau în vârful picioarelor bâjbâind disperat de-a lungul zidului.

— Aici e o uşă, îi şopti ea. Repede.

Intrară, închiseră uşa foarte încet în urma lor şi se treziră în cea mai adâncă beznă. După cum respiră, Aravis îşi dădu seama că Lasaraleen era îngrozită.

— Tash să ne ocrotească! şopti Lasaraleen. Ce ne facem dacă intră aici. Unde ne ascundem?

Sub picioarele lor se simţea un covor moale. Bâjbâiră prin întuneric şi se loviră de un divan.

— Să ne lungim în spatele lui, scânci Lasaraleen. Ah! Cât îmi doresc să nu fi venit.

Abia de era destul loc între divan şi peretele îmbrăcat în draperie. Cele două fete se ghemuiră cât putură de bine. Lasaraleen reuşi să ocupe un loc mai bun şi era complet ascunsă privirii. Dar fruntea lui Aravis se vedea din spatele divanului. Dacă intra cineva cu o torţă şi privea înspre divan ar fi văzut-o. Dar pentru că purta văl, nu-ţi dădeai imediat seama că ceea ce se vede este o frunte şi o pereche de ochi. Aravis se împingea disperată, încercând s-o facă pe Lasaraleen să-i lase mai mult loc. Aceasta însă, egoistă în panica ei, nu se clintea şi o ciupea de picioare. În cele din urmă se potoliră şi rămaseră nemişcate, răsuflând greu. Propria lor respiraţie părea asurzitoare. Altfel, încăperea era cufundată într-o linişte adâncă.

— A trecut? întrebă Aravis într-o şoaptă abia auzită.

— C-c-cred că da, începu Lasaraleen. Dar bieţii mei nervi...

Chiar atunci însă se auzi cel mai înfricoşător zgomot ce-ar fi putut să se audă în clipa aceea: zgomotul uşii care se deschide. Şi apoi apăru lumina. Şi pentru că Aravis nu putea să-şi tragă capul mai mult în spatele divanului, văzu cu ochii ei tot.

Mai întâi intrară cei doi sclavi (muţi şi surzi, după cum bine ghici Aravis, şi deci folosiţi la sfaturile cele mai de taină), mergând cu spatele şi ducând în mâini lumânările. Se postară în picioare unul la fiecare capăt al divanului. Asta era bine, căci în felul acesta Aravis era ascunsă privirii. Ea se uita acum printre călcâiele sclavului aşezat în faţa ei. Următorul care intră fu un bărbat în vârstă, foarte gras, care purta o ciudată tichie înaltă şi ascuţită, după care Aravis îl recunoscu imediat ca fiind Tisrocul în persoană. Cea mai modestă bijuterie pe care o purta valora mai mult decât toate veşmintele şi armele nobililor narnieni luate împreună: dar era atât de gras şi atât de împodobit cu volane şi pliseuri, şi zorzoane, şi nasturi, şi ciucuri, şi talismane, încât Aravis nu se putu abţine să nu-şi spună că moda

veşmintelor din Narnia (cel puţin pentru bărbaţi) arăta de mii de ori mai bine. În urma lui intră un tânăr înalt, cu turban împodobit cu pene şi pietre preţioase, iar la şold cu un iatagan în teacă de fildeş. Părea foarte nervos, iar dinţii îi luceau fioros în lumina lumânărilor. Ultimul care intră fu un bărbat scund, cocoşat şi zbârcit, în persoana căruia Aravis îl recunoscu, cu un fior de silă, pe noul Mare Vizir, pe făgăduitul ei soţ, Ahoshta Tarkaan.
De îndată ce intrară în încăpere, uşa se închise în urma lor.
Tisrocul se aşeză pe divan cu un oftat de uşurare, tânărul se postă în picioare în faţa lui, iar Marele Vizir se ploconi la pământ, sprijinit în coate şi genunchi şi cu faţa îngropată în covor.

8. ÎN CASA TISROCULUI

O, tată al meu! O, lumină a ochilor mei! începu tânărul, rostind cuvintele repede şi cam fără convingere şi nicidecum ca şi când Tisrocul ar fi fost într-adevăr lumina ochilor lui. Îţi doresc să trăieşti în veci, dar tu pe mine m-ai distrus. Dacă mi-ai fi dat cea mai iute galeră atunci la răsăritul soarelui, când am băgat de seamă că vasul blestemaţilor de barbari a dispărut de unde era, aş fi putut poate să-i ajung din urmă. Dar tu ai insistat mai întâi să trimit să vadă dacă nu care cumva doar îl mutaseră în ape mai bune, de partea cealaltă a capului. Şi iată cum am pierdut o zi întreagă. Iar ei se află acum prea departe — mult prea departe — ca să mai trag nădejde că-i pot ajunge! Nestematul cel fals, — şi aici urmă un şir de vorbe de ocară adresate reginei Susan, care nu ar arăta frumos puse pe hârtie. Aţi înţeles, fără îndoială, că tânărul nu era altul decât prinţul Rabadash, iar nestematul cel fals era Susan a Narniei.

— Stăpâneşte-te, o, fiule, zise Tisrocul. Căci plecarea oaspeţilor lasă o rană care este repede vindecată în inima unei gazde înţelepte.

— Dar o vreau, strigă Prinţul. Trebuie să o am. Mor dacă nu o am — înşelătoare, mândră, inimă haină de fiică de câine ce este! Somnul nu mi-l mai găsesc, mâncarea nu mai are gust, iar lumina ochilor mi s-a întunecat din pricina frumuseţii ei. Regina barbarilor trebuie să fie a mea.

— Adevărat glăsuieşte unul dintre poeţi, se auzi atunci vocea Vizirului, care-şi ridică faţa cam prăfuită din covor, că

multă apă trebuie scoasă din fântâna raţiunii pentru a stinge arşiţa inimii tinere.

Prinţul păru să-şi iasă din minţi.

— Câine, strigă el, începând să toarne la şuturi bine ţintite către părţile posterioare ale Vizirului. Să nu îndrăzneşti să citezi din poeţi în prezenţa mea. Toată ziua n-am auzit decât maxime şi versuri, şi sunt sătul.

Mă tem că Aravis nu simţi nici un pic de milă pentru Vizir.

Tisrocul părea absent. Abia după o lungă tăcere, zise domol, ca şi cum abia observase ce se întâmpla:

— Fiul meu, încetează de a mai lovi în venerabilul şi luminatul nostru Vizir: căci precum o nestemată rămâne nestemată chiar şi în gunoi de-i îngropată, tot astfel vârsta şi înţelepciunea sunt trăsături ce trebuie respectate chiar şi în josnicele persoane ale supuşilor noştri. Încetează deci şi spune-ne ce doreşti şi ce ne sfătuieşti.

— Doresc şi te sfătuiesc, o, tată al meu, zise Rabadash, să-ţi aduni de-ndată oastea invincibilă şi să cucereşti ţinutul Narniei cea de trei ori blestemată. Să o treci prin foc şi sabie şi să o alipeşti imperiului tău fără margini, ucigându-l pe Marele Rege şi pe toţi cei din casa lui, cu excepţia reginei Susan. Pentru că pe ea trebuie să o am eu de soţie, deşi mai întâi va primi o lecţie de s-o ţină minte.

— Înţelege dar, o, fiule, spuse Tisrocul, că nici o vorbă de a ta nu mă va împinge să pornesc război împotriva Narniei.

— Dacă nu ai fi fost tatăl meu, o, Tisroc nemuritor, spuse Prinţul scrâşnind din dinţi, aş fi spus că ai vorbit cu vorbele unui laş.

— Iar dacă tu nu ai fi fost fiul meu, o, Rabadash cel iute la mânie, răspunse Tisrocul, viaţa ţi-ar fi fost scurtă, iar moartea foarte lungă din chiar clipa în care ai fi rostit astfel de vorbe. (Tonul calm şi imperturbabil cu care vorbise Tisrocul îi îngheţă sângele în vine lui Aravis.)

— Dar de ce, Tată al meu, zise Prinţul — de data asta pe un ton mult mai respectuos, de ce am şovăi să pedepsim Narnia mai mult decât am şovăi dacă ar fi să spânzurăm un sclav leneş sau să trimitem un cal bătrân la tăiere? Narnia nu este nici cât a patra parte din cea mai mică provincie a imperiului. În nici cinci săptămâni, o mie de cavaleri ar putea să o supună. Narnia este

pentru imperiul tău ca o pată necuviincioasă pe un veşmânt preţios.

— Fără îndoială, spuse Tisrocul. Aceste ţărişoare barbare care îşi spun libere (ceea ce înseamnă puturoase, fără organizare şi fără profit) sunt urâte în ochii zeilor şi în cei ai oamenilor cu judecată.

— Atunci de ce am suferit atâta vreme ca o ţărişoară ca Narnia să rămână nesupusă?

— Află, o, Prinţ Luminat, zise atunci Marele Vizir, că până în anul în care augustul vostru părinte şi-a început binecuvântata şi veşnica sa domnie, ţinutul Narniei era acoperit de gheaţă şi zăpadă şi peste el domnea o puternică vrăjitoare.

— Ştiu asta foarte bine, o, Prealimbutule Vizir, răspunse Prinţul. Dar mai ştiu şi că vrăjitoarea a murit. Iar gheaţa şi zăpada au dispărut, aşa încât Narnia este acum coaptă, zemoasă şi bună de cules.

— Iar această schimbare, Preaînvăţatule Prinţ, a fost fără îndoială rodul puternicei magii a blestemaţilor care-şi spun regii şi reginele Narniei.

— Eu cred, zise Rabadash, că este mai degrabă o urmare a schimbării poziţiei stelelor şi un rezultat al lucrărilor naturii.

— Toate acestea, îi întrerupse Tisrocul, sunt pentru cei învăţaţi să hotărască. Eu însă n-am să pot crede niciodată că o aşa de mare răsturnare şi uciderea vrăjitoarei s-au putut înfăptui fără ajutorul magiei. Şi faptul nu e de mirare într-un ţinut în care locuiesc demoni ce iau formă de animale cuvântătoare ca omul şi monştri pe jumătate oameni şi pe jumătate animale. Şi se ştie că Marele Rege al Narniei (fie ca zeii să-l trăsnească!) este ajutat de un demon malefic cu aspect înfricoşător, ce apare cel mai adesea sub înfăţişarea unui Leu. În atari condiţii, atacarea Narniei îmi apare ca un fapt primejdios şi nesocotit şi nu voi să-mi întind braţul acolo unde nu ştiu de va fi retezat ori nu.

— Fericit este ţinutul Calormen, zise Vizirul, ridicându-şi din nou faţa din covor, pe al cărui împărat zeii l-au binecuvântat cu darul prudenţei! Adevăr grăieşte Tisrocul cel Preaînţelept şi Învăţat. Este mare păcat că nu putem culege o atât de mândră floare cum este Narnia. Mare a fost harul poetului care a spus... dar în clipa aceea Ahoshta observă o zvâcnire nervoasă a piciorului Prinţului şi tăcu brusc.

— Da, mare păcat, zise Tisrocul cu glasul lui gros şi imperturbabil. În fiecare dimineaţă soarele îmi pare stins şi în fiecare noapte somnul îmi este tulburat, când îmi amintesc că Narnia este încă liberă.

— O, tată al meu, zise atunci Rabadash, şi dacă ţi-aş arăta o cale prin care să-ţi poţi întinde braţul asupra Narniei şi totuşi să-l poţi retrage dacă încercarea dă greş?

— Dacă îmi arăţi o asemenea cale, o, Rabadash, vei fi cel mai bun dintre fiii mei.

— Atunci ascultă-mă, Tată. În această noapte, în chiar acest ceas, voi aduna două sute de cavaleri şi cu ei voi traversa deşertul. Şi în ochii tuturor va fi ca şi cum tu nu ai ştiinţă de faptele mele. Mâine dimineaţă voi fi la porţile castelului Anvard din Archen. Ei sunt în pace cu noi şi deci vor fi nepregătiţi. Nici nu se vor trezi bine, şi castelul va fi al meu. Apoi voi trece prin trecătoarea munţilor şi nu mă voi opri decât în Narnia, la Cair Paravel. Marele Rege nu este acolo; când am plecat eu, el se pregătea de război cu uriaşii de la hotarul de nord. Am să găsesc castelul cu porţile deschise şi am să intru.

Voi fi stăpânit şi curtenitor şi voi vărsa cât se poate de puţin sânge narnian. Şi nu-mi va mai rămâne decât să stau şi să aştept sosirea corăbiei Splendour Hyaline, care o aduce pe Regina Susan. Îmi prind pasărea fugară de cum pune piciorul pe uscat, o arunc în şa şi nu mă mai opresc decât la Anvard.

— Se prea poate, Fiul meu, spuse Tisrocul, ca la răpirea femeii să-ţi pierzi viaţa fie tu, fie regele Edmund.

— Ei sunt o mână de oameni, zise Rabadash, iar eu voi porunci oştenilor mei să-l dezarmeze pe Regele Edmund şi să-l lege. Astfel am să-mi stăpânesc dorinţa fierbinte de sânge, ca să nu existe pricină de război între tine şi Marele Rege.

— Şi dacă Splendour Hyaline ajunge înaintea ta la Cair Paravel?

— Nu cred. Vântul e slab.

— Până acum, Fiule Preaîndrăzneţ, zise Tisrocul, nu mi-ai spus decât cum vei face ca să răpeşti femeia barbară. Aştept să-mi arăţi cum mă ajută pe mine planul tău că să cuceresc Narnia.

— O, Tată, poate nu ai înţeles că, deşi eu şi călăreţii mei vom intra şi ieşi din Narnia cu iuţeala unei săgeţi ţâşnite din arc, castelul Anvard însă va rămâne pe veci în stăpânirea noastră. Şi atunci când ai Anvardul, eşti la porţile Narniei. Încetul cu încetul,

numărul oştenilor din Anvard poate creşte până se strânge o oaste câtă frunză şi iarbă.

— Gândul tău bate departe şi planul ţi-e iscusit. Dar dacă nu reuşeşti, cum îmi mai retrag braţul?

— Vei spune că am făcut totul fără ştirea ta. Că am acţionat împotriva voinţei tale şi fără binecuvântarea ta, împins fiind doar de violenţa iubirii mele şi de nesăbuinţă tinereţii.

— Şi ce facem dacă Marele Rege ne cere să o înapoiem pe femeia străină, pe sora lui?

— Fii liniştit, Tată, nu o va cere. Căci, deşi această căsătorie a fost stricată din toanele unei femei, Regele Peter este un om cu judecată şi înţelept, care nu va voi să piardă onoarea şi privilegiul de a se înrudi cu Casa noastră şi de a-şi vedea nepotul şi strănepotul stând pe tronul imperiului Calormen.

— Asta nu se va întâmpla dacă eu trăiesc veşnic, aşa cum, fără îndoială, îţi doreşti, zise Tisrocul cu glas încă şi mai sec decât de obicei.

— Vom scrie, de asemenea, scrisori, o, Tată al Meu şi Lumină a Ochilor Mei, continuă Prinţul după o clipă de stânjenitoare tăcere, scrisori ca venind din partea Reginei, în care vom vorbi de iubirea ei pentru mine şi de dorinţa ei de a rămâne în Calormen. Este bine ştiut că femeile sunt schimbătoare ca vântul. Şi chiar dacă ei nu vor crede întru totul în vorbele acestor scrisori, tot nu vor îndrăzni să se arate cu oaste la porţile Tashbaanului ca să o ia înapoi.

— O, luminate Vizir, spuse Tisrocul, împărtăşeşte-ne din înţelepciunea ta privitor la această neobişnuită propunere a fiului nostru.

— O, nemuritor Tisroc, răspunse Ahoshta, puterea iubirii de părinte nu îmi este necunoscută şi am auzit adesea spunându-se că fiii sunt, în ochii părinţilor lor, mai preţioşi decât rubinele. Cum aş putea să vorbesc deschis despre un plan care poate primejdui viaţa acestui înflăcărat Prinţ?

— Ba să poţi, replică Tisrocul. Căci altfel repede vei descoperi că a nu vorbi e la fel de primejdios.

— Ascult şi mă supun, gemu Vizirul. Aflǎ deci, Mult Preaînţeleptule Tisroc, că primejdia la care se expune Alteţa Sa nu este atât de mare cât ar părea la prima vedere. Căci zeii nu au binevoit a le da barbarilor lumina dreptei cumpăniri. Iar poezia lor nu este ca a noastră, împodobită cu folositoare

aforisme şi pilde, ci vorbeşte doar despre iubire şi război. Din această pricină, nimic nu le va apărea mai nobil şi mai demn de admiraţie decât o întreprindere nebunească precum aceasta — au!

La auzul cuvântului "nebunească", Prinţul îi dăduse din nou un şut.

— Stăpâneşte-te, Fiule, zise Tisrocul. Iar tu, venerabile Vizir, nu lua aminte la fiul meu şi nu-ţi lăsa firul elocinţei să se destrame. Căci nimic nu se cuvine mai mult persoanelor alese şi sobre decât să îndure micile neplăceri cu neclintită demnitate.

— Ascult şi mă supun, zise atunci Vizirul, dar încet-încet se trase puţin mai într-o parte, ca să-şi îndepărteze părţile posterioare de piciorul lui Rabadash.

— Spuneam că în ochii barbarilor nimic nu va apărea mai demn de iertare, dacă nu chiar de respect, decât o astfel de întreprindere — hm! — îndrăzneaţă, şi mai ales dacă a fost stârnită din dragostea pentru o femeie. Dacă, din nenorocire, Prinţul cade în mâinile lor, sunt convins că nu-l vor ucide. Ba, dimpotrivă, chiar dacă Alteţa Sa nu va reuşi să o răpească pe aleasa inimii lui, aceasta s-ar putea înmuia în refuzul ei, văzând bărbăţia şi pasiunea de nestăvilit a Prinţului.

— Că bine spui, flecar bătrân, zise Rabadash. Foarte bine; mă întreb cum de ţi-a trecut aşa ceva prin scăfârlia aia urâtă.

— Lauda stăpânilor mei este aerul ce-l respir, zise Ahoshta. Şi apoi, Slăvite Tisroc, a cărui domnie trebuie să fie şi va fi veşnică, cu ajutorul zeilor, nu este imposibil ca Prinţul să cucerească cetatea Anvard, precum a spus. Şi atunci Narnia e a noastră.

În cameră se lăsă o tăcere prelungă şi atât de adâncă încât cele două fete abia îndrăzneau să respire. În cele din urmă se auzi vocea Tisrocului.

— Du-te, Fiul meu, şi fă precum ai spus, zise el. Dar de la mine să nu aştepţi nici sprijin şi nici încurajare. Dacă eşti ucis, nu te voi răzbuna. Dacă eşti azvârlit în temniţă, nu eu te voi scoate. Şi mai e ceva: de eşti învins ori învingător, ia aminte să nu verşi o picătură de sânge nobil narnian mai mult decât trebuie, din care pricină să se işte război. Căci, de vei face aşa, vei fi pe veci alungat din prezenţa mea şi locul îţi va fi luat de următorul tău frate. Acum du-te. Fii iute ca vântul, nevăzut şi

neştiut, şi norocul să meargă cu tine. Fie ca puterea lui Tash cel atotputernic şi neîndurător să-ţi călăuzească paloşul şi lancea.

— Aud şi mă supun, strigă Rabadash, şi, după ce îngenunche şi sărută mâinile tatălui lui, ieşi din încăpere alergând. Spre disperarea lui Aravis, care amorţise în poziţia în care sta, Tisrocul şi Vizirul rămaseră pe loc.

— O, Vizirule, spuse Tisrocul, eşti sigur că nimeni în afară de noi nu ştie de sfatul cel tainic pe care l-am ţinut aici, în puterea nopţii?

— O, stăpâne, zise Ahoshta, nimeni nu ştie. Tocmai de aceea, eu am sfătuit, iar tu, în marea ta înţelepciune ai acceptat, să venim aici în Palatul Vechi, unde nu se ţine niciodată sfat şi unde nici unul din oamenii palatului nu are motiv să vină.

— Aşa să fie, zise Tisrocul, căci cel ce ar avea ştiinţă ar muri în mai puţin de un ceas. Iar tu, cumpătatule Vizir, la fel să faci. Şterg din inima mea şi din inima ta orice ştiinţă de planurile Prinţului. A plecat fără ştirea sau îngăduinţa mea şi nu ştiu unde s-a dus. Şi totul doar din pricina înflăcărării, a neliniştii şi a neascultării tinereţii. Nimeni nu va fi mai uimit decât mine şi decât tine când va fi să aflăm de cucerirea Anvardului.

— Ascult şi mă supun, zise Ahoshta.

— Şi nici măcar în străfundul inimii tale să nu îndrăzneşti să-ţi spui că sunt cel mai nemilos tată care-şi trimite primul născut într-o misiune ce-i va aduce aproape ca sigur moartea. Oricât de mult te-ar bucura un astfel de gând pe tine, care nu-l iubeşti pe Prinţ. Căci eu văd până în străfundul sufletului tău.

— O, Tisroc nepreţuit, zise Vizirul. Nimic nu-mi este mai drag pe lumea asta decât îmi eşti tu; nici Prinţul, nici viaţa, nici pâinea, nici apa, nici măcar lumina soarelui.

— Simţămintele tale, zise Tisrocul, sunt drepte şi îţi fac cinste. Nici eu nu iubesc nimic mai mult decât măreţia şi puterea tronului meu. Dacă prinţul reuşeşte, o să avem ţinutul Archen şi, poate, cine ştie, mai târziu Narnia. Dacă nu izbuteşte — mai am optsprezece alţi fii. Rabadash, cum e felul primilor născuţi, a început să devină primejdios. În Tashbaan mai mult de cinci Tisroci au murit înainte de vreme din pricină că primii lor născuţi, toţi prinţi luminaţi, se săturaseră să-şi aştepte rândul la tron. Mai bine să-şi răcorească sângele printre străini decât să muşte degeaba din zăbală aici. Şi acum, venerabile Vizir,

preaplinul de îngrijorare părintească mă îndeamnă la somn. Du-te şi cheamă muzicienii în camera mea. Dar înainte de-a te culca, întoarce cartea de iertăciune pe care am scris-o pentru cel de-al treilea bucătar. Simt în mine semnele unui început de indigestie.

— Ascult şi mă supun, zise Marele Vizir. Şi apoi, se târî de-a-ndăratelea pe coate şi genunchi până spre uşă, se ridică în picioare, făcu încă o plecăciune şi ieşi. Tisrocul însă nu se clinti de pe divan. Rămase acolo în tăcere o vreme atât de îndelungată încât Aravis crezu că a aţipit. Dar, în cele din urmă, cu un mare scârţâit şi un oftat adânc, îşi ridică trupul imens, le făcu semn sclavilor să o ia înaintea lui cu lumina şi ieşi. Uşa se închise în urma lui, încăperea se cufundă din nou în întuneric, iar cele două fete răsuflară din nou uşurate.

9. STRĂBĂTÂND DEŞERTUL

Ce îngrozitor! Ce îngrozitor de îngrozitor! scheună Lasaraleen. Draga mea, mi-este atât de frică. Tremur toată. Uite, pune mâna pe mine.

— Haide să mergem, spuse Aravis, care tremura şi ea. S-au dus spre palatul cel nou. Odată ieşite din încăperea asta, o să fim în afara pericolului. Dar am pierdut o grămadă de timp. Du-mă cât poţi de repede la poarta din fundul grădinii.

— Dar, dragă, cum poţi să-mi ceri una ca asta! miorlăi Lasaraleen cu glas subţire. Nu mai sunt în stare de nimic — în nici un caz nu acum. Sărmanii mei nervi! Nu, nu şi nu: stăm, ne liniştim puţin şi apoi ne întoarcem.

— Cum adică ne întoarcem? întrebă Aravis.

— Nu înţelegi nimic. Nu ai nici un pic de milă, spuse Lasaraleen, începând să plângă.

Aravis hotărî că nu era momentul să se lase înduioşată.

— Uite ce e! zise ea apucând-o pe Lasaraleen de braţe şi scuturând-o bine. Dacă mai scoţi un cuvânt cum că să facem cale întoarsă şi dacă nu mă duci chiar acum la poarta aceea — ştii ce-am să fac? Am să ies pe coridor şi am să încep să ţip. Şi or să ne prindă pe amândouă.

— Dar or să ne o-o-omoare! se bâlbâi Lasaraleen. N-ai auzit ce-a spus Tisrocul? (fie ca în veci să trăiască!)

— Ba tocmai de aceea. Mai repede aş vrea să mor decât să fiu nevoită să mă mărit cu Ahoshta. Aşa că haide, să plecăm acum.

— Cât poţi fi de rea, spuse Lasaraleen. Şi eu, care uite în ce stare sunt!

În cele din urmă, Lasaraleen fu nevoită să cedeze insistenţelor lui Aravis şi cele două fete coborâră din nou treptele de la capătul coridorului, traversară un alt coridor şi ieşiră, în cele din urmă, afară la aer. Se aflau acum în grădina palatului care cobora în terase până jos la zidul ce împrejmuia oraşul. Luna era sus pe cer şi strălucea puternic. Şi cum se întâmplă mereu când eşti în plină aventură, nu ai niciodată răgaz să admiri locurile frumoase pe lângă care treci. Ori eşti prea încordat, ori eşti prea grăbit; aşa se face că Aravis, din tot ce era în jurul ei (deşi mai târziu şi le aminti), nu rămase decât cu o impresie nedesluşită în care se amestecau parcele cenuşii

de iarbă, fântâni susurând molcom şi umbrele înalte a şirurilor de chiparoşi.

Nu le luă mult şi ajunseră în fundul grădinii, la poalele zidului care se ridica înalt şi ameninţător în faţa lor. Lasaraleen tremura atât de tare încât nu reuşi să descuie poarta. Aravis o deschise în locul ei. De partea cealaltă era în sfârşit râul, sclipind argintiu în bătaia lunii, un mic debarcader şi câteva bărcuţe.

— Rămâi cu bine, îi spuse Aravis prietenei ei, şi îţi mulţumesc. Iartă-mă dacă m-am purtat urât. Dar gândeşte-te numai la situaţia în care mă aflu!

— O, Aravis, draga mea, zise Lasaraleen. Nu vrei să te răzgândeşti? Acum că ai văzut ce om mare este Ahoshta!

— Om mare! exclamă Aravis. Un nenorocit de rob plin de umilinţă care sărută pantoful ce-l loveşte, dar ţine totul în el şi speră să se răzbune îndemnându-l pe oribilul acela de Tisroc să plănuiască moartea propriului lui fiu. Ptiu!! Mai repede m-aş mărita cu spălătorul de vase din casa tatălui meu decât cu o asemenea creatură.

— O, Aravis, Aravis! Cum poţi să vorbeşti aşa; şi tocmai despre cine, despre Tisrocul însuşi (fie ca în veci să trăiască!). Planul nu poate fi decât bun dacă tocmai el s-a gândit să facă aşa!

— Rămâi cu bine, spuse Aravis, şi să ştii că mi-au plăcut rochiile tale. Şi casa ta. Sunt sigură că o să ai o viaţă minunată — dar eu nu sunt făcută pentru aşa ceva. Hai, închide poarta încet după mine.

Se rupse din îmbrăţişarea afectuoasă a prietenei ei, păşi într-una din bărcuţe, o dezlegă de mal şi o clipă mai târziu se afla în mijlocul râului, având deasupra capului o lună adevărată, imensă şi o a doua lună jos, reflectată adânc în apele răului. Aerul era proaspăt şi răcoros şi în timp ce se apropia de malul opus auzi ţipătul unei cucuvele. "A! Aşa-i mai bine!" îşi zise ea. Aravis trăise cea mai mare parte a vieţii ei afară din oraşe, la ţară, şi urâse fiecare clipă petrecută în Tashbaan.

Când păşi pe mal se trezi în beznă, căci luna era ascunsă vederii de copacii înalţi care creşteau pe povârnişul malului. Dar Aravis reuşi să găsească acelaşi drumeag pe care-l găsise şi Shasta, şi ajunse, ca şi el, în locul unde se termina iarba şi începea nisipul. Privi apoi spre stânga (cum făcuse şi Shasta) şi

văzu siluetele mari şi negre ale Mormintelor. Şi pe loc, inima lui Aravis, care altminteri era o fată curajoasă, se făcu mică cât un purice. Şi dacă nu găsea pe nimeni! Şi dacă locul era bântuit de strigoi! Dar, cu toate temerile ei, Aravis îşi împinse bărbia înainte (şi limba un pic în afară) şi porni drept înspre Morminte. Era încă departe când îi zări pe Bree, pe Hwin şi pe rândaşul care-i adusese.

— Poţi să te întorci la stăpâna ta acum, îi spuse Aravis (uitând că băiatul nu avea cum să mai intre în oraş până a doua zi de dimineaţă, când se deschideau porţile). Ia aici nişte bani pentru osteneala ta.

— Ascult şi mă supun, zise rândaşul, şi o rupse la fugă înspre oraş, cu o viteză uimitoare. Nu era nevoie să-i spui să se grăbească: gândul la strigoi îl chinuise de când sosise.

Câteva clipe, Aravis nu făcu decât să-i sărute şi să-i mângâie pe cei doi cai, pe bot şi pe grumaz, la fel cum ar fi făcut cu nişte cai obişnuiţi.

— Iată-l şi pe Shasta! Lăudat fie Leul! exclamă Bree.

Aravis se întoarse, şi iată, chiar din spatele ei, venea Shasta, care ieşise din ascunzătoare în momentul în care-l văzuse pe rândaş îndepărtându-se.

— Şi acum, zise Aravis, nu mai avem nici un moment de pierdut. Şi în câteva cuvinte, le povesti despre planurile lui Rabadash.

— Câini! Trădători! fornăi Bree scuturându-şi coama şi lovind pământul cu copita. Un atac la vreme de pace, fără provocare! Ei, las' că-i stricăm noi toate planurile. O să ajungem acolo înaintea lui!

— Chiar crezi că putem? întrebă Aravis, săltându-se în şaua lui Hwin. Shasta îşi dori să poată încăleca şi el atât de sprinten.

— Bruuu-huu! fornăi Bree. Suie-te, Shasta. Mai întrebi dacă putem! Cu un asemenea avans!

— Rabadash zicea că pleacă imediat, zise Aravis.

— Aşa spun totdeauna oamenii, zise Bree. Dar nu poţi să pui pe picioare o oaste de două sute de călăreţi cu cai cu tot — să iei apă, hrană, să pregăteşti armele şi să pregăteşti caii de drum — în doar un minut. Acum în ce direcţie o luăm? Spre nord?

— Nu, zise Shasta. Ştiu eu în ce direcţie. Am săpat un şanţ. Vă explic eu mai târziu. O luăm puţin spre stânga. A! Uite şanţul.

— Fiţi atenţi, le zise Bree. Tot ce se spune de mersul în galop o zi şi o noapte, fără oprire, sunt basme. Nu se poate face. De aceea, noi o să mergem la trap şi la pas: la trap mărunt, urmat de scurte plimbări la pas. Şi când mergem la pas, îi rog pe Aravis şi pe Shasta să descalece şi să meargă şi ei pe jos. Ne-am înţeles? Eşti gata Hwin? Şi acum, la drum! Spre nord, spre Narnia!

La început totul a fost minunat. Trecuseră deja destule ceasuri din noapte pentru ca nisipul să se răcorească de căldura pe care o primise în timpul zilei. Aerul era curat, plăcut şi proaspăt; în bătaia lunii, pustiul de nisip din jurul lor şi până hăt departe, lucea ca o apă netedă sau ca o uriaşă tavă de argint. Nu se mai auzea nimic în afară de zgomotul pe care-l făceau copitele celor doi cai. Pe Shasta chiar îl prinsese somnul şi mai-mai c-ar fi adormit dacă, din când în când, nu trebuia să descalece şi să meargă pe jos.

Şi merseră aşa vreme îndelungată. Sosi apoi un ceas când luna dispăru de pe cer, lăsându-i într-o beznă deasă de s-o tai cu cuţitul. Dar nu se opriră, ci merseră mai departe şi, după alte câteva ceasuri, Shasta băgă de seamă că putea vedea din nou capul şi gâtul lui Bree. Încet-încet, ţinutul neted şi plat dimprejurul lor deveni din nou vizibil. Totul părea nemişcat; întreg ţinutul părea mort. Pe Shasta îl prinsese bine oboseala şi începuse să i se facă frig, iar buzele-i erau uscate. Şi în tot acest timp, nu se auzea decât scârţâitul pieii de la şa, zăngănitul bucăţilor de metal, zgomotul copitelor — dar nu Clop-cataclop, cum s-ar fi auzit pe pământ tare, ci mai degrabă Buf-budubuf peste nisipul uscat.

În cele din urmă, după ceasuri nesfârşite de mers, pe dunga orizontului, departe în dreapta, apăru o dâră lunguiaţă de cenuşiu-palid urmată de o altă dâră roşiatică. Sosise în sfârşit dimineaţa, dar era o dimineaţă mută, fără un ciripit de pasăre care să o întâmpine. Acum, Shasta era fericit când trebuia să meargă pe jos, căci îi era foarte, foarte frig.

Şi apoi soarele răsări brusc şi totul se preschimbă într-o clipă. Din cenuşiu nisipul deveni galben şi strălucitor, ca presărat cu mii de diamante. În stânga lor, peste nisip, se

întindeau umbrele lor uriaşe, care alergau lângă ei. Piscul dublu al Muntelui Pire, care se zărea departe în faţă, străluci şi el în bătaia primelor raze ale soarelui şi Shasta băgă de seamă că deviaseră puţin din direcţia cea bună. "Mai la stânga, mai la stânga," strigă el. Însă cea mai îmbucurătoare privelişte era cea pe care o lăsau în urmă, unde, dacă te uitai, zăreai Tashbaanul rămas deja mic şi îndepărtat.

Mormintele abia se mai distingeau, înghiţite de umbra acelei movile, cu coastele ca dinţii de ferăstrău, pe care se afla oraşul Tisrocului. Toată lumea se simţi dintr-o dată mai bine.

Dar nu pentru multă vreme. Căci, deşi Tashbaanul, când îl văzuseră prima oară, părea departe, pe măsură ce ei înaintau, oraşul refuza parcă să dispară. Shasta renunţă să mai privească în urmă, căci avea senzaţia că stăteau pe loc. Cu cât crescu ziua, lumina soarelui deveni o pacoste. Strălucirea nisipului îi rănea ochii: dar Shasta ştia că nu trebuie să-i închidă. Trebuia să-i mijească şi să nu-şi dezlipească privirea de pe Muntele Pire, menţinându-i pe ceilalţi în direcţia cea bună. După lumina strălucitoare, urmă arşiţa. Shasta o simţi pentru prima oară când, descălecând ca să meargă pe jos, fierbinţeala nisipului îl izbi drept în faţă, ca ţâşnită din gura unui cuptor aprins. A doua oară a fost şi mai rău. Dar a treia oară, atingând nisipul cu tălpile goale, Shasta scăpă un ţipăt de durere şi sări iute înapoi în şa.

— Îmi pare rău, Bree, zise el cu respiraţia tăiată. Nu pot să merg. Mă arde la picioare.

— Da, sigur, gâfâi Bree. Ar fi trebuit să mă gândesc la asta. Acum stai în şa. N-avem ce-i face.

— Ţie ce-ţi pasă, îi zise Shasta lui Aravis, care mergea pe jos, alături de Hwin. Tu ai pantofi în picioare.

Aravis nu zise nimic, dar se uită la el cam de sus. Nu spun că a făcut-o într-adins, dar de uitat aşa s-a uitat.

De oprit însă nu s-au oprit, ci şi-au continuat mersul când la trap, când la pas, când iar la trap, şi metalul clinc-clinc-clinc, şi şaua scârţ-scârţ-scârţ, şi miros de cal încins, şi miros de corp încins, şi arşiţă orbitoare, şi durere de cap. Şi tot aşa, ceas după ceas. Nici Tashbaanul nu se îndepărta, nici munţii nu se apropiau. Nimic nu mai exista în afară de clinc-clinc-clinc şi scârţ-scârţ-scârţ, miros de cal încins, miros de corp încins.

În atari condiţii, încerci tot felul de şmecherii inutile ca să faci timpul să treacă mai repede. Şi mai încerci foarte tare să nu te gândeşti la nimic de băut — la un şerbet rece servit într-un palat din Tashbaan, la o apă limpede de izvor gâlgâind cu glas gros, ca de lut, ori la un lapte rece, bătut, şi potrivit de consistent. Fireşte însă, cu cât încerci să nu te gândeşti, cu atât numai la asta te gândeşti.

Şi iată că, la un moment dat, dădură peste ceva diferit — un pinten de stâncă ce creştea din nisip, având vreo patruzeci şi cinci de metri lungime şi vreo treizeci de picioare înălţime. Stâncă făcea doar puţină umbră, căci soarele era chiar deasupra ei. Dar cei patru se înghesuiră pe micuţul petec de umbră, unde mâncară ceva şi băură puţină apă. Nu e uşor să adapi un cal dintr-un burduf de apă, dar Bree şi Hwin se pricepeau să-şi folosească buzele. Dar nici caii şi nici copiii nu-şi putură potoli setea pe deplin. Nimeni nu scotea o vorbă. Caii erau înspumaţi şi respirau cu zgomot. Copiii erau palizi.

După un scurt popas, porniră din nou la drum. Aceleaşi sunete, aceleaşi mirosuri, aceeaşi arşiţă orbitoare. La un moment dat, umbrele lor începură să cadă în dreapta şi prinseră a se lungi tot mai mult peste nisip, până departe, înspre hotarul de răsărit al lumii. Soarele se apropia încet de apus. Şi, slavă Domnului, când a dispărut în spatele orizontului, a luat cu el şi lumina aceea nemiloasă, deşi nisipul continua să dogorească cu aceeaşi putere. Patru perechi de ochi scrutau zarea după vreun semn al văii despre care vorbise Corbul Gheară-Palidă. Dar nu se vedea nimic, decât pustiul neted şi întins. Ziua se prefăcuse în seară, pe cer răsăriseră stelele, dar caii încă galopau, în timp ce copiii continuau să salte în şa, vlăguiţi de sete şi de oboseală. Abia după răsăritul lunii, s-a auzit glasul hârâit şi răguşit al lui Shasta, a cărui gură era complet uscată :

— Uite! Acolo e!

Şi nu greşea. În faţă şi puţin la dreapta începea în sfârşit un povârniş: un coborâş îngust, străjuit de-o parte şi de alta de movile stâncoase. Caii erau mult prea obosiţi ca să vorbească, ci doar cotiră spre dreapta şi, câteva clipe mai târziu, coborau în gura strâmtă a văii. Aici era mai neplăcut decât afară, în deşert. Valea era îngustă ca o crăpătură şi lăsa să pătrundă doar puţin aer şi lumină. Coborâşul era abrupt şi adânc, iar stâncile de pe margini se făcură tot mai înalte şi mai semeţe. Apoi dădură de

primele urme de vegetaţie — plante cu ţepi asemeni cactuşilor şi iarbă aspră, din cea care te înţeapă la degete dacă o atingi. În curând copitele cailor începură să calce pe pietriş în loc de nisip. La fiecare cot al văii — şi erau multe astfel de coruri — aşteptau înfriguraţi să dea de apă. Caii erau la capătul puterilor, iar Hwin, gâfâind şi împleticindu-se, rămăsese în urma lui Bree. Începuse să-i cuprindă disperarea, când în sfârşit dădură de un pic de mâl şi de un firicel de apă care şerpuia printre petice de iarbă mai bună şi mai moale. Iar firicelul deveni un izvoraş şi izvoraşul, un pârâiaş mărginit de tufişuri, şi pârâiaşul, un râuleţ şi, în cele din urmă, sosi un moment (după mai multe clipe de deznădejde decât aş putea să descriu) când Shasta, care, căzuse într-un fel de picoteală ameţită, realiză că Bree se oprise, iar el aluneca din şa. În faţa lor era o mică cascadă ce cădea într-un bazin larg. Caii erau în apă, cu capetele plecate, şi beau cu nesaţ. "O-o-oh!" exclamă Shasta şi se lăsă să cadă din şa direct în apa care-i ajungea până la genunchi. Îşi vârî capul sub cascadă. A fost probabil cea mai minunată clipă din viaţa sa.

Zece minute mai târziu, au ieşit cu toţii din apă (cei doi copii fiind aproape uzi leoarcă) şi au început să privească în jur. Luna era acum destul de sus pe cer pentru ca razele ei să se furişeze până jos în vale. Ambele maluri ale râului erau îmbrăcate în covor de iarbă moale şi dincolo de iarbă se întindeau copaci şi arbuşti, mergând până la poalele pereţilor de stâncă. Fără îndoială, toată vegetaţia aceea învăluită-n umbră ascundea tufe cu minunate flori mirositoare, căci întregul crâng mustea de răcoare şi de îmbătătoare parfumuri. Şi din ascunzişul frunzelor răsună un sunet pe care Shasta nu-l mai auzise niciodată — cântecul unei privighetori.

Erau prea frânţi de oboseală ca să vorbească sau să mănânce. Caii se lungiră pe jos, fără să mai aştepte să li se scoată şeile. Copiii la fel.

După vreo zece minute, Hwin cea grijulie zise:

— Nu trebuie să adormim. Nu trebuie să ne pierdem avansul faţă de Rabadash.

— Da, zise Bree încet. Nu trebuie să adormim. Doar ne odihnim puţin.

Shasta realiză (preţ de o clipă) că vor adormi cu toţii dacă el nu se ridică în picioare şi nu face ceva ca să-i împiedice să aţipească. Trebuia cu orice preţ să facă ceva. Shasta era decis

să sară în picioare şi să-i îndemne să pornească mai departe. Uite, chiar acum; o clipă doar mai zăbovea; o clipă doar...

Şi foarte curând, luna strălucea, iar privighetoarea cânta peste un grup de doi cai şi doi copii care dormeau duşi.

Prima care se trezi fu Aravis. Soarele era sus pe cer. Pierduseră orele răcoroase ale dimineţii.

— E numai vina mea, se certă Aravis furioasă. Sări în picioare şi începu să-i trezească pe ceilalţi. "Cine poate cere unei perechi de cai, fie ei şi cuvântători, să mai stea în picioare după o zi cum a fost cea de ieri. Iar băiatului, nici atât; ce instruire are el? Eu însă ar fi trebuit să ştiu mai bine."

Ceilalţi se treziră ameţiţi şi buimăciţi de somnul adânc pe care-l dormiseră.

— Hopa sus! — bruu-huu! exclamă Bree. Am adormit cu şaua pe mine? N-am să mai fac asta niciodată. E foarte incomod.

— Haide, haide, mişcaţi-vă, spuse Aravis. Am pierdut jumătate de dimineaţă. Nu mai putem pierde nici o clipă.

— Ca ziua să înceapă bine e necesară mai întâi o gură de iarbă, zise Bree.

— Mă tem că nu mai putem aştepta, insistă Aravis.

— Da' de ce atâta grabă? întrebă Bree. Doar am străbătut deşertul, nu?

— Da, dar n-am ajuns încă în Archen, spuse Aravis. Şi trebuie să ajungem acolo înaintea lui Rabadash.

— O, cred că avem un avans considerabil, zise Bree. Doar am luat-o pe o scurtătură, nu? Shasta, n-a spus el Corbul acela că drumul e mai scurt pe-aici?

— N-a spus că drumul ar fi mai scurt, răspunse Shasta. A spus doar că e mai bun, pentru că te scoate la un râu. Dacă oaza cealaltă se află la nord de Tashbaan, mă tem că drumul pe care am luat-o noi e chiar mai lung.

— Oricum, nu putem porni la drum pe stomacul gol, spuse Bree. Te rog, scoate-mi zăbala, Shasta.

— Bree, fii înţelegător te rog, zise atunci Hwin, sfioasă. Şi eu simt că nu mai pot. Dar adu-ţi aminte! Când ai în şa un călăreţ (cu pinteni şi alte alea), nu eşti oare obligat să porneşti la drum indiferent dacă te simţi sau nu odihnit? Caii găsesc întotdeauna în ei puterea de-a merge mai departe. V-vreau s-să spun... acum

că suntem liberi, n-ar trebui să ne străduim mai mult? Căci tot ce facem acum pentru Narnia facem.

— Dacă-mi permiteţi, Doamnă, i-o reteză Bree foarte de sus, cred că dintre noi toţi, eu sunt cel care se pricepe cel mai bine la expediţii şi marşuri şi la cât şi ce anume poate face un cal.

La asta Hwin nu mai zise nimic, fiind, ca mai toate iepele de rasă, o fire emotivă şi blândă şi nu prea bătăioasă. În realitate însă ea avea perfectă dreptate, şi dacă Bree ar fi fost călărit de un Tarkaan care să-l îmboldească la drum, ar fi găsit în el puterea de a mai galopa întins preţ de câteva ceasuri bune. Dar când ai fost sclav şi ai fost forţat să asculţi de poruncă, descoperi că îţi pierzi puterea de a te forţa singur dacă nu te mai obligă nimeni. Şi asta nu e bine.

A trebuit deci să aştepte ca Bree să termine de mâncat şi de băut apă. Neavând încotro, Hwin şi copiii se puseră şi ei pe mâncat şi băut. Se apropia de amiază când se urniră din loc. Şi chiar şi atunci Bree refuză să se grăbească, ci luă lucrurile mai puţin în serios decât cu o zi înainte. Cea care iuţi pasul grupului fu de fapt Hwin, deşi era mai slăbuţă şi mai ostenită decât Bree.

Valea, cu râul ei cafeniu şi răcoros, cu covorul ei de iarbă şi muşchi, cu florile sălbatice şi rododendronii ei, era un loc atât de plăcut încât te îmbia la pas domol.

10. PUSTNICUL DE LA HOTARUL DE SUD

După câteva ceasuri de mers, valea se lărgi şi cei patru drumeţi putură vedea ce se întinde în faţa lor. Râul pe care-l urmaseră se vărsa într-un alt râu, mult mai lat, mai mare şi mai învolburat, care curgea de la stânga spre dreapta, îndreptându-se către est. Pe malul de dincolo se deschidea un ţinut îmbietor, cu dealuri molcome şi unduioase, care mergea chiar până la poalele Munţilor de Nord. La dreapta se vedeau piscuri ascuţite şi stâncoase, cu versanţii acoperiţi pe alocuri de zăpadă. La stânga, până unde vedeai cu ochii, se îngrămădeau povârnişuri acoperite de pini, coaste abrupte, chei înguste tăiate în munte şi piscuri albăstrui. Shasta nu mai ştia care este Muntele Pire. În faţa lor, între doi pinteni de stâncă, se

deschidea o şa împădurită. Aceasta era cu siguranţă trecătoarea care unea Ţinutul Archen de Narnia.

— Bruu-huu-huu! Iată nordul, Nordul cel veşnic verde! necheză Bree.

Şi, fără îndoială, ţinutul deluros de la poalele munţilor părea mai verde şi mai proaspăt decât orice îşi putuseră închipui vreodată ochii crescuţi în sud ai lui Aravis şi Shasta. Toţi se simţeau grozav de bine în timp ce-şi croiau drum spre locul de întâlnire a celor două râuri.

Râul cel mare, care izvora dintre piscurile înalte de la capătul de apus al munţilor, era mult prea repede şi prea învolburat ca să poată fi trecut înot. Începură să-i cerceteze malurile, când în sus, când în jos, şi găsiră în cele din urmă un vad, unde apele erau mai puţin adânci şi pe unde se putea trece. Vuietul apei, vârtejurile izbindu-se de gleznele cailor, vâjâitul aerului proaspăt şi tare, şi puzderia de libelule care dansau deasupra apei îl umplură pe Shasta de un ciudat sentiment de emoţie.

— Prieteni, suntem în Archen! îi anunţă Bree cu mândrie, împroşcând solemn cu apă în timp ce păşea pe malul dinspre nord. Cred că râul pe care tocmai l-am trecut se numeşte Săgeată Cotită.

— Sper că am ajuns la timp, murmură Hwin. Începură apoi să urce, încet şi în zigzag, căci dealurile erau înalte, iar coastele abrupte, înaintau ca printr-un imens parc, lipsit de case şi de drumuri. Din loc în loc creşteau pâlcuri de copaci, prea rari ca să formeze crânguri. Shasta, care trăise până atunci într-un ţinut ierbos unde copacii erau puţini, nu mai văzuse niciodată atât de mulţi arbori şi atât de feluriţi. El nu ştia să-i deosebească, dar voi, dacă aţi fi fost acolo, aţi fi recunoscut cu siguranţă stejari, fagi, mesteceni albi, scoruşi şi castani dulci. De prin desişuri ţâşneau iepuri care fugeau din calea lor, ba chiar văzură, la un moment dat, o întreagă turmă de cerbi lopătari dispărând printre copaci.

— E o încântare! exclamă Aravis.

Când ajunseră pe culmea primului deal, Shasta îşi întoarse capul şi privi în spate. Nu se vedea nici urmă de Tashbaan; deşertul, cu excepţia văii adânci şi înguste pe unde veniseră ei, se întindea, neted şi plat, până departe la orizont.

— Ia te uită!, zise el deodată. Ce-o fi asta?

— Ce anume? întrebă Bree, întorcând capul. Hwin şi Aravis făcură la fel.

— Acolo, uite! zise Shasta arătând cu degetul. Pare fum. O fi vreun incendiu?

— Aş zice, mai degrabă, o furtună de nisip, spuse Bree.

— De unde furtună, că nu prea bate vântul, observă Aravis.

— O, priviţi! exclamă deodată Hwin. În mijlocul vârtejului străluceşte ceva. Uite, uite! Sunt coifuri şi armuri. Şi se mişcă: vârtejul se mişcă încoace.

— Pe Tash! exclamă Aravis. E oastea lui Rabadash!

— Întocmai, zise Hwin. Exact de ce mă temeam. Repede! Trebuie să ajungem la Anvard înaintea lor. Şi fără alt cuvânt, se întoarse şi o rupse la fugă înspre nord. Bree porni în urma ei cu mare viteză.

— Haide, Bree, haide, îi strigă Aravis peste umăr. Dar de ajuns nu păreau să ajungă nicăieri, căci dincolo de fiecare deal era încă o vale, şi apoi încă o cuhne, şi tot aşa până unde vedeai cu ochii; şi, deşi ştiau că merg oarecum în direcţia cea bună, n-aveau nici cea mai mică idee cât mai era de mers până la Anvard. Din vârful celui de-al doilea deal, Shasta privi din nou în urmă. Norul de praf dispăruse, în schimb observă pe malul îndepărtat al râului Săgeata Cotită o masă neagră, mişcătoare, ca o uriaşă armată de furnici. Căutau fără îndoială un vad.

— Sunt la râu! strigă el sălbatic.

— Repede! Repede! strigă la rândul ei Aravis. Degeaba am venit dacă nu ajungem înaintea lor la Anvard. Haide, Bree, haide. Doar eşti un cal de luptă!

Shasta se abţinu cu greu să nu strige şi el aceleaşi îndemnuri; dar se gândi: "Bietul de el! Face şi el ce poate", şi îşi ţinu gura. Cei doi cai făceau, într-adevăr, tot ce credeau că le stă în putinţă. Dar una e ce crezi şi alta e ce poţi cu adevărat. Bree şi Hwin galopau acum umăr lângă umăr. Hwin era aproape la capătul puterilor.

În clipa aceea însă starea lor de spirit fu complet răscolită de un zgomot care ţâşni pe neaşteptate din spate. Nu, nu era zgomotul pe care se aşteptau să-l audă — tropot de copite şi zăngănit de arme, amestecat, poate, cu strigătele de luptă ale oştenilor din Calormen. Dar Shasta îl recunoscu imediat. Era acelaşi răget prelung pe care-l auziseră în noaptea aceea cu lună, când se întâlniseră cu Aravis şi Hwin. Bree recunoscu şi el

răgetul. Ochii i se înroşiră şi urechile i se culcară pe spate. Şi atunci descoperi că nu galopase deloc repede — în orice caz, nu atât de repede pe cât putea. Shasta simţi imediat schimbarea. Acum Bree chiar că dădea tot ce putea. În câteva clipe o depăşiră pe Hwin.

— Nu e drept, îşi zise Shasta. Am crezut că măcar aici vom scăpa de lei!

Îşi întoarse capul şi privi peste umăr. Totul era cât se poate de limpede. Pe urmele lor venea un animal uriaş, roşcat, cu corpul lăsat la pământ, ca o pisică ce se târăşte pe burtă atunci când simte un câine străin prin preajmă. Animalul se apropia de ei cu fiece secundă.

Privi din nou în faţă şi zări ceva ce nu-i spuse nimic pe moment şi la care nici nu se gândi. Drumul le era barat de un zid neted de aproape zece picioare înălţime; în mijlocul acelui zid era tăiată o poartă. Iar în mijlocul porţii deschise, sta un bărbat înalt, cu picioarele goale, sprijinit într-un toiag drept. Purta o cămaşă lungă până-n pământ, de culorile toamnei. Barba-i ajungea până la genunchi. Shasta văzu toate astea într-o clipă, după care se răsuci şi privi din nou în urmă. Hwin era aproape încolţită. Leul încerca s-o prindă de picioarele din spate. Pe chipul ei albit de spumă şi cu ochii măriţi nu se mai citea decât o cumplită disperare.

— Opreşte! zbieră Shasta în urechea lui Bree. Trebuie să ne întoarcem. Trebuie s-o ajutăm!

Mai târziu, Bree avea să susţină că el n-a auzit cuvintele lui Shasta ori că n-a înţeles ce voiau să spună; şi cum era, în general, un cal foarte cinstit, trebuie să-l credem pe cuvânt.

Shasta îşi scoase atunci picioarele din scări, le trecu pe flancul stâng al calului, ezită o oribilă fracţiune de secundă şi sări. Impactul a fost atât de dureros încât mai că-l lăsă lat; dar până să realizeze cât de tare se lovise, Shasta se ridică de jos şi porni, împleticindu-se, să-i vină în ajutor lui Aravis. În viaţa lui nu făcuse aşa ceva şi nici acum nu ştia de ce-o face.

Unul din cele mai sfâşietoare sunete din lume, ţipătul unui cal, scăpă de pe buzele lui Hwin. Aravis sta aplecată în faţă, peste grumazul iepei, şi părea că încearcă să-şi tragă spada. Toţi trei — Aravis, Hwin şi leul — erau acum foarte aproape de Shasta. Dar înainte să ajungă lângă el, leul se ridică pe picioarele din spate — mai mare decât ai fi crezut că poate fi un

leu — şi o izbi pe Aravis cu laba dreaptă. Shasta îi văzu ghearele imense. Aravis ţipă şi se clătină în şa. Leul îi sfâşiase umerii. Shasta, pe jumătate înnebunit de groază, se năpusti înspre fiară. Nu avea nici o armă, nici măcar un băţ sau o piatră. Începu să strige prosteşte, aşa cum strigi la un câine. "Du-te de-aici! Du-te de-aici!" O fracţiune de secundă, se pomeni privind drept în gura larg deschisă a animalului. Apoi, spre uluirea băiatului, leul, încă ridicat pe labele din spate, căzu brusc în faţă, se dădu o dată peste cap, se ridică de jos şi o rupse la goană.

Shasta nu crezu nici un moment că plecase de tot. De aceea se întoarse şi începu să fugă înspre poarta din zidul cel verde pe care abia acum îşi aminti că-l văzuse. Hwin, pe jumătate leşinată, tocmai intra împleticindu-se pe poartă. Aravis era încă în şa, dar spatele îi şiroia de sânge.

— Intră, copila mea, intră, spunea bătrânul cu barbă şi cămaşă lungă. Apoi, către Shasta, care sosi alergând şi gâfâind: Intră şi tu, fiule.

Shasta auzi poarta închizându-se în urma lui. Străinul cu barbă o ajută pe Aravis să descalece.

Se aflau într-o împrejmuire largă şi perfect rotundă, înconjurată de un zid înalt, îmbrăcat în muşchi verde. Imediat în faţă, Shasta văzu un bazin săpat în pământ, plin ochi cu apă. Suprafaţa apei era nemişcată ca o oglindă. La un capăt al bazinului, umbrindu-l complet cu ramurile lui, era cel mai falnic şi mai măreţ copac pe care-l văzuse vreodată Shasta. Dincolo de bazin, mai departe, era o colibă scundă, din piatră, şi acoperită cu paie, după moda veche. De undeva se auzi un behăit şi, privind într-acolo, băiatul zări câteva capre în capătul celălalt al curţii. Pământul neted era complet acoperit cu iarbă măruntă.

— Sunt-sunt-sunteţi Regele Lune al Ţinutului Archen? gâfâi Shasta.

Bătrânul clătină din cap.

— Nu, răspunse el cu glas liniştit, eu sunt Pustnicul de la Hotarul de Sud. Şi acum, fiul meu, nu mai pierde vremea cu întrebări de prisos, ci ascultă ce-ţi spun. Această domniţă este rănită. Caii sunt vlăguiţi. În chiar clipa asta, Rabadash caută un vad pe malul râului Săgeata Cotită. Dacă pleci chiar acum, mai ai timp să-l înştiinţezi pe Regele Lune.

Shasta numai că nu leşină la auzul acestor cuvinte, căci se simţea neînstare de-a mai face un pas. Şi ceva în interiorul lui se

răzvrătea împotriva unei cerinţe atât de crude şi de nedrepte, cum i se păreau a fi vorbele Pustnicului. Băiatul încă nu învăţase că cine face o faptă bună primeşte drept răsplată o altă însărcinare, de două ori mai grea şi mai anevoie de înfăptuit. Dar tot ce spuse fu :

— Unde îl găsesc pe Rege?

Pustnicul se întoarse şi arătă cu toiagul înspre capătul opus al curţii.

— Uite, zise el. Acolo este o altă poartă, faţă-n faţă cu cea pe care ai intrat. Ieşi pe acolo şi ţine-o drept înainte; dar numai drept înainte, indiferent că ajungi la pajişte sau stâncă, la pământ moale sau aspru, la teren ud sau uscat. Ştiinţa mea îmi spune că aşa îl vei găsi pe Regele Lune — mergând tot înainte. Dar trebuie să fugi; nu trebuie să te opreşti din fugă.

Shasta încuviinţă, alergă la poarta dinspre nord şi dispăru în spatele ei. Pustnicul se întoarse apoi către Aravis, pe care în tot acest timp o sprijinise cu braţul stâng şi, ducând-o când pe picioarele ei, când în braţe, dispăru cu ea în interiorul colibei. Trecu mult timp până ieşi din nou afară.

— Şi acum, verii mei, le spuse el cailor, este rândul vostru.

Şi fără a mai aştepta răspuns — pe care oricum nu l-ar fi primit, căci caii erau mult prea frânţi ca să vorbească — le scoase căpăstrul şi şeile. Apoi îi ţesălă mai bine decât orice rândaş din grajdurile Regelui.

— Gata sunteţi, verii mei, zise el. Acum uitaţi totul şi încercaţi să vă liniştiţi. Aveţi aici apă şi iarbă din belşug. O să primiţi şi terci cald după ce mulg caprele, care-mi sunt tot veri, ca şi voi.

— Domnule, începu Hwin, care-şi regăsise glasul, va trăi Tarkheena? A ucis-o leul?

— Eu, care prin ştiinţa mea cunosc prezentul, răspunse Pustnicul zâmbind, ştiu însă prea puţin din ce ascunde viitorul. De aceea, nu pot spune despre nimeni — bărbat, femeie ori animal din lumea asta — de va mai fi în viaţă la apusul soarelui. Dar să nu ne pierdem nădejdea. Se prea poate ca domniţa să trăiască atât cât îi e dat să trăiască cuiva de vârsta ei.

Când Aravis îşi reveni din leşin se trezi lungită pe burtă, pe un pat scund şi nemaipomenit de moale, într-o încăpere răcoroasă şi aproape goală, cu pereţii din piatră netencuită. Nu putea înţelege de ce stătea pe burtă; dar când încercă să se

răsucească, îşi simţi rănile usturătoare şi fierbinţi. Îşi aminti ce se întâmplase şi înţelese şi de ce era în poziţia aceea. Se întrebă din ce era făcut acel pat atât de moale şi elastic. N-avea de unde şti că era făcut din iarbă-neagră (din care se fac cele mai grozave saltele), pentru că nici nu văzuse şi nici nu auzise vreodată de planta asta.

Uşa se deschise şi intră Pustnicul, aducând un vas mare de lemn. Îl aşeză cu grijă jos şi se apropie de pat.

— Cum te simţi, copila mea? întrebă el.

— Mă arde foarte tare spatele, părinte, îi răspunse Aravis. Dar altfel nu am nimic.

Pustnicul se lăsă în genunchi lângă ea, îi puse o palmă pe frunte şi apoi îi luă pulsul.

— Nu ai febră, spuse el. O să te faci bine. Cred că o să te poţi ridica chiar mâine din pat. Dar acum, bea asta

Aduse vasul de lemn şi i-l duse la buze. Aravis nu se putu abţine să nu se strâmbe când gustă, căci laptele de capră are un gust izbitor pentru cine nu e obişnuit cu el. Dar lui Aravis îi era sete şi reuşi să-l bea până la fund. Se simţi imediat mult mai bine.

— Acum, copila mea, poţi să dormi liniştită, zise Pustnicul. Rănile îţi sunt spălate şi bandajate. Sunt răni adânci, deşi nu mai adânci decât nişte muşcături de bici. Tare ciudat acest leu care v-a atacat, căci, în loc să te prindă, să te tragă din şa şi să-şi bage colţii în tine, s-a mulţumit să te zgârie doar pe spate. Ai zece zgârieturi deschise, dar nici una prea adâncă ori primejdioasă.

— Aşa! exclamă Aravis. Semn că am fost foarte norocoasă.

— Fiica mea, spuse Pustnicul, trăiesc în această lume de o sută nouă ierni şi încă nu am aflat ce este acela Noroc. Există un tâlc în povestea ta care-mi este încă ascuns: dar, dacă ne este dat să-l cunoaştem, fii sigură că ni se va descoperi.

— Şi cum rămâne cu Rabadash şi cu cei două sute de oşteni ai lui? întrebă Aravis.

— Mă îndoiesc că vor să trece pe-aici, răspunse Pustnicul. Cu siguranţă au găsit un vad mai la est de noi. De acolo vor încerca să meargă drept spre Anvard.

— Sărmanul Shasta! spuse Aravis. Are mult de mers? Oare ajunge la timp?

— Are toate şansele, zise bătrânul.

Aravis se lungi la loc pe pat (de data asta într-o parte) şi zise:

— Am dormit mult? Mi se pare că se lasă seara.

Pustnicul privi prin singurul ochi de geam al colibei, care dădea spre nord.

— Acesta nu e întunericul nopţii, zise el după o clipă de tăcere. Coboară nori de la Piscul Furtunii. De acolo ne vine vremea rea. La noapte o să fie o ceaţă deasă.

A doua zi, cu excepţia spatelui care încă o mai durea, Aravis se simţi atât de bine, încât după micul dejun (terci de ovăz cu lapte gras) Pustnicul îi îngădui să se ridice din pat. Aravis ieşi imediat afară şi se duse să vadă caii. Vremea se schimbase şi întreaga împrejmuire era plină de soare, ca o imensă cupă verde. Locul era liniştit, tăcut şi plin de pace.

Hwin îi ieşi în întâmpinare şi o sărută afectuos.

— Dar Bree unde e? întrebă Aravis după ce vorbiră puţin de sănătate şi de cum dormiseră noaptea trecută.

— Acolo, spuse Hwin arătând cu nasul către capătul îndepărtat al împrejmuirii. Ar fi bine să vorbeşti cu el. Nu ştiu ce are. Nu pot să scot o vorbă de la el.

Se duseră împreună şi-l găsiră pe Bree stând jos cu faţa la zid. Deşi le auzise venind, nu-şi întoarse capul şi nu rosti o vorbă.

— Bună dimineaţa, Bree, începu Aravis. Cum te simţi în dimineaţa asta?

Bree mormăi ceva ce nimeni nu înţelese.

— Pustnicul spune că Shasta a ajuns probabil la timp la Regele Lune, continuă Aravis. Se pare că am reuşit în misiunea noastră, încă puţin şi suntem în Narnia, Bree!

— N-am să văd Narnia niciodată, zise Bree cu glas scăzut.

— Nu ţi-e bine, dragul meu Bree? întrebă Aravis.

Calul îşi întoarse în sfârşit capul înspre ea. Era tras la chip, cum numai un cal poate fi.

— Mă întorc înapoi în Calormen, spuse el.

— Poftim? zise Aravis. Înapoi la sclavie?

— Da, zise Bree. Nu sunt bun decât de sclav. Cum aş putea să-mi arăt faţa printre caii liberi din Narnia? Eu, care am părăsit o iapă, o fată şi un băiat în ghearele leilor şi am fugit ca vântul ca să-mi salvez propria-mi piele nenorocită!

— Fiecare dintre noi a fugit cât a putut de repede, zise Hwin.

— Shasta n-a fugit! fornăi Bree. Sau dacă a fugit, a fugit înapoi, cum era normal. De asta îmi este cel mai ruşine. Eu, care mă consideram un adevărat cal de luptă şi mă lăudam cu o mie de bătălii, am fost ruşinat de un băieţel — de un copil, de un mânz, care nu a atins în viaţa lui o spadă şi care n-a avut parte de educaţie şi de exemple bune.

— Ştiu, zise Aravis. Şi mie îmi este ruşine, Bree. Shasta s-a purtat admirabil. Amândoi am greşit faţă de el. Eu cel puţin, de când ne-am întâlnit, nu l-am privit decât cu dispreţ. Şi iată că acum el s-a dovedit a fi cel mai bun dintre noi toţi. Însă cred că e mai corect să rămânem şi să ne cerem scuze decât să ne întoarcem în Calormen.

— Ţie ţi-e uşor să vorbeşti, spuse Bree. Tu nu te-ai făcut de ruşine. Dar eu am pierdut totul.

— Bunul meu cal, se auzi atunci glasul Pustnicului, care se apropiase de ei fără zgomot, călcând peste iarba moale şi plină de rouă. Bunul meu cal, nu ai pierdut nimic decât îngâmfarea. Nu, nu, vărul meu. Nu-ţi da urechile pe spate şi nu-ţi scutura coama la mine. Dacă te simţi cu adevărat atât de ruşinat precum ziceai acum câteva clipe, trebuie să înveţi să asculţi de sfat. Întâmplarea asta te-a ajutat să vezi că nu eşti atât de nemaipomenit pe cât te obişnuiseşi să crezi, trăind printre cai mai simpli decât tine. Nu spun că nu eşti mai deştept şi mai curajos decât ei. Nici n-ai fi putut să nu fii. Dar asta nu înseamnă că şi în Narnia vei fi la fel de grozav. Atâta vreme cât vei recunoaşte că nu eşti cu nimic mai deosebit decât alţii, vei fi un cal foarte bun care va lua lucrurile aşa cum sunt. Şi acum, dacă vreţi să mă urmaţi, verii mei, să mergem la bucătărie să vedem cum stăm cu jumătatea cealaltă de terci.

11. NEDORITUL TOVARĂŞ DE DRUM

După ce ieşi pe poartă, Shasta începu să urce o pantă cu iarbă şi arbuşti pitici, care-l scoase la un pâlc de copaci. Mintea-i era golită de gânduri şi de planuri: ştia doar că nu trebuie să se oprească din alergat şi asta îi era suficient.

Picioarele îi tremurau, simţea o durere ascuţită în coaste şi de pe frunte-i picurau broboane de sudoare care-l usturau la ochi şi-l orbeau. Nu era prea sigur pe picioare şi de mai multe ori fu cât pe-aci să-şi sucească gleznele călcând pe pietre.

Copacii se îndesiseră acum, iar luminişurile erau pline de ferigi. Soarele coborâse fără ca aerul să se răcorească. Era una din acele zile înăbuşitoare, mohorâte, când muştele par să fie de două ori mai numeroase decât de obicei. Multe poposeau chiar pe faţa lui Shasta, dar băiatul nu încerca să le dea la o parte — avea alte griji mult mai urgente.

Deodată auzi sunetul unui corn — dar nu solemn, cum fusese cel de la Tashbaan, ci un sunet jucăuş: Ti-ri-ti-ti! În clipa următoare, Shasta ieşi din desiş şi se pomeni în mijlocul unui grup numeros de oameni, pe o poieniţă largă, mărginită de pomi.

Numeros părea la prima vedere, în realitate însă grupul era alcătuit din vreo cincisprezece-douăzeci de nobili, toţi în veşminte verzi de vânătoare, şi toţi cu câte un cal. Câţiva erau călare, alţii erau pe jos, şi-şi ţineau caii de dârlogi. În centrul grupului, cineva ţinea scara unui alt bărbat care voia să încalece. Iar cel care voia să încalece era unul dintre cei mai veseli şi mai rotofei Regi din câţi pot exista, cu obrajii rumeni şi o luminiţă jucăuşă în priviri.

De cum îl zări pe Shasta, Regele uită de încălecat, faţa i se lumină şi, întinzându-şi braţele către băiat, strigă cu glas puternic, ca izbucnit din fundul pieptului:

— Corin! Fiul meu! Pe jos şi în zdrenţe! Ce...

— Nu, gâfâi Shasta, scuturând din cap. Nu sunt Prinţul Corin. Se-se-semănăm, ştiu... văzut pe Alteţa Sa la Tashbaan... trimite salutări.

Regele îl privi cu nedumerire.

— S-sunteţi R-Regele Lune? întrebă Shasta, încă gâfâind. Şi apoi fără să mai aştepte răspuns, continuă: Nobile Rege — ca vântul — Anvard — închideţi porţile — sosesc duşmanii — Rabadash şi două sute de călăreţi.

— Eşti sigur de asta, băiete? întrebă unul dintre ceilalţi cavaleri.

— Cu ochii mei, răspunse Shasta. I-am văzut. Am venit într-o fugă de la Tashbaan.

— Pe jos? întrebă cavalerul, ridicând puţin dintr-o sprânceană.

— Caii — la Pustnic, zise Shasta.

— Nu-l mai iscodi, Darrin, spuse regele. Văd pe chipul lui că grăieşte adevărul. Trebuie să ne grăbim, domnilor. Poftim un cal, băiete. Ştii să călăreşti repede, prietene?

Drept răspuns, Shasta puse un picior în scara calului şi în clipa următoare era în şa. În ultimele săptămâni făcuse asta de o mie de ori cu Bree, şi modul în care încăleca acum se deosebea mult de cum încălecase în acea primă noapte când Bree îi spusese că se suie în şa de parcă s-ar căţăra pe o căpiţă.

Inima i se umplu de mândrie să-l audă pe lordul Darrin spunându-i Regelui:

— Băiatul ăsta are stofă de cavaler, Sire. Pun chezaş că-i curge sânge nobil în vine.

— Da, dar al cui sânge îi curge prin vine, asta-i întrebarea zise Regele. Şi se uită din nou la Shasta, lung, foarte lung, şi în ochi i se citea o expresie ciudată, fixă, aproape flămândă.

Grupul de cavaleri se pusese în mişcare cu pas iute. Shasta stătea bine în şa, dar era cam nedumerit în ceea ce privea frâiele. Nu ştia ce să facă cu ele, căci nu le folosise niciodată câtă vreme călărise pe Bree. Aşa că se uită pe furiş la ceilalţi (aşa cum facem şi noi la petreceri simandicoase, când nu ştim ce cuţit sau ce furculiţă să folosim) şi încercă să facă întocmai. Dar de îndrăznit, nu îndrăzni să strunească calul. Spera ca acesta să meargă după ceilalţi. Animalul era însă un cal obişnuit, nu un Cal Cuvântător, şi-şi dădu repede seama că băiatul pe care-l ducea-n spate nu avea nici biciuşcă şi nici pinteni şi nu era de fapt prea stăpân pe situaţie. De aceea, nu trecu mult şi Shasta se trezi în coada grupului.

Mergea totuşi destul de repede. Scăpase de muşte şi aerul care-i mângâia acum faţa era minunat. Îşi recăpătase în sfârşit suflul. Şi izbutise să-şi ducă misiunea la bun sfârşit. Acum, pentru prima oară de când ajunsese la Tashbaan (cât de demult i se părea asta!), Shasta începu să se simtă bine.

Privi în sus să vadă cât de aproape se afla de munţi. Dar spre dezamăgirea lui nu-i văzu deloc. Văzu doar o învolburare cenuşie care se rostogolea înspre ei. Shasta nu mai fusese niciodată într-un ţinut muntos şi priveliştea-l surprinse. "E un nor, îşi spuse el, un nor care coboară, înţeleg. Aici la deal, omul

se simte cu adevărat în cer. O să pot să văd cum e un nor pe dinăuntru. Ce grozav! De multe ori m-am întrebat."

Departe spre stânga şi puţin în spatele lui, soarele se pregătea să apună.

Călăreau acum, cu mare viteză, pe un drum de pământ. Calul lui Shasta era însă tot în coada grupului. De câteva ori, la cotituri, Shasta îi pierdu din ochi pe ceilalţi, căci drumul era acum mărginit de pădure pe ambele părţi.

Apoi fu ca şi cum ar fi intrat pieptiş în ceaţă sau ceaţa îi înghiţi cu totul. Lumea deveni brusc cenuşie. Shasta nu-şi închipuise niciodată cât poate fi de rece şi de umed în interiorul unui nor; şi nici cât de întuneric. Căci, aproape imediat, cenuşiul se transformă în negru.

Din fruntea coloanei, cineva sufla din când în când în corn şi de fiecare dată sunetul se auzea tot mai îndepărtat: Shasta rămăsese cu mult în urma grupului, dar se linişti cu gândul că-l va zări la următoarea cotitură. Dar cotitura veni şi nu văzu pe nimeni. De fapt, de văzut nu se mai vedea nimic. Calul mergea acum la pas. "Haide, calule, hai," îl îndemnă Shasta. Apoi, de undeva, de foarte departe, se auzi sunetul cornului. Bree îi spusese întotdeauna să-şi ţină călcâiele departe de corpul lui, şi în mintea lui Shasta se formase ideea că dacă îşi înfige călcâiele în coastele unui cal se întâmplă o grozăvie. Acum i se păru o ocazie bună să încerce şi să vadă.

— Uite ce e, calule, spuse el, ştii ce-am să fac, dacă n-o iei din loc? Am să-mi înfig călcâiele în coastele tale, asta am să fac.

Calul însă nu dădu nici un semn de nelinişte. Aşa că Shasta se aşeză bine în şa, strânse din genunchi, strânse din dinţi şi lovi calul în coaste cât putu de tare.

Singurul rezultat fu că animalul o porni într-un fel de trap uşor, preţ de câţiva paşi, după care iar încetini. Se lăsase întunericul şi cornul amuţise. Tot ce se-auzea erau stropii de apă care picurau neîncetat de pe ramurile copacilor.

"Undeva tot ajungem noi, bănuiesc, chiar şi aşa la pas, îşi zise Shasta. Sper numai să nu dau de Rabadash şi de ai lui."

Şi merse tot aşa, încetişor-încetişor, o vreme care i se păru tare îndelungată. Începuse să urască acel cal şi i se făcuse foarte foame.

La un moment dat ajunse la o răscruce. Tocmai se întreba care din cele două drumuri mergea la Anvard, când tresări

speriat. De undeva din urmă se auzi ropot de copite. "Rabadash!" îşi zise Shasta. N-avea cum să ştie pe ce drum o va apuca oastea Prinţului. "Dar dacă eu o iau pe unul, poate am norocul ca el să o ia pe celălalt, îşi zise Shasta. În orice caz, la răscruce nu pot să rămân, c-or să mă prindă cu siguranţă." Descălecă şi, apucând calul de dârlogi, o luă repede pe drumul din dreapta.

Ropotul de copite se apropia cu repeziciune. Nu trecu mult şi Shasta realiză că oastea se apropia de răscruce. Aşteptă cu sufletul la gură să vadă pe ce drum o s-o ia.

Dintr-o dată se auzi o comandă:

— Pe loc, stai! urmată de un vălmăşag de zgomote diverse — nări răsuflând adânc, copite bătând pământul, zăbale muşcate, grumazuri bătute uşor cu palma. Apoi se auzi un glas:

— Atenţie la mine! Ne aflăm în apropiere de Anvard. Nu uitaţi porunca primită. Mâine în zori, când intrăm în Narnia, nu care cumva să ucideţi mai mult decât este nevoie. De data asta, o picătură de sânge narnian cântăreşte mai mult decât un litru de sânge calormen. Dar, adevărat vă spun, numai de data asta. Zeii ne vor trimite şi un ceas mai fericit când veţi primi poruncă să nu mai rămână nimic în viaţă în întreg ţinutul dintre Cair Paravel şi Pustiul de Vest. Dar Narnia nu e încă a noastră. Aici, în Archen, lucrurile stau altfel. Ca să cucerim cetatea Regelui Lune, n-avem trebuinţă decât de iuţeală. Şi aici să vă văd de ce sunteţi în stare. Cetatea trebuie să fie a mea în mai puţin de un ceas. Şi, de va fi, a voastră va fi. Totul va fi al vostru; eu, pentru mine, nu vreau nimic, omorâţi-mi toţi bărbaţii barbari dintre zidurile ei până la pruncul născut ieri, şi restul vă rămâne vouă să-l împărţiţi cum vă e voia — femeile, aurul, bijuteriile, armele şi vinul. Pe cine voi vedea ezitând la porţile cetăţii va fi ars de viu. Şi acum, în numele lui Tash cel atotputernic, cel neîndurător — înainte!

Cu un ropot asurzitor, oastea se puse în mişcare şi Shasta respiră uşurat. O luaseră pe drumul celălalt.

Shasta se miră cât de mult dură până ce trecu întreaga oaste, căci, deşi toată ziua vorbise şi se gândise la "două sute de cavaleri", nu-şi dăduse seama cât de mulţi înseamnă asta. Treptat însă zgomotul se stinse şi Shasta se trezi din nou singur, şi în urechi îi răsuna doar picuratul stropilor care cădeau de pe ramurile copacilor.

Acum ştia care era drumul către Anvard, dar nu se mai putea duce într-acolo: ar fi însemnat să cadă drept în mâinile oştenilor lui Rabadash. "Ce să fac?" se întrebă el. Dar încălecă iar pe cal şi o luă în jos pe drumul pe care-l alesese, nădăjduind că va da de un bordei unde să poată cere adăpost şi hrană. O clipă îi trecu prin minte să se întoarcă la Aravis şi la cei doi cai, dar nu mai ştia pe unde să o ia.

"Drumul ăsta trebuie să ducă şi el undeva", îşi spuse Shasta.

Depinde însă şi ce înseamnă acest undeva. Până una alta, drumul nu părea să ducă decât la alţi şi la alţi copaci, din ce în ce mai mulţi, mai întunecaţi şi mai uzi, şi la aer tot mai rece. Un vânt ciudat şi îngheţat sufla ceaţa pe lângă el, dar n-o risipea. Dacă ar fi fost obişnuit cu ţinuturile muntoase, Shasta şi-ar fi dat seama că ajunsese foarte sus — poate chiar în vârful trecătorii. Dar Shasta nu ştia nimic despre munţi.

"Cred că nu a existat vreodată fiinţă mai lipsită de noroc decât mine, îşi zise el. La toţi le merge bine numai mie nu. Ia, de pildă, acei domni şi doamne din Narnia... ei au scăpat cu bine din Tashbaan, eu am rămas în urmă. Aravis, Bree şi Hwin stau frumuşel la căldură în casa bătrânului Pustnic; eu a trebuit să fiu trimis cu treburi. Regele Lune şi oamenii lui au ajuns la castel şi au ferecat de mult porţile în calea lui Rabadash; eu am rămas iar pe-afară."

Şi fiind foarte obosit şi nemâncat, Shasta se simţi cuprins de o deznădejde atât de adâncă, încât pe obraji prinseră a i se rostogoli lacrimi grele.

Ce puse capăt amărăciunii sale fu o sperietură de moarte. Dintr-o dată Shasta îşi dădu seama că nu era singur. Altcineva sau altceva mergea alături de el pe acelaşi drum. Bezna era atât de deasă că nu se vedea nimic, iar Lucrul (sau Persoana) păşea atât de încet încât abia se auzea. Ce-i atrase însă atenţia băiatului fu răsuflarea foarte adâncă a nevăzutului său tovarăş de drum. Părea că e răsuflarea unei fiinţe uriaşe. Mai mult decât atât, Shasta habar n-avea de cât timp era însoţit, căci nu devenise conştient de răsuflarea de lângă el decât treptat-treptat. Şocul acestei descoperiri fu teribil.

Brusc, băiatul îşi aminti că mai demult auzise vorbindu-se că în ţinuturile din nord locuiesc uriaşi. De groază îşi muşcă

buza. Dar acum, când avea cu adevărat motiv să plângă, lacrimile îi secaseră.

Lucrul (sau Persoana) continua să păşească atât de încet alături de el încât în sufletul lui Shasta încolţi speranţa că totul nu fusese decât o închipuire a minţii. Şi era aproape convins de asta când, din mijlocul întunericului, răsună un oftat prelung şi adânc. Asta nu mai era închipuire! Pe mâna lui stângă, cu degetele îngheţate, Shasta simţise răsuflarea caldă a acelui oftat.

Dacă ar fi fost ceva de capul calului — sau dacă el ar fi ştiut să-i dea de cap — Shasta ar fi riscat totul şi ar fi rupt-o la fugă într-un galop nebun. Dar băiatul ştia că acel cal e imposibil de urnit din loc. Aşa încât continuă să meargă la pas, iar tovarăşul său nevăzut continuă să-l însoţească şi să respire alături el. Până la urmă, Shasta nu mai rezistă.

— Cine eşti? întrebă el, aproape în şoaptă.

— Unul ce a aşteptat mult ca tu să vorbeşti, răspunse Lucrul. Glasul cu care vorbise nu era puternic, ci foarte adânc şi solemn.

— Eşti — eşti un uriaş? întrebă Shasta

— Poţi să-mi spui uriaş, răspunse Vocea Solemnă. Dar nu sunt ca fiinţele pe care voi le numiţi uriaşi.

— Nu te văd, zise Shasta, după ce scrută adânc întunericul. Apoi (căci o altă idee şi mai îngrozitoare îi încolţise în minte) adăugă aproape într-un ţipăt:

— Doar nu eşti — nu eşti ceva mort, nu? Pleacă de-aici, te rog — te rog. Ce rău ţi-am făcut eu? Ah! Sunt cel mai nefericit om din lume!

Încă o dată simţi răsuflarea caldă a Lucrului pe mână şi pe faţă.

— Poftim, zise acesta, asta nu e răsuflarea unui strigoi. Spune-mi ce ai pe suflet şi te necăjeşte.

Pe Shasta îl linişti răsuflarea aceea caldă: şi se porni să povestească despre el cum nu-şi cunoscuse niciodată părinţii şi cum fusese crescut cu asprime de un pescar. Şi apoi povesti cum fugise de-acasă şi cum îi fugăriseră leii şi cum trebuiseră să se arunce în apă ca să scape; şi despre toate câte păţise în Tashbaan şi despre noaptea petrecută printre morminte, când dinspre deşert au urlat la el fiarele sălbatice. Şi apoi povesti despre arşiţa şi setea pe care o înduraseră la traversarea

pustiului şi cum fuseseră atacaţi de un alt leu care-o rănise pe Aravis, tocmai când erau aproape să ajungă la destinaţie. Şi îi mai spuse cât de mult trecuse de când pusese ceva în gură.

— N-aş spune că ai fost urmărit de ghinion, zise Vocea Solemnă.

— Nu crezi că a fost ghinion să dăm peste atât de mulţi lei? întrebă Shasta.

— A fost un singur leu, zise Vocea.

— Cum adică unul singur? Nu ţi-am spus că au fost cel puţin doi în prima noapte, şi...

— A fost unul singur; dar iute de picior.

— De unde ştii tu?

— Eu am fost leul. Şi Shasta rămase cu gura căscată, neînstare să mai scoată un cuvânt, în timp ce Vocea continuă:

— Eu am fost leul care te-a obligat să te întâlneşti cu Aravis. Eu am fost pisica ce te-a însoţit printre casele morţilor. Eu am fost leul care a gonit şacalii de lângă tine în timp ce dormeai. Eu am fost leul care a dat cailor forţa fricii ca să ajungeţi la timp la Regele Lune. Şi tot eu am fost leul de care nu-ţi mai aminteşti, dar care a împins barca în care te aflai tu, un prunc aproape de moarte, spre ţărmul unde un om sta treaz în miez de noapte ca să te găsească.

— Atunci tu ai rănit-o pe Aravis?

— Da, eu.

— Dar de ce?

— Copile, zise Vocea, eu îţi spun povestea ta, nu pe a ei. Nimănui nu-i spun altă poveste decât pe a lui.

— Cine eşti? întrebă Shasta.

— Eu însumi, răspunse Vocea, foarte jos şi foarte grav şi pământul se cutremură sub picioarele lor; şi din nou "Eu însumi", cu glas tare, limpede şi vesel; şi o a treia oară "Eu însumi", într-o şoaptă abia şoptită, care venea parcă de pretutindeni, ca un foşnet de frunze.

Acum Shasta ştia că Vocea nu era a unei fiinţe care-l va mânca şi nici a unui strigoi. Se simţi cuprins de un fel de tremur, cu totul diferit decât până atunci. Şi, cu toate acestea, îşi simţea inima bucuroasă.

Ceaţa se făcea, din neagră, cenuşie, şi, din cenuşie, albă. Fenomenul începuse probabil mai demult, dar cât timp vorbise cu Lucrul, Shasta nu mai observase nimic în jur. Acum, albul-

lăptos deveni un alb-strălucitor; Shasta începu să clipească. Undeva în faţă putea auzi ciripit de păsări. Îşi dădu seama că noaptea era pe sfârşite. Desluşea acum coama, urechile şi botul calului. Din stânga îi învăluia o lumină aurie. Shasta crezu că e soarele.

Întoarse capul şi atunci văzu păşind alături de el, mai înalt decât calul, un imens Leu. Calul nu părea deloc înspăimântat sau poate că nu-l vedea. Lumina cea aurie radia dinspre Leu. Imaginea era de o frumuseţe şi o măreţie cum nu s-au mai văzut.

Din fericire, Shasta trăise până atunci în sudul ţinutului Calormen şi nu auzise ce se şoptea la Tashbaan despre înfricoşătorul demon din Narnia care lua înfăţişarea unui leu. Şi desigur nu ştia nici poveştile adevărate despre Aslan, marele Leu, fiul împăratului-de-peste-mări, Regele peste toţi Marii Regi din Narnia. Dar îi fu destul să privească o dată la chipul Leului, că se lăsă să alunece din şa şi se prăvăli la picioarele acestuia. De vorbit nu putea vorbi, dar nici nu simţea nevoia, şi apoi ştia că orice cuvinte sunt de prisos.

Marele Rege peste toţi regii îşi lăsă capul în jos, spre el. Coama sa împrăştia o mireasmă ciudată şi pătrunzătoare, care-l învălui cu totul. Leul îl atinse cu limba pe frunte. Shasta îşi ridică ochii şi, pentru o clipă, privirile lor se întâlniră. Apoi imediat, strălucirea palidă a cetii şi strălucirea aprinsă a Leului se contopiră într-un vârtej de măreţie, care se înălţă iute şi dispăru. Shasta se trezi singur, cu calul, pe un deal înverzit sub un cer albastru. Aerul răsuna de ciripitul păsărilor.

12. SHASTA ÎN NARNIA

Oare am visat?" se întrebă Shasta. Dar nu, era imposibil să fi visat, căci iată, în iarbă, lângă el, Shasta văzu urma, mare şi adâncă, lăsată de laba dreaptă, din faţă a Leului. Era impresionant să te gândeşti la cât de mare trebuie să fi fost fiinţa care putuse lăsa o astfel de urmă. Dar nu numai mărimea urmei era neobişnuită. Căci, iată, chiar sub ochii lui, Shasta văzu cum pe fundul acesteia începe să se strângă apă. Foarte repede, urma se umplu, apa dădu pe-afară şi curând prin iarbă

şerpuia un mic izvoraş, care prinse a curge în vale, pe lângă Shasta.

Băiatul se aplecă şi bău — cu nesaţ — după care se stropi pe faţă şi îşi scufundă capul în apă. Izvorul era rece ca gheaţa şi limpede asemenea cristalului şi Shasta se simţi răcorit. Apoi se ridică în picioare, îşi scutură apa din urechi şi îşi dădu părul ud peste cap. Apoi privi în jur.

După câte se părea, era încă dimineaţa devreme. Soarele abia răsărise din spatele pădurii din vale, departe spre dreapta. Ţinutul care se întindea în jurul lui era absolut nou pentru el. Se afla într-o vale înverzită, presărată cu copaci, printre trunchiurile cărora zări sclipirea unui râu care curgea cumva spre nord-vest. În depărtare se zăreau dealuri abrupte, ba chiar stâncoase, deşi mult mai mărunte decât munţii pe care-i văzuse ieri. Apoi începu să-şi dea seama unde se află. Se întoarse şi privi în spate şi înţelese că povârnişul pe care sta era parte a unui lanţ de munţi mult mai semeţi.

"A! Acum înţeleg, îşi zise Shasta. Aceştia trebuie să fie munţii înalţi care despart Narnia de Ţinutul Archen. Ieri eram de partea cealaltă. Probabil că astă-noapte am străbătut trecătoarea. Ce noroc că am nimerit-o! — de fapt n-a fost noroc, a fost El. Iar acum sunt în Narnia."

Se răsuci din nou pe călcâie şi scoase şaua şi căpăstrul calului:

— Deşi să ştii că eşti un cal absolut îngrozitor, zise el. Calul începu să pască, nepăsător la cuvintele băiatului. Era limpede că animalul acesta avea o părere foarte proastă despre Shasta.

"Ce bine dac-aş putea mânca şi eu iarbă! se gândi Shasta. N-are nici un rost să mă întorc la Anvard. Castelul e sub asediu. Mai bine cobor în vale şi poate găsesc ceva de mâncare."

Aşa că o luă la vale (călcând cu tălpile goale prin roua aproape dureros de îngheţată) şi merse până ce ajunse la o pădure. Printre copaci şerpuia un fel de potecă şi abia ce o apucă pe acolo, când auzi o voce plină şi puţin răguşită, zicându-i:

— Buna dimineaţa, vecine.

Shasta întoarse capul să vadă cine îi vorbise şi zări o fiinţă mică, plină de ţepi şi cu o faţă neagră, care tocmai ieşise dintre copaci. Era mică pentru o persoană, dar foarte mare pentru un arici, ceea ce şi era de fapt.

— Bună dimineaţa, răspunse Shasta. Dar eu nu sunt un vecin. De fapt sunt străin de aceste locuri.

— A! exclamă Ariciul întrebător.

— Am sosit de dincolo de munţi — din Archen, cred că ştii.

— A! Ţinutul Archen, spuse Ariciul. E grozav de departe. N-am fost niciodată.

— Şi cred, spuse Shasta, că ar trebui să ştiţi că cetatea Anvard este chiar acum asediată de o bandă de sălbatici din Calormen.

— Nu mai spune! exclamă Ariciul. Ei ca să vezi! Şi se spune că acest Calormen e incredibil de departe, tocmai la capătul lumii, dincolo de o mare de nisip.

— Nu-i chiar atât de departe pe cât se crede, spuse Shasta. Dar n-ar trebui să facem ceva? N-ar trebui să-i spunem Regelui vostru?

— Da, desigur, desigur, trebuie neapărat să facem ceva, zise Ariciul. Dar vezi tu, eu tocmai mă duceam acasă la culcare. A, iată, un vecin!

Ultimele cuvinte fuseseră adresate unui imens iepure de culoarea biscuitului, care răsărise undeva lângă potecă. Ariciul îi spuse imediat ce aflase de la Shasta şi iepurele fu întru totul de acord. Vestea era cu adevărat extraordinară şi desigur, desigur, cineva trebuia neapărat să-i spună altcuiva în scopul de a se lua oarece măsuri în acest sens.

Şi o ţinură tot aşa. La fiecare câteva minute, li se alăturau alte şi alte vietăţi, unele sosind dintre ramurile de deasupra, altele ieşind de sub picioarele lor, din căsuţe subterane. În cele din urmă grupul numără cinci iepuri, o veveriţă, două coţofene, un faun cu picioare de ţap şi un şoarece, care vorbeau toţi în acelaşi timp şi erau toţi de aceeaşi părere cu Ariciul. Adevărul e că în epoca de aur care urmase după moartea Vrăjitoarei şi sfârşitul iernii, când la Cair Paravel domnea Marele Rege Peter, micul popor din pădurile Narniei ducea un trai atât de fericit şi atât de lipsit de primejdii, încât devenise cam rupt de realitate.

În cele din urmă însă sosiră şi două fiinţe cu simţ practic. Una era un Pitic Roşu, care răspundea la numele de Duffie. A doua era un cerb de o desăvârşită frumuseţe şi nobleţe, o creatură cu ochii mari şi umezi, corpul pătat şi picioare atât de zvelte şi de graţioase încât ai fi zis că le poţi frânge cu două degete.

— În numele Leului! urlă Piticul de îndată ce auzi vestea. Şi dacă e aşa, pentru ce stăm aici şi sporovăim degeaba? Duşmani la Anvard! Trebuie dat de veste la Cair Paravel. Trebuie strânsă oastea. Narnia trebuie să sară în ajutor Regelui Lune.

— A! zise Ariciul. Dar vezi tu, n-o să-l găsiţi pe Marele Rege la Cair. Este plecat în nord; se luptă cu uriaşii. Şi dacă tot veni vorba despre uriaşi, dragi vecini, asta mi-aduce aminte de...

— Cine duce vestea? îl întrerupse Piticul. E cineva aici mai iute picior decât mine?

— Eu sunt iute, spuse Cerbul. Care e mesajul? Câţi calormeni?

— Două sute. Sub comanda Prinţului Rabadash. Şi...

Dar Cerbul plecase — sărind cu toate patru picioarele în aer — şi într-o clipită îi văzură codiţa albă dispărând printre copacii din depărtare.

— Mă întreb unde s-o fi ducând el, zise un Iepure. Să ştiţi că Marele Rege nu e la Cair Paravel.

— Dar este Regina Lucy, zise Duffle. Şi apoi... Dar ce-i asta? Ce se întâmplă cu Omul? Pare cam verde la faţă. Vai de mine, e gata să leşine. Poate că-i mort de foame. Când ai mâncat ultima oară, băiete?

— Ieri dimineaţa, spuse Shasta cu glas slab.

— Vai de mine! Să mergem, să mergem, zise atunci Piticul, aruncându-şi imediat braţele vânjoase în jurul mijlocului lui Shasta ca să-l sprijine. Vecinilor! Ar trebui să ne fie ruşine! Băiete, tu vii cu mine. Un mic dejun e mai sănătos decât o mie de vorbe!

Şi cu nemaipomenită zarvă, bombănindu-se singur pentru neglijenţa lui, Piticul o luă din loc cu mare viteză, pe jumătate conducându-l şi pe jumătate sprijinindu-l pe Shasta, să nu cadă. Merseră mai adânc în pădure şi puţin la vale. Era un drum mai lung decât avea nevoie Shasta în acel moment şi picioarele începură să-i tremure. Dar nu după mult, ieşiră din desişul pădurii pe coasta înverzită a unui deal. Acolo era o căsuţă mărunţică, cu uşa de la intrare deschisă şi cu coşul fumegând. Şi când ajunseră în dreptul intrării, Duffle strigă:

— Fraţilor! Avem un musafir la micul dejun!

Şi imediat, amestecat cu sunetul unui sfârâit, nările lui Shasta adulmecară un miros pur şi simplu delicios. Un miros pe care nu-l mai simţise niciodată până atunci, dar pe care sper că

voi îl cunoaşteţi: mirosul de ouă cu costiţă şi ciuperci puse la prăjit într-o tigaie.

— Ai grijă la prag, băiete, îi spuse Duffle o secundă prea târziu, căci Shasta se şi izbise cu fruntea de pragul de sus al uşii, care era mult prea scund pentru el. Acum, stai jos aici, continuă Piticul. Masa e cam scundă pentru tine, dar şi scaunul e mic. Aşa. Uite aici terci de fulgi de ovăz şi lapte gros şi dulce şi uite şi o lingură.

Până termină Shasta terciul de ovăz, cei doi fraţi ai Piticului (pe care-i chema Rogin şi Bricklethumb) îi puseră în faţă o farfurie cu ouă, costiţă şi ciuperci, apoi o cană de cafea, lapte cald şi pâine prăjită.

Totul era nou şi necunoscut pentru Shasta, căci mâncarea din Calormen era mult diferită. Nici nu ştia ce sunt feliile acelea maronii, pentru că nu mai văzuse pâine prăjită, niciodată. Şi nici ce este chestia aceea galbenă şi moale care se întinde pe pâinea prăjită, pentru că în Calormen se mânca mai mult ulei decât unt. Şi casa era mult diferită. Nu semăna nici cu coliba pescarului Arsheesh, întunecoasă, îmbâcsită şi mirosind a peşte, dar nici cu saloanele cu coloane şi covoare ale palatelor din Tashbaan. Tavanul era scund şi în jur totul era din lemn, şi mai era un ceas cu cuc şi o faţă de masă cu pătrăţele alb cu roşu şi un vas cu flori de câmp şi perdeluţe la ferestrele mici, cu geam gros. Nu era uşor să foloseşti căni şi farfurii şi tacâmuri făcute pentru pitici. Asta însemna că porţiile erau foarte mici, dar erau foarte numeroase, în aşa fel încât farfuria şi cana lui Shasta erau pline în permanenţă şi în fiecare moment. Piticii ziceau: "Dă-mi şi mie untul" sau: "O altă cană de cafea", sau: "Aş mai vrea nişte ciuperci" sau "Ce-ar fi să mai prăjim nişte ouă?" Şi când în sfârşit mâncară pe săturate, cei trei Pitici traseră la sorţi cine să spele vasele. Ghinionul fu al lui Rogin. Şi atunci, Duffle şi Bricklethumb îl duseră pe Shasta afară şi se aşezară cu toţii pe o băncuţă lipită de peretele căsuţei; îşi întinseră picioarele, răsuflară uşuraţi şi cei doi Pititei îşi aprinseră pipele. Roua dimineţii se risipise şi vremea era însorită şi caldă; dacă n-ar fi bătut uşor vântul, ar fi fost chiar o zi prea fierbinte.

— Şi acum, Străine, îi zise Duffle, să-ţi arăt ţara. De aici se poate vedea aproape tot sudul Narniei. Noi suntem tare mândri de această privelişte. Uite acolo, departe în stânga, în spatele acelor dealuri, se văd Munţii de Apus. Şi dealul acela rotund din

dreapta ta se numeşte Dealul Mesei de Piatră. Şi imediat în spatele...

Dar în momentul acela fu întrerupt de zgomotul unui sforăit. Shasta adormise, vlăguit de călătoria din timpul nopţii, urmată de acel excelent mic dejun. Şi văzând că Shasta adormise, cei doi Pitici, grijulii, începură să-şi facă tot felul de semne unul altuia cum că să-l lase să doarmă. Şi atâta îşi şuşotiră şi dădură din cap, şi se ridicară de pe băncuţă, şi se îndepărtară mergând pe vârfuri, că l-ar fi trezit cu siguranţă, dacă băiatul n-ar fi fost atât de ostenit.

Dormi bine cam toată ziua şi se sculă la ţanc pentru masa de seară. Paturile din casă erau mult prea mici pentru el, dar piticii îi încropiră pe podea o saltea din iarbă. În noaptea aceea, Shasta dormi buştean şi fără vise. A doua zi dimineaţă, tocmai îşi terminaseră micul dejun când de afară răsună un sunet ascuţit şi furtunos.

— Trompete! strigară Piticii în cor şi împreună cu Shasta năvăliră afară să vadă ce se întâmplă.

Trompetele răsunară din nou — un sunet nou pentru Shasta. Nu era un sunet puternic şi solemn, asemeni cornurilor de la Tashbaan, şi nici vesel ori jucăuş cum fusese cornul de vânătoare al Regelui Lune, ci era un sunet limpede, ascuţit şi grandios. Sunetul venea dinspre pădurile din est şi, nu după mult, i se alătură un tropot de copite. Câteva clipe mai târziu, apăru fruntea coloanei.

Mai întâi apăru Lordul Peridan, călărind un cal murg şi purtând marele stindard al Narniei — un leu roşu pe câmp verde. Shasta îl recunoscu imediat. Apoi sosiră trei cavaleri, călărind umăr lângă umăr, doi pe cai de luptă şi unul pe un ponei. Pe caii de luptă erau Regele Edmund şi o doamnă cu părul blond şi trăsături luminoase, care purta coif şi cămaşă de zale. Peste piept avea trecut un arc, iar într-o parte îi atârna o tolbă plină cu săgeţi. ("Regina Lucy", îi şopti Duffle.) Dar cel de pe ponei era Corin. În urma lor apăru grosul oastei: cavaleri pe cai obişnuiţi, cavaleri pe Cai Cuvântători (care acceptau să fie călăriţi la ocazii speciale — ca în cazul unui război), urmaţi de centauri, de urşi aspri şi morocănoşi, de Câini Cuvântători din cei foarte mari. În coada coloanei veneau şase uriaşi. Pentru că în Narnia trăiesc şi uriaşi buni. Dar, deşi ştia că sunt de partea

cui trebuie, lui Shasta îi veni greu să se uite la ei de la început; există lucruri cu care trebuie să te obişnuieşti mai întâi.

Când fruntea coloanei ajunse în dreptul căsuţei, iar Piticii începură să facă plecăciuni adânci, Regele Edmund strigă:

— Şi acum, prieteni, e vremea pentru un popas şi o gustare!

Şi dintr-o dată aerul se umplu de larmă — cavalerii descălecară, traistele cu merinde se deschiseră şi peste toate se ridică zgomot de voci. Şi în mijlocul acestei fierberi, Shasta se pomeni cu Corin, care sosi alergând şi, apucându-l de mâini, strigă:

— Tu aici! Deci ai reuşit să scapi până la urmă! Dacă ai şti cât mă bucur. Ce-o să ne mai distrăm! Şi zău c-am fost norocoşi. Abia ce am intrat ieri-dimineaţă în port la Cair Paravel, că în întâmpinare ne-a ieşit Chervy, Cerbul, care ne-a spus că Anvardul este atacat. Nu crezi...

— Cu cine stă de vorbă Alteţa Voastră? îl întrerupse Regele Edmund, care tocmai descălecase.

— Nu-l recunoaşteţi, Sire? zise Corin. E dublul meu: băiatul pe care l-aţi confundat cu mine la Tashbaan.

— Dublul tău, într-adevăr! exclamă Regina Lucy. Semănaţi ca doi gemeni. Asta e minunat.

— Vă implor, Majestatea Voastră, începu Shasta către Regele Edmund, vă implor să mă credeţi că nu v-am trădat. Pe cuvânt că nu. A fost o încurcătură că am ajuns să vă ascult planurile. Dar nici o clipă nu m-am gândit să le dezvălui duşmanilor voştri.

— Ştiu că nu ne-ai trădat, băiete, îi zise Regele Edmund, punându-şi mâna pe capul lui Shasta. Dar dacă nu vrei să te creadă lumea un trădător, altă dată încearcă să nu mai asculţi lucruri care nu te privesc. Dar acum totul a trecut cu bine.

După asta, locul se umplu de atâta zarvă, voci şi agitaţie încât Shasta îi pierdu din ochi pe Corin, pe Edmund şi pe Lucy. Dar Corin nu era băiatul care să stea multă vreme nevăzut şi neauzit şi nu după mult Shasta îl auzi pe Regele Edmund exclamând:

— Pe Coama Leului, Alteţă, asta e prea de tot! N-o să vă potoliţi niciodată? Sunteţi mai mare pacoste decât o oaste întreagă pusă laolaltă! Mai repede m-aş înţelege cu un regiment de bărzăuni decât cu Alteţa Voastră!

Shasta îşi croi drum prin adunare până unde îl zări pe Edmund, care arăta foarte furios, şi pe Corin, care arăta puţin ruşinat, şi pe un Pitic ciudat, care era aşezat pe jos şi făcea feţe-feţe. Doi fauni tocmai îi scoseseră armura.

— Dacă aş fi avut sticluţa cu licoarea tămăduitoare la mine, spunea Regina Lucy, n-ar fi fost nici o problemă. Dar Marele Rege mi-a interzis s-o iau cu mine la război. Mi-a spus s-o păstrez numai pentru cazuri de mare primejdie!

Ce se întâmplase de fapt? De îndată ce Corin vorbise cu Shasta, el fusese tras de cot de un oştean din armată, de un Pitic pe nume Thombut.

— Ce e, Thornbut? întrebase Corin.

— Alteţa Voastră, răspunse Thornbut, trăgându-l într-o parte. Drumul nostru de astăzi ne va duce prin trecătoare drept la castelul tatălui vostru. S-ar putea să fim pe câmpul de luptă chiar în noaptea asta.

— Ştiu, spuse Corin. Nu-i grozav?

— Grozav sau nu, zise Thornbut, eu am poruncă de la Regele Edmund să nu care cumva să o las pe Alteţa Voastră să intre în luptă. O să puteţi să priviţi, şi asta e de-ajuns pentru ochii încă tineri ai Alteţei Voastre.

— Ce prostie! izbucni Corin. Bineînţeles că am să lupt. Uite, şi Regina Lucy o să lupte în regimentul arcaşilor.

— Majestatea Sa va face precum îi e voia, zise Thornbut. Dar Alteţa Voastră este în grija mea. Fie îmi daţi cuvântul dumneavoastră solemn, de prinţ, că veţi sta cu poneiul lângă mine — nici măcar cu un pas mai în faţă — până când vă voi da voie să plecaţi — aşa cum mi-a poruncit Majestatea Sa — fie va trebui să stăm cu mâinile legate, ca doi prizonieri.

— Îţi dau una de te trimit la pământ dacă încerci să mă legi, zise Corin.

— Aş vrea s-o văd pe Alteţa Voastră încercând, zise Piticul.

Asta fu îndeajuns pentru un băiat cu firea lui Corin şi, în clipa următoare, el şi cu Piticul se năpustiră unul asupra celuilalt. Ar fi fost o luptă egală, căci, deşi Corin avea braţele mai lungi şi era mai înalt, Piticul era mai mare în vârstă şi mai vânjos. Dar nu apucară bine să se ia la trântă (ăsta-i dezavantajul când te baţi cu cineva pe un teren în pantă), când Thornbut avu nenorocul să calce pe o piatră, piatra se rostogoli şi Piticul căzu în nas. Şi când încercă să se ridice de jos,

descoperi că îşi sucise glezna atât de tare încât cel puţin două săptămâni de acum înainte nu va mai putea nici să meargă şi nici să călărească.

— Uite ce a făcut Alteţa Voastră, zise Regele Edmund. Ne-a lăsat fără un ostaş valoros în pragul unei bătălii.

— Îi iau eu locul, Sire, spuse Corin.

— Pfiu! exclamă Edmund. Nimeni nu se îndoieşte de curajul Alteţei Voastre. Dar un băiat pe câmpul de luptă nu este un pericol decât pentru ai lui.

În momentul acela Regele fu chemat în altă parte, şi Corin, după ce se scuză adânc în faţa Piticului, alergă la Shasta şi îi şopti repede:

— Uite aici un ponei şi armura Piticului, îmbrac-o până nu bagă cineva de seamă.

— De ce? întrebă Shasta.

— Cum, de ce? Ca să lupţi în bătălie, bineînţeles! Nu vrei?

— O, a, ba da, cum să nu, se bâlbâi Shasta. Dar nici o clipă nu-i trecuse prin cap să facă aşa ceva, şi începu să simtă fiori pe şira spinării.

— Aşa, spuse Corin. Trage-o peste cap. Acum pune-ţi spada. Va trebui însă să rămânem mai în urma oastei şi să facem cât mai puţin zgomot. După ce începe bătălia, or să fie toţi mult prea ocupaţi ca să ne mai ia în seamă.

13. BĂTĂLIA DE LA ANVARD

Pe la ora unsprezece, armata era în picioare şi gata de marş. Înaintau spre vest, având munţii în stânga. Corin şi Shasta mergeau în urma coloanei, imediat în spatele uriaşilor. Lucy, Edmund şi Peridan discutau acum planul de luptă şi, deşi Lucy întrebă la un moment dat: "Pe unde o fi aiuritul acela de Prinţ?", Edmund se mulţumi să-i răspundă:

— Aici în prima linie nu e, şi asta e bine. N-avem timp de el acum.

Shasta îi povesti lui Corin toate peripeţiile prin care trecuse şi îi spuse cum un cal îl învăţase să călărească şi de aceea nu prea ştia ce să facă cu frâiele. Corin îi spuse atunci la ce folosesc acestea şi îi mai istorisi cum scăpaseră din Tashbaan pe mare.

— Şi unde e Regina Susan?

— La Cair Paravel, spuse Corin. Ea nu e ca Lucy, care e tot atât de vitează ca un bărbat sau în orice caz ca un băiat. Regina Susan e mai degrabă o doamnă. Nu-i place să meargă la război, deşi trage foarte bine cu arcul.

Poteca pe care urcau se îngustă tot mai mult şi în dreapta lor se deschise o râpă care devenea din ce în ce mai abruptă. În cele din urmă, a trebuit să meargă în şir, unul în spatele celuilalt, pe lângă buza unei prăpăstii. Shasta se cutremură la gândul că el străbătuse acelaşi drum fără să ştie, cu o noapte înainte. "Dar bineînţeles, îşi spuse el, nu era nici un pericol pentru mine. De aceea a stat Leul tot timpul în stânga mea. Stătea de fapt între mine şi marginea prăpastiei".

Apoi poteca o luă la stânga şi spre sud, îndepărtându-se de marginea râpei şi înaintând printre copaci. Armata începu să urce pieptiş prin trecătoare. Priveliştea ar fi fost cu siguranţă minunată dacă terenul ar fi fost deschis; dar pădurea de pe marginile drumului era deasă şi nu se vedea nimic, în afară, poate, de câte un pinten uriaş de stâncă ce ţâşnea ici şi colo pe deasupra copacilor şi de câţiva vulturi rotindu-se pe cerul albastru de deasupra.

— Le miroase a bătălie, spuse Corin, arătând înspre păsări. Ştiu că le pregătim un festin.

Lui Shasta însă asemenea vorbe nu-i miroseau deloc a bine.

După ce trecură de culmea trecătoarei şi începură să coboare, ajunseră la teren mai deschis. De aici Shasta putea să vadă întregul Ţinut Archen, albăstrui şi ceţos, care se întindea la picioarele lui, ba i se păru chiar că zăreşte puţin din pustiul de nisip de mai departe. Dar soarele, care mai avea probabil vreo două ore până să apună, îi bătea în ochi şi Shasta nu vedea prea bine.

Aici armata se opri şi se desfăşură într-o singură linie. Trecură câteva minute bune până ce îşi ocupară toţi locurile. Un întreg detaşament de Animale Cuvântătoare periculoase, pe care Shasta nu le observase până atunci şi care erau mai ales din familia felinelor (leoparzi, pantere şi altele asemenea) se îndreptară păşind încet şi mârâind gros, spre flancul stâng. Uriaşii fură trimişi în dreapta. Dar înainte de a-şi ocupa poziţiile, uriaşii puseră jos ceva ce duseseră până atunci pe umeri şi se aşezară o clipă. Şi atunci Shasta văzu că ceea ce duseseră în

spate şi ceea ce-şi puneau acum erau câte o pereche de cizme: urâte, grele, acoperite cu ţinte şi care le urcau până la genunchi. După ce se încălţară, uriaşii îşi aruncară pe umeri bâtele enorme şi îşi ocupară locurile care le fuseseră date. Arcaşii, în frunte cu Regina Lucy, formau ariergarda şi îi puteai vedea îndoindu-şi arcurile şi zbârnâindu-le corzile ca să verifice cât sunt de întinse. Şi oriunde te întorceai vedeai oameni strângând chingile, punându-şi coifurile, scoţându-şi spadele şi aruncându-şi mantiile pe pământ. Nimeni nu mai scotea o vorbă. Era un moment grav şi încărcat. "Am încurcat-o — de data asta chiar că am încurcat-o, îşi zise Shasta". Apoi de departe se auziră altfel de zgomote: larmă, strigăte şi un bufnit constant.

— E berbecele, îi şopti Corin. Rabadash încearcă să dărâme poarta.

Chiar şi Corin arăta serios acum.

— De ce nu dă odată semnalul Regele Edmund? zise acesta. Nu mai am răbdare. Şi apoi mi-e frig.

Shasta dădu din cap, sperând că nu arăta atât de înspăimântat pe cât se simţea.

Şi în sfârşit se auzi goarna! Armata se puse în mişcare — la trap — cu stindardul fluturând în vânt. Trecură de o culme scundă şi acum, la picioarele lor se deschise întreaga privelişte a câmpului de luptă. Un castel mic, cu multe turnuleţe şi cu porţile în direcţia lor. Din păcate nu era împrejmuit cu un şanţ cu apă, dar porţile erau ferecate, iar grilajul cu ţepi era coborât. Sus pe ziduri se puteau vedea nişte puncte albe, care erau chipurile apărătorilor. Jos, la poalele castelului, vreo cincizeci de calormeni loveau porţile ritmic cu trunchiul unui copac. Dar dintr-o dată scena se schimbă. Grosul oastei lui Rabadash aştepta să ia cu asalt porţile. Dar Prinţul văzu armata narniană coborând dealul. Călăreţii lui erau cu siguranţă foarte bine instruiţi, căci lui Shasta i se păru că în câteva clipe doar, la poalele dealului îi aştepta un şir întreg de oşteni călare, gata să-i înfrunte.

Şi dintr-o dată armata Narniei porni în galop. Distanţa dintre cele două armate se micşora cu fiecare secundă. Coborau repede, tot mai repede. Cu spadele trase, cu scuturile ridicate până la nas, cu toate rugăciunile spuse şi cu toţi dinţii încleştaţi. Shasta era cumplit de înspăimântat. Dar deodată în minte îi

răsări un gând: "Dacă dai înapoi acum, vei da înapoi tot restul vieţii tale. Acum ori niciodată."

Şi când cele două armate se ciocniră, totul se petrecu cu atâta repeziciune încât Shasta nu înţelese mai nimic din ce se întâmpla în jurul lui. Totul nu era decât o învălmăşeală ameţitoare şi un vacarm asurzitor. Spada îi zbură foarte repede din mână. Şi, nu ştiu cum, dar reuşi să-şi înnoade frâiele. Şi apoi simţi că alunecă din şa. Apoi văzu o suliţă zburând către el. Se lăsă brusc în jos să se ferească şi căzu de pe cal. Îşi zdreli pumnul stâng de armura altcuiva, şi apoi...

Dar nu are nici un rost să vă descriu lupta prin ochii lui Shasta; băiatul nu înţelese mai nimic din ce se întâmpla şi cu atât mai puţin propriul lui rol. Ca să vă pot povesti cum s-a desfăşurat bătălia, ar fi bine să ne întoarcem înapoi, la mai multe mile depărtare de locul faptelor, în schitul unde Pustnicul de la Hotarul de Sud şedea şi privea în adâncul bazinului cu apă limpede, de sub pomul cel falnic, având-u-i lângă el pe Bree, pe Hwin şi pe Aravis.

Căci în acest bazin privea Pustnicul, atunci când voia să ştie ce se petrece în lumea de dincolo de zidurile verzi ale schitului lui. Acolo, ca într-o oglindă, vedea uneori ce se petrece pe străzile oraşelor aflate cu mult mai la sud de Tashbaan sau ce vapoare trag la Redhaven în îndepărtatele Şapte Insule, sau ce tâlhari ori animale sălbatice mişună prin întinsele păduri dinspre Apus, între Pajiştea Felinarului şi Telmar. Şi toată ziua, astăzi, Pustnicul nu părăsise marginea bazinului, nici măcar ca să mănânce ori să bea, căci ştia că în Archen se petrec lucruri de mare însemnătate. Aravis şi Caii priveau şi ei în adâncul bazinului. Nici vorbă că bazinul era vrăjit: căci, în loc să reflecte imaginea copacului şi a cerului de deasupra lui, în străfundurile lui se mişcau încontinuu umbre nedesluşite şi colorate. Dar ei nu înţelegeau ceea ce vedeau. Numai Pustnicul înţelegea, şi din când în când le spunea ce se întâmplă. Cu puţin înainte ca Shasta să intre în prima lui bătălie, Pustnicul prinse a vorbi astfel:

— Văd unu-doi-trei vulturi care se rotesc pe cerul de lângă Piscul Furtunii. Unul e cel mai bătrân dintre toţi vulturii. Nu ar fi ieşit dacă nu simţea că se pregăteşte o bătălie. Îl văd rotindu-se iar şi iar, privind în jos, când spre Anvard, când spre est, dincolo de Piscul Furtunii. A! Acum văd cu ce s-au îndeletnicit toată ziua

Rabadash şi oamenii lui. Au tăiat şi au curăţat de ramuri un copac falnic şi iată-i că ies cu el din pădure, ducându-l ca pe un berbece. Ceva tot au învăţat din nereuşita asediului de aseară. Ar fi fost mai înţelept ca Rabadash să le dea poruncă să cioplească scări. Dar asta ar lua prea mult timp şi Prinţul e nerăbdător. Nebun ce este! Ar fi trebuit să se întoarcă înapoi la Tashbaan imediat după atacul nereuşit de aseară. Reuşita planului lui se baza doar pe iuţeală şi surpriză. Acum oamenii lui fixează berbecele în poziţie. Oştenii Regelui Lune trag cu arcul din spatele zidurilor. Cinci oşteni calormeni sunt la pământ: dar nu vor cădea mulţi. Şi-au ridicat scuturile deasupra capetelor. Rabadash le porunceşte ceva. Împreună cu el stau cei mai de încredere nobili din Calormen, toţi Tarkaani feroce din provinciile de est. Pot să le văd chipurile. Iată-l pe Corradin de la Castelul Tormunt, pe Azrooth şi pe Chlamash, şi pe Ilgamuth cel cu buza despicată, şi mai văd un Tarkaan înalt cu barba roşie…

— Pe Coama Leului, fostul meu stăpân, Anradin! exclamă Bree.

— Ş-ş-şt, zise Aravis.

— Acum a început berbecele. Ce zgomot asurzitor ar fi dacă s-ar auzi! Plouă cu lovituri: nici o poartă nu poate rezista la nesfârşit. Dar staţi! Ceva a speriat păsările de lângă Piscul Furtunii. Iată, a apărut o mulţime. Staţi... Încă nu văd.... a! acum văd. Coama dealului din est este înnegrită de călăreţi. Dacă vântul ar desfăşura stindardul acela, aş şti cine sunt. Dar oricine ar fi a trecut coama dealului şi a început să coboare. Aha! Am văzut stindardul. Narnia! Narnia! E leul cel roşu. Coboară acum în galop năvalnic. Pot să-l văd pe Regele Edmund. Împreună cu arcaşii e o femeie. O!

— Ce e? întrebă Hwin cu respiraţia tăiată.

— Pisicile au ţâşnit din flancul stâng.

— Pisici? întrebă Aravis.

— Pisici mari. Feline. Leoparzi şi altele asemenea, spuse Pustnicul nerăbdător. Văd. Văd. Pisicile strâng cercul şi vor să atace caii oştenilor care nu sunt călare. Bună mişcare. Caii sunt îngroziţi. Pisicile au năvălit printre ei. Dar Rabadash şi-a strâns rândurile şi are vreo sută de călăreţi care ies în întâmpinarea armatei din Narnia. Nu-i mai despart decât o sută de iarzi. Cincizeci. Îl văd pe Regele Edmund, pe nobilul Peridan. Mai văd încă doi care nu sunt decât copii. Ce-o fi fost în mintea Regelui

să-i lase să intre în luptă? Zece iarzi — armatele s-au ciocnit. Uriaşii narnieni fac minuni... a! dar unul a căzut... săgetat în ochi, presupun. În mijloc e o învălmăşeală fără seamăn. Pot să văd mai multe în flancul stâng. Uite-i din nou pe cei doi băieţi. Pe coama Leului! Unul e Prinţul Corin. Celălalt seamănă cu el ca două picături de apă. E Shasta! E Shasta al vostru! Corin se luptă ca un bărbat. A ucis un duşman. Acum se vede mai bine în mijloc. Rabadash a fost cât pe-aci să-l întâlnească pe Edmund, dar i-a despărţit din nou vălmăşagul de oşteni...

— Ce face Shasta? întrebă Aravis.

— O, prostuţul! mormăi Pustnicul. Prostuţ curajos ce este! Habar n-are ce să facă. Nu se foloseşte deloc de scut. E complet expus. Habar n-are ce să facă cu spada. O, acum şi-a amintit. O roteşte sălbatic în aer... mai-mai să-i reteze capul poneiului. Ba chiar o să i-l taie dacă nu e atent. Nu mai are spadă. I-au zburat-o din mână. E o crimă să trimiţi un copil în bătălie; nu ţine piept nici cinci minute. Lasă-te-n jos, prostuţule — vai! a căzut.

— E mort? întrebară toţi trei într-un suflet.

— N-am de unde să ştiu, spuse Pustnicul. Pisicile şi-au făcut treaba. Toţi caii fără călăreţi au fost ucişi sau au scăpat: duşmanii nu mai au cum să bată în retragere. Pisicile se îndreaptă acum către mijlocul încleştării. S-au năpustit asupra celor care mânuiesc berbecele. Au oprit berbecele. Bine! bine! Porţile se deschid dinăuntru: o să aibă loc o ieşire. Au ieşit primii trei. E Regele Lune, între fraţii Dar şi Darrin. În spate îi văd pe Tran şi Shar, şi pe Cole cu fratele lui Colin. Au ieşit zece-douăzeci — aproape treizeci de oşteni. I-au încolţit pe calormeni din spate. Regele Edmund mânuieşte grozav spada. Tocmai i-a retezat capul lui Corradin. Mulţi calormeni şi-au aruncat armele la pământ şi fug înspre pădure. Cei care au rămas sunt împresuraţi. Uriaşii strâng rândurile din dreapta — Pisicile vin din stânga — Regele Lune e în spate. A mai rămas o mână de calormeni care se luptă spate în spate. Tarkaanul tău a căzut, Bree. Lune se luptă cu Azrooth; Regele pare să câştige — Regele rezistă — Regele a câştigat. Azrooth e la pământ. Regele Edmund e la pământ — nu, e în picioare. Se luptă acum cu Rabadash. Se luptă chiar la poarta castelului. Mai mulţi calormeni s-au predat. Darrin l-a ucis pe Ilgamuth. Nu văd ce s-a întâmplat cu Rabadash. Cred că e mort, sprijinit în picioare de zidurile castelului, dar nu sunt sigur. Singurii care se mai luptă

sunt Chlamash cu Regele Edmund. Restul au pus armele jos. Chlamash s-a predat. Bătălia s-a sfârşit. Oastea lui Rabadash a fost cu desăvârşire înfrântă.

Când Shasta a căzut de pe cal crezuse că i-a sosit sfârşitul. Dar caii, chiar şi în mijlocul unei bătălii, calcă mult mai puţin pe oameni decât s-ar crede. După vreo zece minute absolut înspăimântătoare, Shasta şi-a dat seama că în jurul lui nu mai era nici un cal bătând pământul cu copitele şi că larma (căci era încă multă larmă) nu mai era cea a unei bătălii. Se ridică în capul oaselor şi privi în jur. Chiar şi el, care ştia atât de puţin despre bătălii, înţelese că victoria aparţinea în mod limpede oştilor din Archen şi Narnia. Singurii calormeni care mai erau în viaţă erau prizonieri, porţile castelului erau larg deschise, iar Regele Lune şi Regele Edmund îşi dădeau mâna pe deasupra berbecelui. Nobilii şi oştenii din jurul lor vorbeau aprins, gâfâit, dar în mod evident fericiţi. Şi apoi, deodată, vocile toate se uniră într-una singură şi aerul se cutremură de un imens hohot de răs.

Shasta se ridică de la pământ, simţindu-se neobişnuit de înţepenit, şi alergă în direcţia castelului să vadă de ce se râdea cu atâta poftă. Şi atunci ochilor lui i se dezvălui o privelişte cu adevărat caraghioasă. Nefericitul de Rabadash părea agăţat pe peretele castelului. Nu atingea pământul şi dădea sălbatic din picioare. Cămaşa lui de zale se ridicase şi stătea acum strânsă sub braţe, acoperindu-i faţa pe jumătate. De fapt arăta ca un om surprins în timp ce-ncearcă să-şi tragă peste cap o cămaşă ţeapănă, puţin cam strâmtă. Din câte s-au povestit după aceea (şi fiţi siguri că s-a vorbit mult de întâmplarea asta), iată ce se petrecuse. La începutul luptei, unul dintre uriaşi încercase, fără succes, să-l zdrobească pe Rabadash cu cizma sa cu ţinte. Încercarea dăduse greş, căci uriaşul nu reuşise să-l strivească pe Rabadash aşa cum voise. Îl agăţase totuşi cu una din ţintele cizmei şi îi rupsese zalele aşa cum ai spinteca o cămaşă. Astfel că, atunci când Rabadash se întâlnise cu Regele Edmund la porţile cetăţii, tunica lui de zale era ruptă la spate. Şi când Edmund îl împinse tot mai aproape şi mai aproape de zid, Rabadash sărise sus pe o piatră de temelie şi de acolo, de la înălţime, îl potopise cu lovituri pe Edmund. Dar apoi, găsind că această poziţie pe deasupra mulţimii îl făcea o ţintă tocmai bună pentru săgeţile arcaşilor narnieni, se hotărâse să sară din nou jos. Dar, făcând aceasta, voise să arate — şi fără îndoială că o

clipă a arătat — măreţ şi înfricoşător, aşa cum se pregătea să sară, urlând: "Trăsnetul lui Tash se prăvale asupra voastră". Din nefericire însă, în faţă, la picioarele lui era o mulţime de oşteni şi nu era loc. Aşa că fu nevoit să sară cumva în lături. Şi atunci, în cel mai frumos mod pe care vi l-aţi putea imagina, spintecătura din tunica de zale se agăţă într-un cârlig prins în zid. (Acum mulţi ani, prin acest cârlig era trecut un inel de care se priponeau caii). Şi astfel Rabadash s-a trezit agăţat de perete, ca o cârpă atârnată la uscat, şi cu toată lumea prăpădindu-se de râs la vederea lui.

— Dă-mă jos, Edmund, urlă Rabadash. Dă-mă jos şi luptă-te cu mine ca un rege şi un bărbat; sau dacă eşti prea laş să faci asta atunci omoară-mă pe loc.

— Cu plăcere, zise Regele Edmund, dar Regele Lune îl opri.

— Cu voia Majestăţii Voastre, îi zise Regele Lune lui Edmund, nu faceţi asta. Apoi, întorcându-se spre Rabadash, zise:

— Alteţă, dacă mi-aţi fi trimis provocare acum o săptămână, sunt sigur că n-ar fi existat supus al Regelui Edmund, de la Marele Rege până la cel mai mărunt Şoarece Cuvântător, care să nu o accepte. Dar prin faptul că aţi atacat cetatea la vreme de pace, fără provocare, aţi arătat că nu sunteţi cavaler, ci un trădător, unul care merită mai degrabă să fie biciuit de călău decât să-şi încrucişeze spada cu o persoană de onoare. Daţi-l jos, legaţi-l şi duceţi-l înăuntru până ne vom face cunoscută voia.

Mâini puternice îi smulseră spada lui Rabadash şi acesta fu luat şi dus pe sus în castel, ţipând şi ameninţând, blestemând şi chiar plângând. Căci, deşi nu se temea de cazne, nu suporta să fie umilit. În Tashbaan, toată lumea îl luase întotdeauna foarte în serios.

În acel moment, Corin alergă înspre Shasta, îl prinse de mână şi începu să-l târască înspre Regele Lune.

— Uite-l, Tată, uite-l, strigă el.

— Da, uită-te în sfârşit şi pe tine, zise Regele cu glas aspru. Ai intrat în bătălie, împotriva cuvântului dat. Cine a mai văzut un băiat care să-i frângă astfel inima părintelui său! La vârsta ta, s-ar potrivi mai bine o nuieluşă pe spinare decât o spadă în mână! Dar toată lumea, inclusiv Corin, putea vedea că Regele era foarte mândru de el.

— Cu îngăduinţă vă cer, nu-l mai sfădiţi, Sire, zise arunci nobilul Darrin. Prinţul Corin nu ar fi fiul Majestăţii Voastre dacă nu v-ar semăna întru totul. Mai tare v-ar fi supărat dacă ar fi fost să-l certaţi pentru vina de a nu fi curajos.

— Bine, bine, mormăi Regele. O să trecem cu vederea de data asta. Şi acum...

Ceea ce se întâmplă apoi îl surprinse pe Shasta mai mult decât orice i se întâmplase până atunci. Se pomeni deodată cuprins într-o îmbrăţişare de urs de către Regele Lune şi sărutat pe ambii obraji. Apoi Regele îl puse din nou jos şi zise:

— Staţi aici, băieţi, unul lângă altul, şi lăsaţi-i pe curteni să vă privească. Ridicaţi capul. Acum, domnii mei, priviţi bine la amândoi. Mai are cineva vreo îndoială?

Dar Shasta tot nu înţelese de ce lumea privea lung la el şi la Corin şi nici pentru ce ovaţionau.

14. CUM A DEVENIT BREE UN CAL MAI ÎNŢELEPT

Acum trebuie să ne întoarcem la Aravis şi la cei doi cai. Privind în adâncul bazinului, Pustnicul putu să le spună că Shasta nu fusese nici ucis şi nici rănit grav, căci îl văzu cum se ridică de jos şi ce primire călduroasă îi făcuse Regele Lune. Dar cum putea doar să vadă, fără să audă, nu ştia ce se vorbea. O dată ce bătălia luă sfârşit şi începuseră discuţiile, nu mai avea nici un rost să mai privească în adâncul bazinului.

A doua zi de dimineaţă, în timp ce Pustnicul era în casă, cei trei discutară ce aveau de făcut.

— M-am săturat să stau aici, zise Hwin. Pustnicul a fost foarte bun cu noi şi îi sunt adânc recunoscătoare. Dar am început să mă îngraş ca un cal răsfăţat; mănânc toată ziua şi nu fac nici un pic de mişcare. Haideţi să plecăm mai departe, spre Narnia.

— O, nu astăzi, Doamnă, zise Bree. Eu nu m-aş grăbi. N-ar fi mai bine s-o lăsăm pentru altă zi?

— Trebuie să-l vedem mai întâi pe Shasta, să ne luăm rămas bun — şi să ne cerem iertare, spuse Aravis.

— Exact! zise Bree cu mare entuziasm. Exact ce voiam să spun şi eu.

— Bineînţeles, spuse Hwin. Bănuiesc că Shasta e la Anvard. Normal că o să trecem pe-acolo să-i spunem la revedere. Dar Anvard e în drumul nostru. De ce să nu pornim imediat? Până una alta, în Narnia voiam să ajungem, nu?

— Bănuiesc că ai dreptate, zise Aravis gânditoare. Începuse să se întrebe ce va face ea în Narnia după ce ajunge acolo, şi se simţea puţin singură.

— Desigur, desigur, zise Bree cu grabă. Dar nu e nevoie să ne grăbim, dacă înţelegeţi ce vreau să spun.

— Nu, nu înţeleg ce vrei să spui, insistă Hwin. De ce nu vrei să plecăm?

— M-m-m, bruu-huu, mormăi Bree. Cum nu înţelegeţi, Doamnă — e un eveniment important — să revii în ţara ta — să intri în societate — în societatea cea mai înaltă — e atât de important să facem impresie bună — n-aş zice că arătăm chiar cum ar trebui să arătăm, nu sunteţi de aceeaşi părere?

Hwin izbucni într-un râs zgomotos.

— E vorba de coadă, Bree! Acum înţeleg. Vrei să aştepţi până-ţi creşte coada la loc! Dar noi nici nu ştim dacă în Narnia se poartă cozile lungi. Zău, Bree, eşti la fel de vanitos ca Tarkheena aceea din Tashbaan!

— Chiar că eşti caraghios, Bree! adăugă Aravis.

— În numele Leului, Tarkheena, nu sunt deloc caraghios, spuse Bree indignat. Îmi place să mă respect şi să-i respect pe cei ca mine, asta e tot.

— Bree, spuse Aravis, pe care nu o prea interesa lungimea cozii lui, mai de mult am vrut să te întreb ceva. De ce juri mereu în numele Leului şi pe Coama Leului! Am crezut că nu-ţi plac leii.

— Nu-mi plac, răspunse Bree. Dar când vorbesc de Leu, de acel Leu, mă refer bineînţeles la Aslan, la marele eliberator al Narniei, cel care a gonit Vrăjitoarea şi Iama. Toţi narnienii jură pe el.

— Dar e un leu adevărat?

— Nu, cum să fie! exclamă Bree cu voce puţin şocată.

— În Tashbaan se spune că este, răspunse Aravis. Şi dacă nu este un leu, atunci de ce-i spui leu?

— Eşti prea tânără ca să poţi înţelege, zise Bree. Iar eu nu eram decât un mânz când am plecat din Narnia, aşa că nici eu nu ştiu prea bine de ce.

(Bree stătea cu spatele la peretele verde în timp ce vorbea şi Aravis şi Hwin stăteau cu faţa la el. Vorbea pe un ton puţin superior şi cu ochii pe jumătate închişi; de aceea nu observă expresia schimbată care apăru pe feţele lui Hwin şi Aravis. Şi aveau şi de ce să rămână cu gurile căscate şi cu ochii măriţi, pentru că, în timp ce Bree vorbea, văzură un leu imens sărind pe zid din partea cealaltă; era aidoma unui leu obişnuit numai că avea o culoare mai aprinsă şi era mai mare, mai frumos şi mai înfricoşător decât orice alt leu pe care-l văzuseră vreodată. Şi, aproape imediat, leul sări jos pe pământ şi se apropie de Bree pe la spate. Păşea fără zgomot. Hwin şi Aravis n-au fost în stare să scoată nici un sunet şi au rămas încremenite pe loc.)

— Fără îndoială, continuă Bree, când se vorbeşte despre el ca fiind un Leu, oamenii vor să spună doar că e puternic ca un leu şi (împotriva duşmanilor noştri, desigur) la fel de fioros ca un leu. Sau ceva de genul acesta. Chiar şi o fetiţă ca tine, Aravis, poate înţelege că ar fi destul de absurd să presupui că Aslan este un leu adevărat. Ar fi chiar o lipsă de respect. Dacă ar fi un leu, ar trebui atunci să fie un Animal ca noi toţi ceilalţi. Păi, nu? (Şi aici Bree începu să râdă.) Dacă ar fi un leu, ar trebui să aibă patru picioare, o coadă şi mustăţi! ...Ai, oooh, huu-huu! Ajutor!

Pentru că, de cum rosti cuvântul Mustăţi, una din mustăţile lui Aslan îl gâdilase în ureche. Bree ţâşni drept în capătul celălalt al curţii şi acolo se întoarse şi privi în urmă; zidul era prea înalt ca să-l sară şi nu mai avea unde fugi. Aravis şi Hwin tresăriră şi făcură un pas înapoi. Urmă o clipă de adâncă, de foarte adâncă tăcere.

Apoi Hwin, deşi tremura toată, scoase un nechezat scurt, ciudat, şi se apropie de Leu.

— Vă rog, spuse ea, sunteţi atât de frumos. Puteţi să mă mâncaţi dacă vreţi. Prefer să fiu mâncată de dumneavoastră decât hrănită de oricine altcineva.

— Scumpa mea fiică, zise atunci Aslan, sărutând-o regeşte pe nasul ei catifelat şi neliniştit. Ştiam că nu vei întârzia să vii la mine. Fericită vei fi.

Apoi îşi înălţă capul şi vorbi cu glas pătrunzător.

— Şi acum, Bree, zise el, apropie-te, cal amărât, mândru şi speriat ce eşti. Mai aproape, fiule. Nu îndrăzni să nu îndrăzneşti. Atinge-mă. Miroase-mă. Uite labele mele, uite coada, uite mustăţile. Sunt un Animal.

— Aslan, spuse Bree cu glas tremurat, mă simt ca un prost.

— Fericit este calul care ştie că nu ştie câtă vreme este încă tânăr. La fel şi Omul. Apropie-te, Aravis, fiica mea. Uite! Labele mele sunt moi. De data asta n-am să te rănesc.

— De data asta, domnule? întrebă Aravis.

— Eu am fost cel ce te-a rănit, zise Aslan. Eu sunt singurul leu cu care v-aţi întâlnit în timpul călătoriei voastre. Ştii de ce te-am zgâriat?

— Nu, domnule.

— Zgârieturile de pe spatele tău, fiecare dintre ele, durere pentru durere, sânge pentru sânge, sunt aidoma muşcăturilor de bici pe care le-a primit sclava mamei tale vitrege, din pricina prafurilor pe care i le-ai dat tu ca să adoarmă. Trebuia să simţi durerea pe care a simţit-o şi ea.

— Înţeleg, domnule. Mă întreb...

— Întreabă-mă, draga mea, spuse Aslan.

— Va mai suferi şi alt rău din pricina mea?

— Copilă, spuse Leul, eu îţi spun povestea ta, nu pe a ei. Nimănui nu-i spun altă poveste decât pe a lui. Apoi scutură din cap şi vorbi cu o voce mai blândă.

— Bucuraţi-vă, micuţilor, spuse el. Ne vom reîntâlni în curând. Dar înainte de asta veţi primi un alt oaspete. Şi zicând acestea, leul sări din nou pe zid şi dispăru de partea cealaltă.

Ciudat, dar nici unul dintre cei trei nu simţi dorinţa de a vorbi unul cu celălalt după plecarea Leului. Fiecare se îndreptă într-o altă parte a curţii înverzite şi se plimbă, fiecare cu gândurile lui.

O jumătate de ceas mai târziu, cei doi Cai fură chemaţi în spatele casei să mănânce ceva bun, pregătit de Pustnic, iar Aravis, care încă se mai plimba şi mai cugeta, tresări surprinsă când de dincolo de poartă se auzi sunetul strident al unei trâmbiţe.

— Cine-i acolo? întrebă ea.

— Alteţa sa Regală Prinţul Cor al Ţinutului Archen, se auzi o voce de partea cealaltă.

Aravis trase zăvorul şi deschise poarta, trăgând-o încet în lături să le facă loc străinilor să intre.

Primii care intrară fură doi oşteni cu halebarde care îşi ocupară poziţiile de o parte şi de alta a intrării. Apoi intră un crainic însoţit de purtătorul trâmbiţei.

— Alteţa Sa prinţul Cor al Ţinutului Archen doreşte o audienţă la Doamna Aravis, zise Crainicul. Apoi împreună cu trâmbiţaşul se traseră în lături şi făcură o plecăciune, oştenii salutară şi în poartă apăru prinţul în persoană; însoţitorii lui se retraseră, închizând poarta după ei.

Prinţul făcu o plecăciune, o plecăciune tare stângace pentru un Prinţ. Aravis făcu şi ea o plecăciune în stilul obişnuit în Calormen (care nu este deloc asemănător cu al nostru) şi o făcu foarte bine căci, desigur, fusese bine instruită. Apoi ridică capul şi privi la Prinţul din faţa ei.

Şi văzu că acesta nu era decât un băiat. Avea capul gol şi pe frunte părul lui blond era prins într-un cerc foarte, foarte subţire de aur. Tunica de deasupra era din batist alb şi fin, care lăsa să se vadă tunica de un roşu-aprins pe care o purta pe dedesubt. Mâna stângă ce se odihnea pe teaca smălţuită a spadei era înfăşurată într-un bandaj.

Aravis privi de două ori la chipul Prinţului şi exclamă uimită, "Shasta!"

Băiatul roşi imediat până în vârful urechilor şi începu să vorbească foarte repede.

— Uite ce e, Aravis, sper că n-ai să crezi că m-am deghizat aşa (şi am venit cu trâmbiţaş şi cu toţi ceilalţi) ca să te impresionez sau ca să-ţi arăt că sunt altul sau altceva de felul ăsta. Pentru că eu aş fi vrut să vin în hainele mele cele vechi, dar mi-au fost arse, şi tatăl meu a spus...

— Tatăl tău? întrebă Aravis.

— Se pare că Regele Lune este tatăl meu, zise Shasta. Nu era prea greu de ghicit, după cât de bine semăn cu Corin. Suntem gemeni, înţelegi? A, şi numele meu nu este Shasta, ci Cor.

— Cor este un nume mai frumos decât Shasta, spuse Aravis,

— Aşa e obiceiul în Archen, ca fraţii să aibă nume asemănătoare, zise Shasta (sau Prinţul Cor, cum ar trebui să-i spunem de acum înainte). Dar şi Darrin, Cole şi Colin şi aşa mai departe.

— Shasta — vreau să spun Cor, începu Aravis. Nu! Lasă-mă să vorbesc. Trebuie neapărat să-ţi spun ceva. Îmi cer scuze că m-am purtat atât de urât cu tine. Dar să ştii că mi-am schimbat părerea despre tine înainte de a afla că eşti Prinţ, pe cuvânt că

da: mi-am schimbat-o atunci când te-ai întors din drum şi ai înfruntat Leul.

— Să ştii că Leul acela nu voia deloc să te omoare, spuse Cor.

— Ştiu, zise Aravis dând din cap.

Rămaseră nemişcaţi o clipă când înţeleseră că amândoi ştiau despre Aslan.

Deodată Aravis îşi aminti de mâna bandajată a lui Cor.

— Dar uite! exclamă ea. Am uitat! Ai fost în bătălie. Eşti rănit?

— O simplă zgârietură, spuse Cor, şi pentru prima oară vorbi puţin superior. Dar imediat izbucni în râs şi zise: Dacă chiar vrei să ştii, nici măcar nu e o rană adevărată. Mi-am zdrelit pielea aşa cum se poate zdreli orice prost care nu s-a apropiat în viaţa lui de un câmp de luptă.

— Dar ai fost totuşi acolo, insistă Aravis. Trebuie să fi fost grozav.

— N-a fost deloc cum îmi închipuiam eu, spuse Cor.

— Dar Sha — Cor, adică — încă nu mi-ai spus nimic despre Regele Lune şi despre cum ai aflat cine eşti.

— Haide să ne aşezăm, zise Cor. Pentru că e o poveste destul de lungă. Şi, apropo, Tata e grozav. Aş fi tot atât de fericit — sau aproape — să ştiu că e tatăl meu, chiar dacă nu ar fi rege. Şi chiar dacă urmează să mi se întâmple tot felul de lucruri îngrozitoare, printre care şi ceva ce se numeşte Educaţie. Dar tu vrei să auzi povestea. Ei bine, Corin şi cu mine suntem gemeni. Şi la o săptămână după ce ne-am născut, am fost duşi, se pare, la un centaur bătrân şi înţelept din Narnia, ca să fim binecuvântaţi sau ceva de felul ăsta. Iar centaurul acesta era un profet, aşa cum sunt cei mai mulţi dintre centauri. Ai văzut vreodată vreun Centaur? Erau câţiva în lupta de ieri. Sunt nişte fiinţe deosebite, dar nu pot să spun că mă simt încă în largul meu printre ei. Îţi mărturisesc, Aravis, sunt o grămadă de lucruri ciudate cu care va trebui să te obişnuieşti în aceste ţinuturi din nord.

— Da, te cred, spuse Aravis. Dar continuă cu povestea.

— Ei bine, de îndată ce ne-a văzut, se pare că Centaurul s-a uitat la mine şi a spus: "Va sosi o zi când acest băiat va salva Ţinutul Archen din cea mai mare primejdie care-l va ameninţa vreodată". Tatăl şi Mama mea erau bineînţeles foarte fericiţi.

Dar mai era cineva acolo care nu era la fel de fericit. Acesta era un nobil, pe nume Bar, care fusese cândva Cancelarul Tatălui meu. Dar se pare că greşise cu ceva — făcuse o lapidare de bani sau ceva de genul ăsta — partea asta n-am prea înţeles-o — şi Tata a trebuit să-i ia funcţia. Dar nu păţise nimic altceva şi primise îngăduinţa de a trăi mai departe în Archen. Dar trebuie să fi avut un suflet foarte hain, acest Bar, căci mai târziu s-a aflat că fusese un spion în solda Tisrocului şi că trimisese o mulţime de informaţii secrete la Tashbaan. Aşa că, de îndată ce-a auzit că eu am să salvez Archenul dintr-un mare pericol, s-a hotărât să scape de mine. A reuşit să mă răpească (nu ştiu exact cum) şi a mers de-a lungul râului Săgeata Cotită până la ţărmul mării. Pregătise totul dinainte, şi acolo îl aştepta o corabie pe care erau oamenii lui. Aşa că au ridicat ancora şi au ieşit în larg de îndată ce acesta s-a suit cu mine la bord. Dar Tata a aflat de faptă, deşi nu chiar la timp, şi a pornit în urmărirea lui cât a putut de repede. Corabia era deja în larg când Tata a ajuns pe coastă, şi a văzut-o depărtându-se. Tata s-a îmbarcat atunci pe unul din vasele lui de război în mai puţin de douăzeci de minute.

Trebuie să fi fost o cursă pe cinste. Şase zile au urmărit corabia lui Bar şi în a şaptea zi au atacat-o. Şi s-a încins o adevărată bătălie pe mare (ieri-seară mi s-a povestit mult despre ea) de la zece dimineaţa până la apusul soarelui. Bar a căzut răpus. Dar unul dintre oamenii lui a povestit ca în dimineaţa aceea, ştiind că va fi învins, Bar mă dăduse în grija unuia dintre cavalerii lui care plecase cu mine într-o barcă. Barca a dispărut însă fără urmă. Dar a fost aceeaşi barcă pe care Aslan (care se pare că e în spatele a tot ce se întâmplă) a împins-o la mal, la locul potrivit, ca să mă găsească Arsheesh. Mi-aş dori să ştiu numele cavalerului, pentru că s-a lăsat să moară de foame ca să mă ţină pe mine în viaţă.

— Bănuiesc că Aslan ar spune că asta e povestea altcuiva, spuse Aravis.

— Da, uitasem, zise Cor.

— Mă întreb cum se va realiza profeţia, spuse Aravis, care va fi pericolul cel mare de la care vei salva Archenul.

— Păi, spuse Cor puţin stânjenit, toţi par să creadă că profeţia s-a şi împlinit.

Aravis bătu din palme.

— Păi, sigur! exclamă ea. Ce proastă sunt. Şi ce grozav! Nu cred să fi existat primejdie mai mare pentru Archen decât atunci când Rabadash a trecut râul Săgeata Cotită împreună cu cei două sute de oşteni ai lui, iar tu nu ajunseseşi încă la timp cu vestea. Nu te simţi mândru?

— Mai degrabă puţin speriat, spuse Cor.

— Şi acum ai să trăieşti la Anvard, observă Aravis puţin cu jind.

— O! spuse Cor, aproape că am uitat să-ţi spun de ce am venit. Tata vrea să vii să locuieşti cu noi. A spus că la curte (ei îi spun curte, dar nu ştiu de ce) nu a mai existat nici o doamnă de când a murit Mama. Te rog să vii, Aravis. O să-ţi placă de Tata — şi de Corin. Ei nu sunt ca mine; ei au fost binecrescuţi. Nu trebuie să-ţi fie teamă că...

— O, mai taci din gură sau chiar că ne certăm, zise Aravis. Bineînţeles că am să vin.

— Şi acum, hai să vedem Caii, spuse Cor.

Întâlnirea dintre Bree şi Cor a fost plină de bucurie şi Bree, care era încă sub impresia emoţiilor trăite mai devreme, fu de acord să plece cu toţii imediat spre Anvard; a doua zi, el şi cu Hwin vor putea pleca mai departe spre Narnia. Toţi patru îşi luară un foarte călduros rămas bun de la Pustnic şi îi promiseră că-l vor vizita în curând. Pe la amiază erau gata de plecare. Caii se aşteptaseră ca Aravis şi Cor să se suie în şa, dar Cor le spuse că, în afară de cazurile de război, când toţi trebuia să facă ce ştiau mai bine. În Narnia sau Archen nimănui nu i-ar fi trecut prin cap să călărească un Cal Cuvântător.

Asta îi aminti bietului Bree cât de puţine ştia despre obiceiurile din Narnia şi ce gafe putea face. Aşa că, în timp ce Hwin mergea alături de el visătoare şi fericită, Bree devenea, cu fiecare pas, tot mai neliniştit şi mai temător.

— Haide, Bree, îl îmbărbătă Cor. E mult mai rău pentru mine decât pentru tine. Eu am să primesc educaţie. O să trebuiască să învăţ să citesc şi să scriu şi să mai învăţ apoi heraldica, dansul, istoria şi muzica, în timp ce tu vei galopa şi te vei tăvăli prin iarba de pe dealurile Narniei cât e ziua de lungă.

— Tocmai asta e, mormăi Bree. Oare Caii Cuvântători se tăvălesc prin iarbă? Şi dacă descopăr că nu se tăvălesc prin iarbă? E un obicei la care eu nu pot să renunţ. Tu ce crezi, Hwin?

— Eu am să mă tăvălesc oricum ar fi, răspunse Hwin. Şi nu cred că-i va păsa cuiva de te tăvăleşti sau nu.

— Mai e mult până la castel? îl întrebă Bree pe Cor.

— După următoarea cotitură ajungem, răspunse prinţul.

— Bine, spuse Bree, atunci am să mă duc să mă tăvălesc chiar acum: s-ar putea să fie ultima ocazie. Aşteptaţi-mă un minut.

Trecură mai bine de cinci minute până când Bree se ridică de jos, răsuflând greu şi având bucăţi de ferigă pe spinare.

— Acum sunt gata, spuse el cu o voce imens de tristă. Condu-ne, Prinţ Cor, spre nord, spre Narnia!

Dar arăta mai degrabă ca un cal care merge la înmormântare decât ca unul ce se întoarce în sfârşit acasă, în libertate, după mulţi ani de robie.

15. RABADASH CEL CARAGHIOS

Următoarea cotitură a drumului îi scoase dintre copaci şi acolo, pe o pajişte întinsă şi verde, cuibărit la poalele unei culmi împădurite care-l adăpostea de vântul din nord, se înălţa castelul Anvard. Era o cetate foarte veche, clădită din piatră caldă, de culoare maroniu-roşiatică.

Până să ajungă în dreptul porţilor, în întâmpinare le ieşi Regele Lune, care nu arăta nici pe departe aşa cum îşi închipuise Aravis că trebuie să arate un rege. Purta veşminte vechi şi roase, deoarece până atunci hrănise câinii, împreună cu responsabilul pentru vânătoare, şi se oprise un moment doar să se spele pe mâini. Dar plecăciunea cu care o întâmpină pe Aravis, în timp ce o luă de mână, era demnă de un împărat.

— Micuţa mea doamnă, zise el, îţi dorim un foarte călduros bun-venit. Dacă scumpa mea soţie ar fi fost în viaţă, te-am fi putut întâmpină poate cu mai mare ceremonie, dar cu aceeaşi bunăvoinţă. Mi-a părut rău să aud de necazurile care te-au gonit din casa tatălui tău şi care nu-ţi pot aduce decât amărăciune în suflet. Fiul meu Cor mi-a povestit peripeţiile prin care aţi trecut împreună şi despre bravura de care ai dat dovadă.

— El a fost cel brav, Domnule, spuse Aravis. S-a năpustit asupra unui leu ca să mă apere.

— Cum aşa? întrebă Regele Lune, şi chipul i se lumină. Povestea asta n-am auzit-o.

Şi atunci Aravis îi istorisi totul. Iar Cor, care voia foarte mult ca povestea să fie cunoscută, deşi simţea că nu se cădea s-o istorisească chiar el, nu se putu bucura de ea atât de mult cât ar fi vrut, ba chiar se simţi stânjenit. Dar pe Rege povestea îl încântă nespus de mult şi în următoarele săptămâni o povesti la atât de multă lume încât Cor îşi dori ca întâmplarea să nu fi avut niciodată loc.

Apoi Regele se întoarse către Hwin şi Bree şi se purtă cu ei la fel de politicos ca şi cu Aravis. Le puse o mulţime de întrebări despre familiile lor şi despre unde locuiseră în Narnia înainte de a fi furaţi. Caii erau cam muţi, căci nu erau obişnuiţi ca Oamenii — Oamenii mari, adică — să le vorbească de la egal la egal. Cu Aravis şi cu Cor fusese altceva.

În curând de la castel sosi şi Regina Lucy. Regele Lune se întoarse către Aravis şi îi zise:

— Draga mea, aici este o scumpă prietenă a casei noastre, care s-a îngrijit ca apartamentele tale să fie gata de oaspeţi mai bine decât aş fi putut-o face eu.

— V-ar plăcea să le vedeţi? zise Lucy sărutând-o pe Aravis. Se plăcură imediat una pe alta şi în curând plecară împreună vorbind despre dormitorul lui Aravis şi despre budoarul lui Aravis şi despre ce haine îi plac şi despre tot felul de lucruri despre care vorbesc de obicei fetele în astfel de ocazii.

După prânz, pe care-l luară afară pe o terasă (şi la care serviră carne rece de pasăre, plăcintă cu carne de vânat, vin, pâine şi brânză), Regele Lune încruntă din sprâncene, oftă prelung şi zise:

— Hei, prieteni! Mai avem încă de văzut ce facem cu amărâtul acela de Rabadash.

Lucy stătea la dreapta Regelui şi Aravis la stânga lui. Regele Edmund stătea la un capăt al mesei şi nobilul Darrin la capătul celălalt. Peridan, Cor şi Corin erau de aceeaşi parte a mesei ca şi Regele.

— Majestatea Voastră ar fi perfect îndreptăţită să-i taie capul, zise Peridan. Un asemenea atac mişelesc îl pune în rând cu ucigaşii.

— Ai perfectă dreptate, spuse Edmund. Dar chiar şi un trădător se poate îndrepta. Eu cunosc unul care a făcut-o. Şi căzu adânc pe gânduri.

— Dacă-l omorâm pe Rabadash, va fi greu să evităm un război cu Tisrocul, zise Darrin.

— Nu-mi pasă de Tisroc, zise Regie Lune. Puterea lui stă într-o oaste numeroasă şi n-o să poată traversa pustiul cu atâţia oşteni. Ce mă tulbură este că eu nu am inima să ucid cu sânge rece (fie chiar şi trădători). Dacă-i tăiam gâtul în timpul luptei, mai era cum era — dar acum e altceva.

— După părerea mea, spuse Lucy, Majestatea Voastră ar trebui să-i mai dea o şansă. Lăsaţi-l să plece dacă făgăduieşte că de acum încolo va fi cinstit. Poate că se va ţine de cuvânt.

— Aşa cum şi maimuţele vor deveni cinstite, surioară, spuse Edmund. Dar, în numele Leului, dacă îşi mai calcă o dată făgăduinţa, mă rog să fie la un astfel de ceas şi într-un astfel de loc încât oricare dintre noi să-i poată lua capul în dreaptă bătălie.

— Încercăm, zise atunci Regele.

Şi apoi către unul din servitori:

— Trimite după prizonier, prietene.

Rabadash fu adus în faţa lor în lanţuri. Dacă te uitai la el ai fi zis că şi-a petrecut noaptea într-o temniţă înfiorătoare, fără apă şi pâine; în realitate însă fusese ţinut într-o încăpere destul de confortabilă şi i se dăduse o cină bogată. Dar pentru că era negru de supărare şi mult prea furios ca să se atingă de mâncare şi pentru că-şi petrecuse noaptea bătând încăperea în lung şi-n lat, urlând şi blestemând, nu era de mirare că nu arăta prea bine.

— Alteţa Voastră ştie fără să i se mai spună, începu Regele Lune, că după legea pământului şi după legile prudenţei am fi mai mult decât îndreptăţiţi să vă luăm capul. Cu toate acestea, ţinând seama de tinereţea voastră şi de urâta creştere, lipsită de duioşie şi de curtenie, pe care aţi primit-o în ţara robilor şi a tiranilor, suntem dispuşi să vă dam drumul nevătămat cu câteva condiţii: mai întâi, să...

— Blestemat să fii, câine barbar! izbucni Rabadash. Crezi că voi sta aici să-ţi ascult condiţiile? Nici prin cap să nu-ţi treacă! Vorbeşti de bună creştere şi de mai ştiu eu ce. E uşor, nu, să vorbeşti aşa unui om legat în lanţuri! Desfă-mi aceste legături

înjositoare, dă-mi o spadă şi să vedem atunci care dintre voi mai îndrăzneşte să stea la discuţii cu mine.

Aproape toţi nobilii săriră în picioare şi Corin strigă:

— Tată! Lasă-mă să-i dau un pumn, te rog!

— Linişte! Majestăţile Voastre! Domnii mei, strigă Regele Lune. Oare suntem atât de puţin înţelepţi încât să ne lăsam jigniţi de cuvintele unui fanfaron? Corin, stai jos sau părăseşti această masă. O rog pe Alteţa Voastră să ne asculte din nou condiţiile.

— Nu accept condiţii de la barbari şi vrăjitori, zise Rabadash. Unul să nu îndrăznească să se atingă de mine. Fiecare insultă pe care mi-aţi adus-o va fi scump plătită cu şuvoaie de sânge ce vor înroşi Narnia şi Archenul împreună. Cumplită va fi răzbunarea Tisrocului: chiar şi aşa. Dar ucideţi-mă, şi pârjolul şi caznele la care vor fi supuse aceste provincii vor intra în legende ce vor îngrozi lumea pentru o mie de ani de acum înainte. Luaţi aminte ! Luaţi aminte! Luaţi aminte! Trăsnetul lui Tash se prăvale din cer!

— Şi rămâne vreodată agăţat într-un cui înainte de-a ajunge pe pământ? întrebă Corin.

— Ruşine să-ţi fie, Corin. Niciodată să nu batjocoreşti un om care e mai slab decât tine. Fie atunci precum doreşti, Alteţă.

— Of, Rabadash, amărâtule! oftă Lucy.

În momentul următor, Cor se întrebă de ce toată asistenţa se ridică în picioare şi rămâne nemişcată. Şi el făcu la fel, bineînţeles, şi atunci văzu de ce. Aslan era printre ei, deşi nimeni nu-l văzuse venind. Rabadash tresări speriat în timp ce corpul imens al Leului se aşeză între el şi acuzatorii lui.

— Rabadash, spuse Aslan. Bagă de seamă. Sfârşitul îţi este foarte aproape, dar poţi încă să-l eviţi. Lasă deoparte mândria (ai de ce să fii mândru?) şi mânia (cine a greşit primul?) şi acceptă mila acestor buni regi.

Atunci, Rabadash îşi dădu ochii peste cap, îşi deschise gura într-un rânjet de rechin, lung, schimonosit şi lipsit de veselie, şi îşi mişcă urechile în sus şi-n jos (oricine poate învăţa să facă asta dacă exersează). Găsise metoda asta foarte eficientă în Calormen. Când se schimonosise astfel, cei mai curajoşi tremuraseră, oamenii obişnuiţi se aruncaseră cu faţa la podea, iar cei sensibili leşinaseră. Dar ceea ce nu realiză Rabadash este că nu e greu să-i înspăimânţi pe cei pe care ştii că-i poţi fierbe

de vii în clipa în care dai poruncă. În Archen însă aceste strâmbături nu păreau deloc ameninţătoare; dimpotrivă, Lucy crezu că lui Rabadash i se făcuse rău.

— Demon! Demon! Demon! ţipă Prinţul. Te cunosc. Eşti demonul cel rău al Narniei. Eşti duşmanul zeilor. Află cine sunt eu, oribilă fantasmă. Eu sunt coborâtor din Tash cel atotputernic, cel neîndurător. Blestemul lui Tash să cadă asupra ta. Străfulgerat vei fi de o ploaie de scorpioni. Munţii Narniei vor fi prefăcuţi în pulbere...

— Ai grijă, Rabadash, spuse Aslan liniştit. Sfârşitul ţi s-a apropiat: este chiar aici la uşă; a ridicat zăvorul.

— Să se prăbuşească cerul, zbieră Rabadash. Să se deschidă pământul! Focul şi sângele să înece lumea! Dar n-am să dau înapoi până ce n-o voi fi târât de păr în palatul meu pe regina barbară, pe fiica de căţea...

— Ceasul a sosit, zise Aslan. Şi Rabadash văzu, spre groaza lui, că toată lumea începe să râdă.

Nu se puteau abţine. În tot acest timp, Rabadash nu încetase să dea din urechi şi, de îndată ce Aslan spuse: "Ceasul a sosit!", urechile lui începură să se preschimbe. Se lungiră, se ascuţiră şi se acoperiră cu o blană cenuşie. Şi, în timp ce toată lumea se întreba unde mai văzuseră astfel de urechi, chipul lui Rabadash începu de asemenea să se preschimbe. Se lungi, se îngroşă în vârf, ochii i se măriră, nasul îi intră în faţă (sau poate că faţa îi crescu şi se preschimbă în bot) şi se acoperi tot de blană cenuşie. Iar braţele i se lungiră şi îi ajunseră până la podea: numai că nu mai erau mâini, erau acum copite. Şi astfel se trezi Rabadash că stă pe patru picioare, hainele-i dispărură şi toată lumea râdea din ce în ce mai tare (pentru că nu se mai puteau abţine). Ceea ce fusese cândva Prinţul Rabadash se preschimbase, fără greş, într-un măgar. Nenorocirea fu că vorba nu-i dispăru tot atât de repede pe cât i se schimbase înfăţişarea, aşa încât, atunci când îşi dădu seama ce i se întâmplă, Rabadash prinse a ţipa:

— O! Nu în măgar! Ai milă! Măcar fă-mă un cal — un c-cahal-ahal, şi vorbele i se preschimbară într-un zbierat de măgar.

— Acum ascultă-mă, Rabadash, zise Aslan. Judecata va fi îndulcită cu milă. Nu o să fii tot timpul un Măgar.

La auzul acestor cuvinte, măgarul îşi îndreptă urechile în faţă — şi totul era atât de caraghios încât lumea râse încă şi mai tare. Încercau să se abţină, dar încercau degeaba.

— Pentru că l-ai invocat pe Tash, zise Aslan, în templul lui Tash te vei vindeca. La marea Sărbătoare de Toamnă din acest an trebuie să stai în faţa altarului lui Tash din Tashbaan, şi acolo, sub privirile oamenilor, îţi vei pierde forma de măgar şi toţi te vor recunoaşte ca Prinţul Rabadash. Dar de acum înainte, cât trăieşti, dacă te îndepărtezi mai mult de zece mile de marele templu din Tashbaan, te vei transforma la loc în măgar. Şi pentru a doua schimbare nu mai există leac.

Urmă o scurtă tăcere şi asistenţa începu să se mişte şi se uitară unul la celălalt ca sculaţi din somn. Aslan dispăruse. Dar aerul şi iarba păreau că strălucesc şi inimile lor erau pline de bucurie, ceea ce însemna că nu visaseră. Şi oricum în faţa lor stătea măgarul.

Regele Lune era un suflet din cale-afară de milos şi, la vederea duşmanului său în această stare nefericită, îşi uită de supărare.

— Alteţa Voastră, zise el. Îmi pare nespus de rău că lucrurile au ajuns atât de departe. Alteţa Voastră ştie că nu noi am dorit asta. Desigur, vom avea grijă să ajungeţi cu bine la Tashbaan pentru — ăăă — leacul prescris de Aslan. Veţi primi cele mai bune îngrijiri ca pentru cineva de rangul vostru — veţi călători cu cea mai bună corabie de animale şi vi se vor da morcovi şi fân din cel mai proaspăt...

Dar un răget asurzitor şi o lovitură bine ţintită către una din străji îi dădu clar de înţeles Regelui că toate aceste oferte politicoase erau foarte prost primite.

Şi astfel, ca să scăpăm de el, ar fi mai bine să termin povestea lui Rabadash. A fost îmbarcat imediat spre Tashbaan şi dus în Templu cu ocazia Festivalului de Toamnă, unde s-a transformat din nou în om. Bineînţeles însă martori au fost patru sau cinci mii de oameni şi povestea n-a putut fi tăinuită. Şi după moartea tatălui său, Rabadash a devenit la rândul lui Tisroc, ba încă unul dintre cei mai puţin războinici pe care i-a cunoscut vreodată Ţinutul Calormen. Şi asta pentru că, neîndrăznind să se îndepărteze mai mult de zece mile de Tashbaan, el n-a putut să meargă în fruntea oştii şi nici nu voia ca Tarkaanii lui să câştige faimă în război pe cheltuiala lui, căci aşa ajung Tisrocii

să fie răsturnaţi din tron. Dar, deşi motivele lui erau egoiste, cuminţenia lui Rabadash făcu viaţa micilor ţinuturi din jurul Calormenului mult mai uşoară. Însă supuşii lui nu au uitat niciodată că Rabadash a fost cândva un măgar. În timpul domniei lui şi în prezenţa lui era numit Rabadash cel Aducător de Pace, dar după ce muri, şi în spatele lui, i se spunea Rabadash cel Caraghios. Dacă vă uitaţi într-o istorie bună a Ţinutului Calormen (poate găsiţi una la biblioteca locală), acesta e numele sub care-l veţi găsi. Şi până astăzi, în şcolile din Calormen, dacă cineva face ceva din cale-afară de prostesc, i se spune"Rabadash al doilea".

Dar să ne întoarcem la Anvard, unde toată lumea s-a simţit uşurată că a scăpat de Rabadash şi că astfel puteau începe a sărbători cu adevărat. În noaptea aceea se organiză un imens ospăţ, pe pajiştea din faţa castelului, la lumina torţelor şi a lunii. Şi vinul a curs şuvoi, şi s-au spus poveşti, şi s-au făcut glume. Şi la un moment dat s-a lăsat tăcerea, şi în mijlocul grupului de mese au ieşit muzicanţii regelui împreună cu Poetul Regelui. Aravis şi Cor se aşteptau să se plictisească, deoarece singura poezie pe care o cunoşteau era cea obişnuită în Calormen, şi voi ştiţi acum cum era aceasta. Dar la primul acord al viorilor, amândoi simţiră că sar de pe scaune. Poetul cântă vechea legendă a Frumosului Olvin care s-a luptat cu Uriaşul Pire pe care l-a transformat în stâncă (de unde originea Muntelui Pire — cel cu piscul dublu — căci fusese un Uriaş cu două capete) şi astfel a câştigat mâna Domniţei Liln. Şi Poetul abia ce termină că cei doi şi-ar fi dorit să înceapă din nou. Şi, deşi nu putea cânta, Bree povesti însă lupta de la Zalindreh. Şi Lucy istorisi (deşi toţi cunoşteau povestea, în afară de Cor şi de Aravis, dar voiau să o audă din nou) povestea Şifonierului şi cum sosiseră pentru prima oară în Narnia Regele Edmund, ea, Regina Susan şi Marele Rege Peter.

Şi nu după mult, era şi de aşteptat, Regele Lune zise că era timpul ca cei tineri să meargă la culcare.

— Şi mâine, Cor, adăugă el, vei veni cu mine să cercetăm castelul şi zidurile de apărare ca să înveţi unde-i este tăria şi care-i sunt slăbiciunile: căci tu îl vei avea în pază când eu nu voi mai fi.

— Dar Corin va fi Rege, Tată, nu eu, zise Cor.

— Nu, fiule, zise Regele, tu eşti urmaşul meu. Coroana este a ta.

— Dar eu nu o vreau, zise Cor, mai degrabă aş vrea să...

— Nu e nici după voia ta şi nici după a mea, Cor, zise Regele. Este legea pământului.

— Dar dacă suntem gemeni, suntem amândoi de aceeaşi vârstă.

— Nu, spuse Regele, unul dintre voi e primul născut. Tu eşti mai mare decât Corin cu douăzeci de minute. Şi trag nădejde că vei fi mai de încredere decât el, deşi asta nu e anevoie de făcut. Şi se uită la Corin cu o sclipire jucăuşă în priviri.

— Dar, tată, nu poţi să alegi tu pe cel care să-ţi fie urmaş la tron?

— Nu, Regele trebuie să asculte de lege, căci legea îl face pe Rege. Nu ai mai multă putere să scapi de coroană decât are o strajă să fugă din postul său.

— Of, dar eu nu vreau deloc coroana, zise Cor. Corin — îmi pare tare rău. Nu mi-aş fi închipuit că venirea mea are să te îndepărteze de tron.

— Ura! Ura! exclamă Corin. Nu mai trebuie să fiu Rege. O să rămân prinţ. Numai prinţii se distrează.

— Şi mare adevăr grăieşte fratele tău, Cor, mai mare decât îşi poate închipui, zise Regele Lune. Căci iată, să fii rege înseamnă să fii primul la atac şi ultimul la retragere, şi când foametea bântuie ţara (aşa cum se întâmplă în anii răi) să porţi veşminte subţiri şi să râzi cel mai tare pe deasupra celei mai sărăcăcioase mese din întreg regatul.

Şi, în timp ce mergeau sus la culcare, Cor îl întrebă din nou pe Corin dacă nu puteau face ceva ca să schimbe această situaţie. Dar Corin zise:

— Dacă mai scoţi o vorbă despre asta, îţi dau un pumn de te trimit la podea.

Ar fi frumos să încheiem povestea spunând că cei doi fraţi nu s-au mai certat niciodată după aceea, dar mă tem că nu ar fi adevărat. În realitate, s-au certat şi s-au bătut la fel de des cât e de aşteptat să se bată şi să se certe doi băieţi de vârsta lor. Şi toate bătăile lor fie s-au încheiat, fie au început cu Cor, care era trimis la podea. Căci, deşi, după ce au crescut şi au devenit dibaci în mânuirea spadei, Cor s-a dovedit a fi cel mai primejdios dintre ei doi pe un câmp de luptă, nimeni însă, nici din Narnia şi

nici din Archen, nu-l putea întrece pe Corin la lupta cu pumnul. De aceea şi primi porecla de Corin Pumn de Fier. Şi toată lumea cunoştea fapta lui de curaj, împotriva Ursului cel Decăzut de pe Piscul Furtunii, care era de fapt un Urs Cuvântător care revenise la obiceiurile urşilor obişnuiţi. Într-o zi de iarnă, când zăpada acoperea încă dealurile, Corin se caţără până în bârlogul lui, pe versantul dinspre Narnia a Piscului, şi îl ţinu în pumni timp de treizeci şi trei de runde, fără arbitru. După asta, ursul, care nu mai putea vedea cu nici un ochi, îşi revizui adânc comportamentul.

Şi Aravis continuă să se certe (ba chiar să se şi păruiască din când în când) cu Cor, dar după fiecare ceartă se împăcau repede. Aşa încât, atunci când s-au făcut mari, erau atât de obişnuiţi să se certe şi să se împace, încât s-au căsătorit, ca să poată continua să se certe şi să se împace într-un cadru mult mai potrivit. Şi după moartea Regelui Lune, au devenit Rege şi Regină peste Ţinutul Archen, iar Ram cel Mare, cel mai renumit dintre regii Archenumi, a fost fiul lor. Bree şi Hwin au trăit şi ei fericiţi, până la adânci bătrâneţi, în Narnia, şi amândoi s-au căsătorit, dar nu unul cu altul. Şi nu trecea o lună fără ca unul sau amândoi să nu traverseze trecătoarea şi să nu vină în vizită la prietenii lor de la Anvard.